Вівторок, 25 березня 2003 року. № 57 (3057)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото автора.

Замерзати протипоказано

Минулі зимові холоди забрали життя 15 севастопольських бомжів. Кількох осіб удалося врятувати, але вони стали інвалідами. Фахівці державної адміністрації, підрахувавши витрати на медичну й соціальну допомогу, а також на поховання замерзлих, дійшли висновку: гуманніше й економічно доцільніше створити в місті нічліжку для бездомних. Це допоможе зберегти їм життя і зекономити кошти з міського гаманця. Вже до наступної зими севастопольським бродягам буде де перезимувати, **повідомляє наш кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

На знімку: і так біля моря відпочивають.

ОФІЦІЙНО

Відносини розгорнути!

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає за потрібне активізувати міжпарламентське співробітництво Києва та Мінська. Останній візит білоруських парламентаріїв до України датовано 1999 роком, що, на думку Володимира Литвина, вже багато про що свідчить. Про це глава українського парламенту заявив під час зустрічі з делегацією білоруських депутатів на чолі з Головою Ради республіки Національних зборів Білорусі Олександром Войтовичем.

Володимир Литвин зазначив, що міжпарламентські відносини двох країн «було згорнуто» і настав час обговорити перелік проблем, які потребують розв'язання, а також питання про практичні дії: «Співробітництво з Білоруссю — один із пріоритетних напрямів для нас».

(Закінчення на 2-й стор.).

Біженці з Іраку ситуацію не погіршать

Голова Державного комітету у справах національностей та міграції Геннадій Москаль повідомив на засіданні прес-клубу «Ділове слово» у Чернігові, що біженців з Іраку очікують в Україні не раніш як через два—три тижні — стільки треба часу, щоб подолати значну відстань від країни, де падають бомби. На його думку, мігранти не погіршать ситуацію в державі та прикордонних областях зокрема. Нині в Україні офіційно зареєстровано 66 іракських біженців, ще 200 подали документи для набуття цього статусу. Штаб-квартира ООН з питань міграції попросила український уряд не депортувати нелегальних мігрантів — громадян Іраку впродовж трьох місяців з нашої країни аж до закінчення війни. Г. Москаль не поділяє думку представників силових структур, що разом з нелегальними мігрантами з Іраку до нас можуть потрапити терористи, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Я ВАМ ПИШУ...

Не треба виступати від нашого імені

Ми заперечуємо проти участі України в будь-яких діях, пов'язаних з «роззброєнням» Іраку, з участю або із схваленням участі будь-яких держав у бойових діях, де вони виступатимуть однією із сторін, а не як примиритель. Ми проти участі будь-яких військових формувань з України у будь-яких діях поза її територією. На підставі вищесказаного ми протестуємо проти того, щоб хто-небудь виступав від нашого імені з вищевикладених питань або давав згоду замість нас.

Родина ЄСАУЛЕНКІВ.

Дніпропетровськ.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ЯК І ВЕСНА, НАС НЕ ОБІЙДЕ

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Росіяни зробили вибір, а ми втрачаємо ринок, де колись, за радянських часів, переважали. І нічого, що м'ясо з антибіотиками, гормонами, головне — дешеве. Його практично ввозять і до нас, і до них за безцінь, бо дотації перекривають затрати. Ось вона — глобалізація в дії.

(Читайте на 12 — 13-й стор.).

У НОМЕР

«Юпітер» знову піде в зону

Успішно завершив десятимісячний промисловий рейс в Атлантичному океані екіпаж рибомоспоплавного траулера-заводу «Юпітер», що належить АРК «Антарктика». За цей час під керівництвом досвідченого капітана Вадима Дубравіна добуто 20 тисяч тонн морепродуктів, заморожено й доставлено споживачам, зокрема в Україну, понад 14 тисяч тонн мороженої риби — скумбрії, сардини, ставриди, сардинели тощо. Вироблено також тисячу тонн рибного борошна. Після міжрейсового ремонту й технічного обслуговування «Юпітер» знову повернеться в зону, де ведуть промисел, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Корпорацією легше будувати

ВАТ «Мотор-Січ» в нинішньому році має намір збільшити обсяги виробництва й реалізації продукції майже на 20 відсотків. Звісно, показник цей відносний, адже, як зазначив голова правління В'ячеслав Богуслаєв, «сьогодні немає держплану, а є ринок зі своїми правилами...». Попри всю їх жорсткість на підприємстві вже сформували солідний пакет замовлень.

За словами В. Богуслаєва, у подальшому ВАТ «Мотор-Січ» і ЗМКБ «Прогрес» разом формуватимуть єдину маркетингову, технічну та цінову політику — нещодавно підписано нормативні документи про створення корпорації «Запорізький авіамоторний комплекс», **інформує наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

День води — без води

Минулої суботи, у Всесвітній день води, 400-тисячна Вінниця залишилася без дорогоцінної вологи. Як пояснили фахівці ВАТ «Вінницяводоканал», заповнення резервуарів припинили ще вночі: маленькі льодинки, які через сильний вітер не змогли кристалізуватися в кригу, стали на заваді забору води з Південного Бугу. Не дали бажаних результатів зусилля водолаза: розчищені ним трубопроводи через деякий час знову заповнювалися «шугою». Станція подавання води відновила роботу тільки після того, як крижинки розтанули після потепління, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

А в Олександрії на Кіровоградщині відновлено водопостачання мікрорайону Перемога та селища Димитрове. Через прорив магістрального трубопроводу близько 13 тисяч мешканців майже тиждень залишалися без води, **інформує УНІАН.**

На шахті «Партизанська» у місті Антрациті, що на Луганщині, сталася пожежа, евакуйовано 104 гірники

Відносини розгорнути!

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Войтович підтримав позицію про необхідність активізації міжпарламентського співробітництва. Крім того, на його думку, парламентам двох країн потрібно вирішити і прикордонні питання. Під час переговорів Олександр Войтович розповів колегам про роботу двопалатного парламенту в Білорусі та передав Володимирові Литвину запрошення відвідати Мінськ. У відповідь Голова ВР заявив, що йому дуже цікаво ознайомитися з функціонуванням двопалатного законодавчого органу, але наявність такого парламенту в унітарній країні, на думку Литвина, «сміливість»: «На мій погляд, сьогодні в Україні для таких радикальних перетворень немає підстав».

В інтерв'ю журналістам після зустрічі О. Войтович зазначив, що сторони домовилися про окрему зустріч груп дружби українського та білоруського парламентів найближчим часом. Він також сказав, що в Україні та Білорусі практично однакові проблеми, спричинені етапами розвитку, які проходять обидві країни.

«ГУ» попросив главу верхньої палати білоруського парламенту пояснити ситуацію у зв'язку з нератифікацією ними угоди про державний кордон між Україною та Білоруссю, яку ВР ратифікувала більш як п'ять років тому. Олександр Войтович не дав конкретної відповіді про дату ратифікації, заявивши, що «треба вирішувати це питання швидко, нема чого зволікати». Володимир Литвин додав з цього приводу: «У нас залишилася пострадянська практика спочатку проблеми створювати, а потім їх успішно долати». На думку Голови Верховної Ради, проблему з ратифікацією «створено на голому місці»: «Ми економічні проблеми двох країн притягнули за вуха до угоди про кордон і ув'язали їх». Володимир Литвин переконаний, що їх потрібно розділити, і побажав білоруським депутатам передати своїм колегам настрій ВР з цього приводу.

Як повідомила «ГУ» прес-секретар глави ВР Лариса Троян, на зустрічі також порушувалися питання, пов'язані із законодавчим забезпеченням майбутнього єдиного економічного простору, а також з узгодженням позицій щодо цього у зв'язку зі вступом України до СОТ.

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Фото В. РЕПІКА (Укрінформ).

Плани спільної підготовки спортсменів до Олімпійських ігор в Афінах розглянули члени національних олімпійських комітетів України й Росії на зустрічі в Москві, яка відбулася під головуванням керівників НОК Віктора Януковича і Леоніда Тягачова.

Добрими намірами доріг не стелять

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання 21 березня

Народні депутати обговорили проект закону про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування (щодо умов митного оформлення товарів). Доповідь зробила заступник державного секретаря Мінекономіки та з питань європейської інтеграції Людмила Мусіна, співдоповідь — перший заступник голови Комітету ВР з питань фінансів і банківської діяльності Василь Цушко.

Закон передбачає надання пільг з оподаткування під час ввезення обладнання та устаткування для дев'яти проектів, які виконуються на кошти Світового банку та Європейського банку реконструкції і розвитку. Ці проекти, серед яких «Реабілітація та розширення централізованого теплопостачання Києва», «Програма інвестицій та розвитку системи водопостачання та очищення води у місті Запоріжжі», реконструкція Старобешівської ГЕС та інші, були ратифіковані Верховною Радою і здійснюються. Умовами Світового та Європейського банків визначено, що їхні кредити не можуть бути використані для виплати будь-яких податків у будь-якій країні.

Парламентарії також розглянули проект закону про автомобільні дороги. Доповідали голова Державної служби автомобільних доріг України Володимир Демішкан і голова підкомітету Комітету ВР з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства і зв'язку Орест Климпуш.

Сьогодні на балансі державної служби — сітка доріг протяжністю 170 тисяч кілометрів. У багатьох випадках, наголошували народні депутати, які брали участь в обговоренні, стан доріг доведений до критичного, бо для утримання та догляду за дорогами бракує коштів. Фахівці розрахували їх в сумі майже 7 млрд. гривень. Фінансуванням усіх рівнів на цей рік передбачено лише 1 млрд. 717 млн. гривень.

Оскільки поданий законопроект не вказує на конкретні шляхи подолання дорожньої кризи, народні депутати запропонували відхилити його або повернути на повторне перше читання.

Наступний пленарний тиждень розпочнеться 1 квітня.

Анатолій КАРАСЬ.

■ *Самоврядування*

Депутати проголосували за відставку

Дві третини депутатів Скадовської міської ради висловилося за припинення повноважень міського голови Федора Терехова.

Питання про відставку було внесено до порядку денного просто в залі засідань. Його ініціатори — голови чотирьох профільних комісій — апелювали до статті 79 частини 2 «Закону про місцеве самоврядування». В емоційних виступах окремі депутати заявляли, що «в місті нічого не будується, присягу Терехов, коли був обраний мером удруге, не складав, а питна вода в кранах не відповідає стандартам».

Рішення сесії міський голова оскаржив у прокуратурі, оскільки депутати, вважає він, для звинувачення не мали законних підстав — судових рішень чи прокурорських протестів.

— За заявами депутатів прокуратура не раз порушувала справи, але не проти міського голови, а за тим чи іншим фактом. Проте їх закрито за відсутністю складу злочину, — зазначив, коментуючи ситуацію, прокурор Скадовського району Віктор Зікрач.

Вочевидь, вважають виборці, районній владі не до вподоби, що незговірливий голова виграв низку судів з приводу незаконного вилучення коштів з міського бюджету до районного.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Створити атмосферу відповідальності

Партія промисловців і підприємців України підтримує пропозиції Президента стосовно проведення конституційної реформи

ПППУ також виступає за одночасне проведення виборів глави держави та нового складу парламенту на пропорційній основі. Про це йдеться у політичній резолюції, прийнятій на першому етапі III з'їзду партії, що відбувся в неділю у столиці України. Як наголосив на прес-конференції Анатолій Кінах, знову обраний лідером ПППУ, «сьогодні важливо не загострювати політичну ситуацію в державі, а спільними зусиллями створити атмосферу відповідальності політичних сил за соціально-економічний розвиток». На його думку, настав час «не розкидати, а збирати каміння». Саме тому й потрібно провести політичну реформу, яка буде основою для компромісу різних політичних сил.

Анатолій Кінах розповів, що Партія промисловців та підприємців поступово набирає авторитету в суспільстві і, за оцінками Міністерства юстиції, входить у сімку найпотужніших партій в Україні.

На з'їзді лідер ПППУ вручив символічний партійний квиток за номером 100000 підприємцю із Джанкойського району Автономної Республіки Крим Наталії Красновій.

Володимир КОРОЛЮК.
Фото агентства «Прес-КІТ».

Став союз партією

Перша генетична хвиля ядерного шлейфу Чорнобильської катастрофи на цей час вже охопила 25 відсотків населення України. Друга, котра щойно розпочалася, за десять років має поширитися на 40 відсотків наших громадян. А третя, якщо їй активно не протидіяти, через 15 років може зробити генетично залежним від наслідків Чорнобиля все населення України. Тож можна вважати, вже тепер у нас немає «нечорнобильців».

Такі відомості було поширено на I з'їзді Всеукраїнської соціально-екологічної партії «Союз. Чорнобиль. Україна», який відбувся 22 березня в Києві. Це партійне об'єднання виникло на базі давно відомої громадської організації «Союз Чорнобиль України». Головою партії на альтернативній основі майже одноголосно обрано Юрія Андреєва.

Окрім соціального захисту спілчан, сприяння подоланню наслідків глобальних природних, техногенних і ядерних катастроф, форум визначив ще такі програмні завдання: сприяти зміцненню дієздатності України як суверенної держави, екологічній безпеці нашої країни, забезпеченню енергонезалежності її, а також ліквідації безробіття та дитячої безпритульності тощо.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Того ж дня відбувся III з'їзд Всеукраїнської Чорнобильської народної партії, котру очолює Микола Ісаєв. «Виросла» вона трохи раніше, але також із тих, хто перебував у «Союзі Чорнобиль України». Отже, і «чорнобильці», здавалося б, об'єднані одним лихом, не мають спільності в діях. Такий нині у нас час.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Вилучено 758 тисяч фальшивок

БРУДНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Генеральна прокуратура України попередила спробу розповсюдження чергового (третього) фальшивого листа від імені лідера парламентської фракції «Наша Україна» Віктора Ющенка. Про це агентству «Інтерфакс-Україна» повідомили у прес-службі Генпрокуратури.

Заступник Генпрокурора Віктор Шокін зазначив, що під час проведення слідчих дій вилучено техніку, за допомогою якої друкувалася фальшивка, а також більш як 758 тисяч примірників листівок. Під час інтернет-конференції на сайті «Телекритика» Віктор Ющенко наголосив, що до розповсюдження фальшивок причетна діюча влада.

Раніше представник фракції «Наша Україна» Роман Безсмертний звернувся до Генерального прокурора Святослава Піскуна з проханням перевірити столичний Інститут загальної і неорганічної хімії. Там, за інформацією парламентарія, було підготовлено провокаційну листівку «Відкритий лист моїм виборцям» від імені Віктора Ющенка, в якій дискредитується позиція нашої України» щодо реформи і земельних відносин.

Блок «Наша Україна» просить працівників видавничої сфери не брати участі в розповсюдженні фальшивок, які начебто підписав Віктор Ющенко і в яких вміщено «неправдиву брутальну інформацію». «Це є виявом брудних злочинних технологій. Влада застосовує їх проти політичних сил, які є її опонентами, що виступають за демократичний розвиток України», —йдеться у зверненні блоку.

У Бахчисараї — безвладдя

Триває воно з січня, відколи місцеві депутати рішенням позачергової сесії відправили у відставку свого голову Віталія Курбатова. Суд подновив його на посаді, та невдовзі міського голову Бахчисараю знову тимчасово «посунули» з неї постановою прокуратури автономії про порушення кримінальної справи, інкримінуючи зловживання службовим становищем і перевищення службових повноважень. Співробітники прокуратури вилучили протоколи засідання міськради, бухгалтерські та інші документи. Слідчі дії стосовно В. Курбатова триватимуть щонайменше до кінця березня.

Весь цей період обов'язки міського голови намагалася виконувати секретар міськради Ірина Васюхіна. Та оскільки і їй депутати неодноразово висловлювали недовіру, вказуючи, що вона не має права скликати виконком і працювати у виконавчій частині, бо «рада їй таких повноважень не доручала», то робота міськради з початку року паралізована.

На останній, позачерговій, сесії 20 березня депутати, згідно з ухваленим новим регламентом, замінили і секретаря — достроково припинили повноваження І. Васюхіної «за посадові правопорушення». Вона вважає це рішення, як і саму останню сесію, незаконним.

Обидві сторони конфлікту проводять щоденні консультації з юристами, твердять, що у своїх діях керуються виняткова законом про органи місцевого самоврядування та скаржаться на те, що унікальна бахчисарайська ситуація в жодних законодавчих актах не прописана. Буцімто саме це дає можливість її учасникам і надалі продовжувати полеміку та битву за владу без видимого кінця, а виборцям скрушно спостерігати, як ігнорується розв'язання їх численних проблем, кількість яких у дезорганізованому «місті без керма і без вітрил», в якому досі не прийнято бюджет, дедалі збільшується. Тим часом пов'язаний з місцевим самоврядуванням затяжний конфлікт не лише не затихає, а навіть загострюється. Збираються його нарешті припинити самі бахчисарайці, які не без іронії кажуть: «масовим зібранням жителів безголового міста».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ПАМ'ЯТЬ

Минуло чотири роки від дня трагічної загибелі видатного політичного і громадського діяча, борця за незалежність України В'ячеслава Чорновіла.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У неділю на мітингу у Львові голова Народного руху України Геннадій Удовенко назвав загибель В'ячеслава Чорновіла вбивством патріота.

«Минуло вже чотири роки, але ніхто досі не знає правди про його загибель», — заявив Г. Удовенко, додавши, що «всі міністри внутрішніх справ дотримуються неправильної версії про звичайну ДТП, бо такі вбивства тривають, і нещодавно дев'ятою жертвою став колега Григорія Омельченка, колишній народний депутат Анатолій Єрмак». За словами Г. Удовенка, «Чорновіла прибрали, бо боялися, що він прийде до влади».

САМОВРЯДУВАННЯ

Закон розробляють неприпустимо довго

Головним елементом системи місцевого самоврядування є територіальна громада, яка безпосередньо здійснює свої функції за допомогою дій прямої демократії. На жаль, і у вітчизняній науці, і на практиці в Україні не вироблено поняття «територіальна громада» чи «місцева громада».

Ці проблеми обговорювали на засіданні «круглого стола» «Політико-правові та соціальні основи формування місцевих громад», організованого постійною комісією Київради з питань самоврядування та інформаційної політики, Інститутом філософії НАН України та громадським об'єднанням «Інститут прямої демократії» за участю Київського прес-клубу.

Учасники наголошували, що в чинному законодавстві повноваження місцевого самоврядування визначаються, як і за радянських часів, через компетенцію відповідних органів місцевого самоврядування. Це не сприяє розвиткові демократії. Більшість місцевих громад не визначена територіально та демографічно, позбавлена фінансової основи для побутового облаштування та соціального захисту населення і існує, як правило, на папері. Ще гірше, коли і в теорії, і на практиці інститути самоврядування ототожнюють з місцевими органами влади та їх посадовими особами. Внаслідок цього широкі самоврядні повноваження, які декларуються Конституцією, потрапляють до рук місцевої бюрократії та використовуються заради корпоративних цілей.

На засіданні детально обговорили й такі категорії, як територіальна громада і реформування політичної системи, відносини з владою, партіями та громадськими рухами, бізнесом. Було окреслено правове поле дії територіальних громад, розглянуто інші актуальні питання. Підбиваючи підсумки, голова постійної комісії Київради з питань самоврядування та інформації Олександр Петік закликав профільний комітет Верховної Ради завершити роботу над новою редакцією закону про самоврядування в Україні, яка триває неприпустимо довго, і внести його на розгляд парламенту.

Анатолій КАРАСЬ.

Відкритий лист

Президенту України Л. Кучмі,
Голові Верховної Ради України В. Литвину,
голові уряду України В. Януковичу,
Голові Національного банку України С. Тігіпку,
Генеральному прокуророві України С. Піскуну,
в редакції газет «Сільські вісті», «Голос України»

Шановні панове!

Вже більш як рік минув («Сільські вісті» за 21 лютого 2002 року) відтоді, коли ми, колишні акціонери банку «Україна», почали бити на сполох щодо подальшої долі збанкрутілого банківського велетня та повернення боргів вкладникам і акціонерам банку. Наші головні вимоги — відновлення роботи банку та створення реального механізму повернення боргів вкладникам та акціонерам — завдяки старанням чиновництва так і залишилися невиконані. А цинічне обкрадання акціонерів та вкладників банку «Україна» продовжується та набирає нових обертів!

На жаль, до того, що роблять з банком «Україна» чиновники всіх рангів, приєдналися й народні обранці. А що ще можна сказати про недавнє рішення парламенту, котре поставило хрест на тих незначних кроках, які було здійснено для повернення боргів «Україна», та дає «зелене світло» для розбазарювання чиновниками того, що залишилося від Агропромбанку — його майна. Тисячі простих працівників, переважно сільських мешканців, повірили владі та знову прийшли працювати в орендованих відділеннях банку (щоправда, тепер відданих в оренду ПриватБанку). Чим ви зможете зарадити сільським підприємцям, які стали клієнтами відродженої ПриватБанком мережі сільських та районних його відділень та знову мають піти?

Дозвольте запитати у вас, пане Президенте, у голів Верховної Ради, уряду України та Національного банку України: кому вигідне чергове затягування з розв'язанням проблеми банку «Україна», остаточне руйнування системи банківського обслуговування на селі? Чи, може, все, що йде на краще, є гірше для влади? Бо тоді вже не буде на кого списувати власні прорахунки, тож доведеться «труснути» можновладних олігархів, вибити заборговані банку мільйони.

Ми не зупинимося і вимагатимемо розв'язання проблем банку «Україна», притягнення до кримінальної відповідальності осіб, причетних до розбазарювання його майна, нищення банківської системи на селі. Ми зробимо все можливе, щоб світові фінансові організації почули правду про банк «Україна» та знали, де саме осіли гроші його клієнтів та вкладників.

Вкладники та акціонери банку «Україна» Машівського району Полтавської області.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Від контрабандних мочалок — до європейських мийних засобів

Війна на Близькому Сході відвернула увагу, але аж ніяк не применшила значущість для нашої економіки брюссельської події — підписання двостороннього протоколу з Євросоюзом про взаємний доступ на ринки товарів та послуг. Це означає, що на шляху до СОТ залишилися лише технічні перешкоди, пов'язані з гармонізацією нашого специфічного законодавства з європейським.

Щоправда, за словами Міністра економіки та з питань європейської інтеграції Валерія Хорошковського, технічних запитань набирається на товстезний том. І добре, що його «відкрили» на минулому тижні на парламентських слуханнях. Палка, часом суперечлива і малоконструктивна дискусія коли й не дала однозначної відповіді на те, що здобуде, а що втратить Україна, вступивши до всесвітньо-торговельного клубу, то принаймні багатьом пояснила, чому наша країна поки що не одержала статусу ринкової. Попри наше закономірне прагнення торгувати на рівних з виробниками майже 92 відсотків продукції та послуг, наше виробництво ще не може обійтися без тарифних і нетарифних обмежень на кордоні, бартерних операцій, податкових преференцій, дотування цін на енергоресурси і фінансової підтримки цілих галузей народного господарства. Звідси й побоювання народних депутатів, що лібералізація імпорту, яку принесе з собою приєднання України до СОТ, призведе до руйнації сільського господарства або легкої промисловості. Однак це — гіпотетично. У тому разі, якщо найближчим часом ми не приведемо до ладу митне і податкове законодавство: судячи з ритму законодавчого процесу, це народним депутатам цілком до снаги. Набагато проблематичніше забезпечити послідовне скорочення провалля між Україною та ЄС — чотирьох відсотків економічного зростання на рік для цього замало.

Що маємо нині? У день парламентських слухань працівники Чорноморської регіональної митниці на посту «Євпаторія» затримали контрабанду — майже 300 тисяч щіток для взуття та півтори тисячі... мочалок, які надійшли до нас із Сирії. Усе свідчило про те, що потайний вантаж мав компенсувати митні платежі до держбюджету. І сміх і гріх. Але дуже показово. Податковий тиск штовхає підприємців і на такі хитрощі. Отже, якщо вже ми збираємося на європейський ринок, то мали б подбати і про прийнятний на ньому рівень ПДВ у 15—16 відсотків, а не 20, і про запровадження системних податків, скажімо, на нерухомість, який так лякає деяких народних депутатів.

...На одному зі столичних ринків цього тижня випадково став свідком того, як продавець курячих стегенець синього (нездорового) кольору шпетила капіталістів за «ніжки Буша». Як не сьогодні, то завтра Україна зніме торговельні обмеження на їх імпорт з огляду на брюссельські домовленості. І тоді програє рідне українське сільськогосподарське виробництво... До речі, продавщиці стегенець опонувала неабияк поінформована продавець хліба. На її думку, на тижні з ласки капіталістів відбулася не одна (іракська), а дві інтервенції. Друга — у вигляді 150 тисяч тонн продовольчого зерна від Держкомрезерву. Тепер його переробляють на 100 тисяч тонн борошна, тому, мовляв, і вона сьогодні з випічкою.

Справді, найважливіший баланс — хлібний — підбивали на тижні в Мінагрополітики через недостатню пропозицію на ринку. Довелося перетрушувати засіки та зернові контракти і аграріям, і чиновникам, і контролерам з Генпрокуратури. Головне сільськогосподарське відомство країни рекомендувало зернотрейдерам утримається від виконання своїх контрактних зобов'язань. В країнах СОТ такі рекомендації — нонсенс. Але нам не до жиру...

Цікаво інше. Міністр агрополітики Сергій Рижук у дискусії з Генпрокуратурою стосовно реальних розмірів валового врожаю зерна у 2002 році наголошує і на зловживаннях, і на недосконалості технології збирання інформації на агроринку. Зокрема, на тому, що статистична звітність не враховує продукцію майже п'яти мільйонів селян. Отже, можна зробити два висновки: сумний і радісний. Спочатку, як в анекдоті, про сумне: слава Богу, що до вступу до СОТ нам ще доведеться чимало узгоджувати. І про радісне: таке враження, що мало не п'ять мільйонів селян уже вступили у вільний ринок.

Звичайно, до вільного ринку нам ще далеченько. Але про нього думають не лише ті, кому він обіцяє райдужні квоти і захист від антидемпінгових розслідувань (металургія, хімія), а й усі, кого не задовольняють чинні правила ліцензування, реєстрації кредитів в іноземній валюті та інші адміністративні обмеження на валютному ринку, заборона вексельних розрахунків за надуманими причинами, обмеження на реєстрацію торговельних угод за високими процентними ставками тощо. Та якщо запрягли — треба їхати.

Тим часом Держкомстатистики повідомило, що в січні на 26,6 відсотка зріс зовнішньоторговельний оборот країни, і позитивне сальдо експорту-імпорту становило 145,3 мільйона доларів. Отже, не все так похмуро.

Сергій ВЛАД.

Курс на Кувейт

Сьогодні із львівського летовища Скнилів двома літаками Іл-76 до Кувейту відлітає перша частина військовиків 19-го окремого батальйону радіаційного, хімічного та бактеріологічного захисту, котрий направлений згідно з міжурядовою угодою України та Кувейту, ратифікованою Верховною Радою України. Головна мета українців — захист цивільного населення Кувейту від імовірного застосування зброї масового знищення. Всі воїни отримали необхідне медичне щеплення. Перебуваючи напередодні вильоту в Самборі і Львові, Міністр оборони України Володимир Шкідченко повідомив, що батальйон підпорядкований винятково Генеральному штабу Збройних Сил України. Але для виконання завдань вже налагоджено взаємодію зі схожими підрозділами Словаччини, Польщі, Чехії та інших країн. Також він сповістив, що наш підрозділ базуватиметься в 70 км на південь від столиці Кувейту — Ель-Кувейта, в місцевості, найбільш віддаленій від іраксько-кувейтського кордону. Наші віськовики розташуються на території вже підготовленого польового табору, поруч з підрозділами Словаччини, Польщі, де створено необхідні умови побуту.

Олександр КЛИМЕНКО.

Львів.

Лучанин протестує

З початку воєнних дій в Іраку на своєму обійсті лучанин Роман Павшук вивісив синьо-жовтий український прапор з чорною смужкою. Так городянин висловлює своє ставлення до війни в Перській затоці.

Миролюбивий громадянин вважає, що агресія може заторкнути багато сімей українців, родичі яких в пошуках роботи виїхали за кордон. Син Романа Миколайовича нині здобуває копійчину в Іспанії, а донька стажується в Швеції. Тож свідомому лучанину небайдужа доля співвітчизників за «бугром». Та передусім болить серце за всю планету.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

ФОТОФАКТ

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Під гаслом «Війна — всього-на-всього боягузлива втеча від проблем мирного часу» провели творчий вечір «Мистецтво проти війни» студенти та аспіранти Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

На знімку: *лауреат міжнародного конкурсу Руслана Войт.*

Допомога від місцевого «Відня»

Чергова 40-тонна партія гуманітарної допомоги надійшла багатодітним та малозабезпеченим сім'ям Конотопа від жителів австрійської столиці Відня.

Отримали її конотопчани в рамках спільної програми, започаткованої місцевим фондом «Відень» та міжнародною організацією «Карітас-Австрія». До речі, за час свого існування благодійний фонд «Відень» загалом надав своїм землякам грошової та речової допомоги на більш як 200 тисяч доларів.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

У НОМЕР

Іменна гімназія

Віднині миколаївська перша українська гімназіяноситиме ім'я видатного земляка Миколи Аркаса. Таке розпорядження прийнято Кабінетом Міністрів України та в урочистій обстановці передано директору закладу Сергію Бережному. Педагогічний колектив та учні, безперечно, заслужили на такий подарунок. У школі постійно проводяться «Аркасівські читання», а с 1998 року працює музей Миколи Аркаса. Це другий загальноосвітній заклад нового типу на Миколаївщині, який має своє ім'я, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО**.

Лелеки внадилися

З початку року в Нетішинському пологовому будинку на Хмельниччині з'явилося на світ чотири пари двійнят. Народження двох хлопчиків-близнюків чекали і в родині Ірини та Івана Ковалінських. Але в останню мить стало зрозуміло, що лелека приніс у цю сім'ю ще й дівчинку. Під час обстеження майбутньої мами навіть найсучасніше устаткування не розгледіло крихітку-доньку. У місті енергетиків це перша родина, в якої народилося одразу троє малюків, **повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК**.

Подарунок ювіляра

Понад двісті власних картин подарує Одесі та Іллічівську заслужений художник України Юлій Гальперін. Про це він заявив на виставці своїх робіт в арт-галереї «Морська», приурочений до п'ятиріччя від дня народження та 50-річчя творчої діяльності митця. Полотна займуть почесні місця в музеях та мистецьких центрах двох портових міст, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК**.

■ ***Фотофакт***

Центральними вулицями столиці пройшли маршем учасники акції боротьби з туберкульозом, що її зорганізувала міжнародна організація «Жіноча громада» за підтримки Держкомітету у справах сім'ї та молоді й Національного Товариства Червоного Хреста.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Загасили... вічний вогонь

Майже два місяці тому пізно увечері до міліції надійшов сигнал про те, що на пагорбі Слави у Чернігові зловмисники загасили вічний вогонь і викрали 83-кілограмову бронзову зірку. Один з таксистів підтвердив, що підвозив чоловіка та жінку з великим мішком. Невдовзі міліціонери разом з ним під'їхали до будинку, де, як з'ясувалося, господар без ліцензії скуповував кольоровий метал. У нього й знайшли ще не розрізану зірку, за яку він дав двом наркоманам 80 гривень.

Щойно співробітникам Чернігівського райвідділу внутрішніх справ вдалося затримати і самого крадія —26-річного мешканця Чернігова Ігоря Д.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

ВІТАННЯ

Сергію Миколайовичу Гусарову — 50!

Колектив Департаменту Державтоінспекції МВС України від щирого серця вітає Вас із цим ювілеєм.

Тернистий шлях професійного становлення, опанування різноманітних сфер наук Ви долаєте з честю. Від інженера автомобільного транспорту, юриста до науковця, від старшого інспектора окремого дивізіону дорожнього нагляду міліції УВС Харківського облвиконкому до начальника УМВС України у Харківській області, талановитого керівника та організатора.

Ваші людські якості заслужили високу повагу серед колег, а численні нагороди красномовно свідчать про високий професіоналізм та відданість вибраній справі. Ваші наукові та практичні надбання за роки самовідданої праці закладені у підгрунтя сьогоднішньої діяльності і Державтоінспекції, і органів внутрішніх справ у цілому.

Ви завжди залишаєтеся людиною відкритої душі та щирого серця, сміливим і рішучим у відстоюванні правди й людської гідності.

Хай щастить і таланить Вам і надалі, хай доля не обходить Вас своєю ласкою, хай більше у житті буде часу для дозвілля та творчості, любові та щирого спілкування з дорогими серцю людьми.

А ще бажаємо міцного здоров'я, щастя, добробуту, трудової наснаги та домашнього затишку!

З глибокою повагою — від імені колективу Департаменту ДАІ МВС України:

Олександр МІЛЕНІН, Сергій КОЛОМІЄЦЬ, Сергій ЛЕВЧЕНКО, Сергій КАРАКАЙ, Володимир ДУШНИК.

Міжнародний форум будівничих

З 19 по 24 березня в Києві, у Міжнародному виставковому центрі та в Палаці спорту проходив щорічний міжнародний фестиваль «Будівництво та архітектура-2003». У його роботі взяли участь майже 750 підприємств і організацій будівельного комплексу і України, і зарубіжних країн.

У рамках фестивалю було проведено спеціалізовані виставки «Проектування і будівництво», «Фасади, вікна та двері», «Покриття для підлог, декор стін та стель», «Опалення, водопостачання, вентиляція, кондиціювання» тощо. Відбулися також численні семінари, конференції, «круглі столи», конкурси. Серед них —польсько-український будівельний форум, засідання робочої групи «Будівництво» німецько-української кооперативної ради та багато інших заходів, спрямованих на розвиток та зміцнення міжнародних зв'язків України в галузі проектування, будівництва, виробництва новітніх будівельних матеріалів, конструкцій і виробів.

Фестиваль засвідчив, що вітчизняний будівельний комплекс успішно розвивається не лише в столиці, а й у регіонах, особливо в Дніпропетровській, Донецькій, Львівській, Одеській, Харківській та інших областях.

Під час фестивалю було підписано низку контрактів та угод, важливих для будівельної галузі України.

Олександр БАКУН.

ФОТОФАКТ

Українська громадськість відзначила 103-тю річницю від дня народження видатного українського співака Івана Семеновича Козловського.

На знімку: покладення квітів до погруддя Івана Козловського на його малій батьківщині в селі Мар'янівка Васильківського району Київської області.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Дні «Голосу України» на Луганщині

Газета проводить акцію спільно з народними депутатами України від області, членами депутатської групи у Верховній Раді «Народний вибір» — Миколою Гапочкою, Геннадієм Астровим-Шумиловим, Катериною Фоменко, Василем Надрагою. У програмі днів передбачено зустрічі журналістів «ГУ» на чолі з заступником головного редактора Леонідом Бровченком із читачами Сватівського і Станично-Луганського районів, шахтарського міста Ровеньки, з трудовими колективами промислових підприємств Луганська.

Під час проведення «Днів «ГУ» на Луганщині, зокрема, стартує акція «Голос України» — інвалідам Великої Вітчизняної війни», започаткована нашою газетою разом із народними депутатами парламентської групи «Народний вибір».

Увага

Проблеми розвитку малого підприємництва можна обговорити 26.03.2003 р. за телефоном 221-23-29 з 10.00 до 13.00 із заступником голови Київської державної адміністрації Юрієм Івановичем Россадою.

Пусту грушу не трясуть

Утім, якщо на ній є «плоди», та ще й перестиглі, то терміново треба збирати «врожай»

Усе погано! Такий невтішний висновок можна зробити, прочитавши публікації у пресі та побувавши на брифінгах, де намагаються аналізувати процеси реформування морської галузі загалом та Одеського порту зокрема. Наприклад, на одній із останніх прес-конференцій Миколу Павлюка (колишній начальник Одеського морського порту, нині народний депутат) запитали: «Чому ж, коли все так погано, Одеський порт саме 2002 року, вперше за всю історію свого існування, перевалив рекордну кількість вантажів — 33,6 мільйона тонн?».

Відповідь була така:

— Цей успіх визначено саме тією політикою, яку проводили впродовж останніх 10 років. Це — маховик, що розкручувався і нарешті було розкручено.

«Вечерняя Одесса», 4.02.2003.

А на запитання про підприємства, які уклали з портом договори про спільну діяльність, та про начебто його особистий інтерес, пролунало:

— Особистий інтерес є. Це те, що я створив. Ідея себе виправдала, завдяки чому мені було присвоєно звання Героя України. А підтримку я отримував у всіх, зокрема й у Президента. Ви можете звернутися в будь-яке із підприємств спільної діяльності й поцікавитися, скільки в мене акцій. Усе це не раз перевіряли...

«Вечерняя Одесса», 4.02.2003.

Є документ — підсумок планової комплексної ревізії фінансово-господарської діяльності Одеського морського торгового порту за 2001—2002 роки, що закінчилася днями і яку проводили фахівці Мінтрансу України. Ось висновки, зроблені під час ревізії: «Загалом за 2001—2002 роки втрачений економічний зиск від спільної діяльності Одеського МТП з іншими підприємствами становив 138 мільйонів 312,2 тисячі гривень, а загальна втрата економічного зиску — 444 мільйони 735,8 тисячі гривень».

З чого складаються ці приголомшливі суми? Як то кажуть, із багатьох складових. Тільки заниження вартості основних коштів, переданих у спільну діяльність Одеським МТП, становить 36 мільйонів 330 тисяч гривень. Приміром, СП «Бруклін-Київ» внесло у спільну діяльність 18,9 відсотка майна, решту — 81,1 відсотка — вніс порт. А за договором отриманий прибуток має ділитися порівну. Отже, під час розподілу прибутку порт недоотримав свої «кревні» в розмірі 4 мільйони 283 тисячі 258 гривень.

Практично аналогічна ситуація склалася і під час співробітництва з компанією «Новолог». Це підприємство здобувало основні кошти за рахунок грошей, отриманих від спільної діяльності, а не за рахунок власної частини прибутку, тим самим «урізавши» прибуток порту майже на 3 мільйони гривень. Під час продажу основних коштів компанія «Новолог», без узгодження з портом, зменшила балансову вартість свого майнового внеску на 4 мільйони 408,6 тисячі гривень, що призвело до зниження частки прибутку порту на 37 відсотків. І — як підсумок усіх цих «операцій» — за період, що перевірявся, порт від спільної діяльності з «Новологом» недоотримав дохід у сумі, яка перевищувала 5 мільйонів гривень.

Або взяти ЗАТ «Синтез Ойл», з яким порт, на перший погляд, працює з прибутком 10,1 мільйона гривень. Але це якщо не бачити підводних рифів — незаконно наданих портом знижок з перевантаження нафтопродуктів на суму, не багато не мало, 191,4 мільйона гривень та неоприбуткованого портом майна на суму 20,9 мільйона доларів США.

Це, до речі, один із яскравих прикладів «благородної спадщини» в організації спільної діяльності, залишеної колишнім начальником порту. За його словами, він хотів створити рай для порту і колективу.

Ще 3 січня далекого 1995-го порт укладає договір з комерційною структурою «IPS Ltd» на перевалку нафтопродуктів через нафтогавань порту. Умови — нечувані! За перевалку однієї тонни нафтопродуктів фірмі надається воістину фантастична знижка: замість 1,5 долара США комерсанти платять всього-на-всього 10 центів! Але не минає і десяти днів, як на світ з'являється інший документ, за яким цій-таки фірмі за рахунок приголомшливої знижки доручено здійснити поліпшення екологічних і технологічних умов експлуатації причалів нафтогавані.

Судячи з цього, такий маневр передбачав бодай якось виправдати необгрунтовану знижку. Адже вона, якщо йдеться про майже 15 мільйонів тонн реально перевалених нафтопродуктів, доволі вражає — 20,9 мільйона доларів США.

Здавалося б, можна вважати, що порт з лишком розрахувався з фірмою «IPS Ltd» за начебто виконані роботи. Та де там! Керівництво порту ініціює укладення тристоронньої угоди на передання своїх повноважень за попереднім договором іншій фірмі — ЗАТ «Синтез Ойл».

Очевидно, читачеві цікаво буде дізнатися, чому «роботи начебто виконані». Тому що все навколо них оповито густим туманом, як на Французькому бульварі глибокої осені. То що зроблено конкретно? Як то кажуть, історія про це мовчить. Мабуть через те, що важко шукати кішку в темній кімнаті, особливо коли її там немає. Досі ніхто не бачив ні проектно-кошторисної документації, ні актів виконаних робіт, а на баланс порту не прийнято «екологічні та технологічні поліпшення причалів».

Постає цілком закономірне питання: навіщо треба було передавати повноваження державного підприємства із розрахунків за роботи сторонній комерційній структурі, якщо роботи ці начебто виконала інша комерційна фірма?

Відповідь напрошується сама по собі: можна припустити, що три високі сторони, які домовляються, вирішили легалізувати суму, що так і не потрапила до «гаманця» порту. Далі — ще один кульбіт: суму цю оформляють і реєструють як іноземні інвестиції в ЗАТ «Синтез Ойл».

Здавалося б, у цій історії можна ставити крапку. Та ні! В грудні 2001 року ЗАТ «Синтез Ойл» і порт укладають договір про спільну діяльність, за яким комерційна фірма передає як свою частку ті-таки горезвісні «виконані роботи». І згідно з умовами договору отримує половину прибутку від перевалки нафтопродуктів у порту! Воістину, апетит з їдою прибуває. А ті, хто потрапив до якогось обіцяного колишнім начальником порту раю, судячи з усього, на його відсутність не скаржаться.

В очах рябіє від подібних цифр такої спільної «діяльності» і з іншими підприємствами. Але не стомлюватимемо ними читачів. Скажемо лише, що навіть отриманий портом прибуток використовували вкрай нераціонально. Зокрема, на будівництво готельного комплексу «Одеса» було вкладено більш як 100 мільйонів гривень, а він за останні два роки так і не приніс жодної копійки прибутку. Будівництво аквапарку «Дрім-Україна», який більшу частину року стоїть порожній, коштувало понад десять мільйонів гривень.

Після тривалих переговорів з охороною нам удалося побувати і на території виробничо-відбудовного комплексу «Чабанка», помилуватися і сфотографувати збудовані там двоповерхові котеджі та сауну з басейном. Як вони з'явилися на землі, що належить порту? Історія така. 29 квітня 2002 року було укладено договір на оренду 0,59 га землі з Чорноморською сільською радою. Того самого дня (!) ділянку передано в суборенду якомусь ТОВ «Квітковий пасаж» терміном на один рік. Але, як з'ясувалося, цю землю було передано порту названою сільрадою в постійне користування ще 27 липня 2001 року. І тут несподівано, в розпалі ревізії, з'являється ще один документ — рішення Чорноморської сільської ради від 29 січня нинішнього року, згідно з яким земельна ділянка вилучається в порту і передається в постійне користування ТОВ «Квітковий пасаж».

Отакі квіточки. І... цілий букет порушень закону, з якими ще належить розбиратися...

Як потрібно розбиратися, зокрема, і з тим, виходячи з яких стратегічних міркувань порт переказав Чорноморській сільській раді «на розвиток» 1 мільйон 128 тисяч гривень?

Інтерес викликають і взаємовідносини колишнього керівництва порту з Морським транспортним банком, в якому відкрито більшу частину рахунків ОМТП. За наявності достатніх власних коштів порт систематично брав у цьому банку кредити, за які справно платив відсотки та комісійні. Далі — більше. Кілька років тому у Морського транспортного банку, який працює з прибутком, порт придбав 36 тисяч акцій на суму 450 тисяч гривень. Звісно, вони мали б приносити дивіденди портовикам, але, на жаль, у цій графі пусто. Порт не отримав жодної копійки. Мимоволі постає запитання: а хто тоді отримав?

Можливо, підтвердженням недобрих діянь порту є і факт загадкового зникнення головного бухгалтера Одеського порту В. Кобзєва, який мав місце 31 січня ц. р., через тиждень після початку ревізії. Віктор Дмитрович працював на цій посаді понад десять років і контролював усі фінансові потоки підприємства.

Ось і ті «плоди», які під час проведення ревізії почали зриватися з гілок.

Якщо послухати виступи деяких керівників підприємств, що фігурують в акті ревізії, та осіб, причетних до укладення з ними договорів, — їх саме час нагороджувати медалями та орденами.

Але сьогодні, коли матеріали перевірки передано до відповідних органів, може з'явитися потреба виписувати ордери...

Костянтин ЗИМІН.

Одеса.

На знімку: готельний комплекс «Одеса».

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про відзначення 60-річчя Перемоги та звільнення України від фашистських загарбників

На відзначення пам'ятних дат Великої Вітчизняної війни, вшанування подвигу народу в боротьбі за свободу і незалежність Вітчизни, поліпшення соціального захисту ветеранів війни та на виконання Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Запропонувати Кабінету Міністрів України утворити Організаційний комітет з підготовки та проведення заходів з відзначення 60-річчя Перемоги та звільнення України від фашистських загарбників. Розробити план заходів з підготовки та відзначення 60-річчя пам'ятних дат Великої Вітчизняної війни, передбачивши, зокрема:

фінансування з Державного бюджету України та місцевих бюджетів, а також за рахунок пожертвувань юридичних і фізичних осіб видатків на виконання вимог Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Державної комплексної програми соціально-медичного забезпечення ветеранів війни на період до 2005 року;

проведення в 2003—2004 роках Всеукраїнської акції з відзначення 60-річчя звільнення міст, інших населених пунктів та регіонів України від фашистських загарбників;

упорядкування військових кладовищ, братських та одиноких могил, меморіальних комплексів, скульптурних, архітектурних та інших споруд і об'єктів, що увічнюють пам'ять про Перемогу та подвиги її учасників, із широким залученням громадських організацій, підприємств усіх форм власності; недопущення наруги і руйнування військових поховань та інших пам'яток Великої Вітчизняної війни;

спорудження у столиці України — місті-герої Києві пам'ятника видатному синові України, тричі Герою Радянського Союзу Кожедубу І. М. та створення Меморіального комплексу «Ратне поле»;

проведення в містах та інших населених пунктах святкових заходів з використанням символіки років Великої Вітчизняної війни;

проведення у військових підрозділах і навчальних закладах, на підприємствах і в установах науково-практичних конференцій, «круглих столів», «уроків пам'яті», оглядів кімнат бойової слави, кінофестивалів, конкурсів на кращу патріотичну пісню, публікацію і тематичну передачу та інших заходів, присвячених Великій Вітчизняній війні;

перевидання історичних та мемуарних творів ветеранів війни;

завершення виготовлення та вручення ветеранам війни державних нагород — орденів Богдана Хмельницького, «За мужність», медалі «Захиснику Вітчизни» та інших державних нагород відповідно до законодавства;

широке висвітлення засобами масової інформації заходів з підготовки та відзначення пам'ятних подій Великої Вітчизняної війни.

2. Виходячи з історичних традицій українського народу зберігати пам'ять про захисників Вітчизни, зважаючи на необхідність постійно піклуватися про ветеранів, рекомендувати місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування здійснити підготовку і проведення у містах, інших населених пунктах комплексу заходів, присвячених 60-річчю Перемоги та іншим важливим подіям Великої Вітчизняної війни.

3. Запропонувати народним депутатам України, депутатам місцевих рад усіх рівнів взяти активну участь у заходах з підготовки та відзначення пам'ятних дат Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 6 березня 2003 року.
№ 598-IV.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

Столичний завод «Авіант» налагодив випуск здвоєних тролейбусів, розроблених в АНТК імені Антонова. Торік Києву передано 28 таких машин, нині обговорюються можливі поставки корпусів тролейбусів до Москви.

На знімку: в складальному цеху «Авіанту».

Тарас Шевченко: прочитання

Минули цьогорічні Шевченкові роковини. Були сказані і написані відповідні до нагоди слова, промовці цитували відомі рядки. Проте щорічний ритуал не міг приховати обмеженість розуміння його спадщини. Дуже часто Шевченко сприймається лише як поет, автор закликів до боротьби. Справжня глибина Шевченка-політика і Шевченка-мислителя ще має бути відкрита. І це потрібно не для того, щоб належно вшанувати генія. Він надто великий, щоб потребувати ще трохи пошани нащадків. Нове прочитання Шевченка потрібне українському суспільству, яке досі важко і повільно шукає відповідей на багато питань про національну ідентичність, про державу, про мову, про культуру. Тим часом Шевченко вже запропонував свої відповіді. Вони є, вони довели свою силу, їх не можна відкинути. Його думка може підтримати українське суспільство в пошуку правильних політичних рішень, від яких залежить майбутнє держави і народу.

Це справді символічно, що весна в Україні починається Шевченком. В березні він народився, в березні 1840 року вийшов у світ перший «Кобзар». Справедливо було б сказати, що нова Україна починається Шевченком. Кажучи сучасними термінами, Україна розпочалася як європейська політична нація після тих березнів. 20 сторінок рукопису, подані до цензурного комітету, вмістили Шевченкову ідею національної ідентичності українців, її перший проект. Він говорив до свого народу, як Єзекіїль до сухих кісток, розсипаних по долині: «Я введу у вас духа — і ви оживете!»

Слово Шевченка глибоке, бо він піднявся до небаченого, граничного для людини, розуміння складності буття. Делез казав, що велика книга завжди є блідим виворотом слів, які пише душа мовчанням і кров'ю. «Кобзар» є прикладом такої книги. Перелік тем у ньому короткий: Бог, жінка, природа, покликання, смерть. «Все, що має значення, ними вичерпується», — казав Пастернак.

Більш як півтора століття Україна вслухається у звучання дзвінких, мов бронза, слів «Кобзаря». Ця книга є музикою, її варто читати вголос, як читалися колись усі тексти в античності. Тепер важко навіть уявити, як поліфонія Шевченка вразила сучасників у часи, коли російська мова була панівною в культурному просторі імперії.

Це панівне становище забезпечувалося політичною й адміністративною підтримкою російської еліти, яка і тоді, і тепер розуміє російську мову як щось набагато більше, ніж засіб комунікації, спілкування.

Це розуміння виникло ще в XVI—XVII століттях, у часи дискусій навколо мови церковних книг. Дискусії відбувалися під час формування Московського царства і являли собою важливу складову його становлення. Для тогочасного російського політичного класу його книжна мова була єдино можливим засобом виявлення Божого одкровення, символом віросповідання, іконою православ'я. Диякон Феодор заявляв у 1657 році: «Нам всем православным христианам подобает умирати за един аз» (тобто за єдину літеру «а»). І не лише заявляв, а справді помер на вогнищі разом з протопопом Аввакумом. Звідси особливе розуміння праведності російської і єретичності латини, польської і татарської мов. Московських царевичів ніколи не вчили іноземних мов.

Коли в 1589 році Борис Годунов задумав заснувати університет, духовенство різко виступило проти цього. Патріарх Іов заявив, що вивчення інших мов може пошкодити віру. Лише через сто років з'явилась ідея викладати в Слов'яно-греко-латинській академії грецьку, польську і латинську мови. Проте польську мову там узагалі не викладали, навчання латині тривало менше року. Далі воно було припинене, а викладачів відправлено на заслання. Фактично, латину почали викладати в Росії лише після спеціального указу Петра І в 1702 році.

Звертаючись до царя Олексія Михайловича, протопоп Аввакум писав: «Воздохни-тко по-старому, да рцы по рускому языку: «Господи, помилуй мя грешного!». А кирие елейсон оставь: так елленя (греки) говорят. Плюнь на них. Ты ведь, Михайлович, русак, а не грек. Говори своим природным языком. Не уничижай его ни в церкви, ни в дому, ни в пословицах. Любит нас Бог не меньше греков. Передал нам и грамоту нашим языком. Чево же нам еще хочется лутче того? Разве языка ангельского? Да нет, ныне не дадут, до общего воскресения».

У ході реформ XVIII століття Росія стала більш відкритою світу, але уявлення про особливу роль російської мови збереглося. Ахматова в часи нацистської загрози ніби перегукується з Феодором: «Не страшно под пулями мертвому лечь,//не горько остаться без крова,//Но мы сохраним тебя, русская речь,//Великое русское слово». Росіяни переконані в особливій ролі їхньої мови навіть тепер, коли претензії на роль Третього Риму відійшли в минуле. Вся Росія, держава і народ єдині в розумінні того, що російська мова — це засіб формування і збереження національної культури: смислів, символів, зразків поведінки, знань, способів інтерпретації. А національна культура означає національну державність. Тобто мова через культуру формує націю і національну державу. Звідси спільні зусилля Кремля, уряду і Думи, спрямовані на посилений розвиток саме російської мови. Через це розуміння перша леді Росії очолює Товариство російської мови, до якого входять не лише кращі інтелектуальні та академічні сили, а й промислова та фінансова еліта.

■ ■ ■

Українська влада не може чи не хоче зрозуміти провідну роль мови для існування культури, а через неї — для існування сучасної політичної спільноти і державності. Через те досі в Україні немає виразної культурної політики, розмитою залишається національна ідентичність.

■

Українці досі можуть лише заздрити такому цілісному розумінню фундаментальної важливості мови. В Україні досі багато хто зводить мовні проблеми лише до питань спілкування чи освіти. Українська влада не може чи не хоче зрозуміти провідну роль мови для існування культури, а через неї —для існування сучасної політичної спільноти і державності. Через те досі в Україні немає виразної культурної політики, розмитою залишається національна ідентичність. До цього часу предметом дискусій є навіть роль української мови порівняно з мовами інших етнічних груп у державі, в офіційних документах, у виступах посадових осіб.

А що ж тоді відбувалося в часи, коли російська мова була основою офіційної доктрини «православия, самодержавия, народности»? Імперія твердо заявила, що поруч з нею української мови «нет, не было и быть не может». Шевченку треба було мати колосальну силу і мужність, щоб спинити потік чужої великої культури, підтримуваної владою. Він це зробив, показавши, що українська мова здатна виражати глибокі смисли.

Ще Платон у «Кратілі» колись поставив головну мовну проблему: чи навколишній світ якось впливає на назви речей і понять, які їм дає людина? Якщо так, то мова говорить далеко не лише змістом її слів. Смисл, який лежить на поверхні, лише приховує основну, глибинну суть сказаного. Така мова не обмежена лише словесною формою. В ній говорять дерева, обличчя, маска в трагедії, гаптована хустина на сідлі, колір китайки.

Геній Шевченка повернув українській мові платонівське, європейське звучання. Мова, створена народом у його тисячолітній історії, була готова до викликів нового часу, готова до формування новочасної української нації. «На москалів не вважайте, нехай вони собі пишуть по-своєму, а ми по-своєму. У їх народ і слово, і у нас народ і слово. А чиє краще, нехай судять люди».

Насправді його книга поставила питання не про українську мову, а про українську державність. Тому Шевченкове слово, виросле «із личаків, з курної хати», назвав п р о в і с н и м Василь Стус.

Шевченко звів у своїх текстах національні символи та моделі поведінки, виризнивши їх в окремому полі, на яке до нього претендували і російська, і польська культури. Мало того, він продемонстрував, що українська культура не обернена в минуле, що вона здатна існувати і приймати виклики сучасності. Найбільший з таких викликів — здатність до формування нації і держави. Тепер ми знаємо, що окреслені ним мова і культура змогли їх створити.

Вражає, що вже у першому виданні «Кобзаря» немає випадкових творів. У кожному з них на українському матеріалі переломлений європейський культурний досвід. Та ж «Катерина» є насправді драмою про долю і пристрасть. Катерина, що в пристрасті порушила обов'язок, має загинути, як загинула Медея. Вона знає це, ще не вийшовши зі свого села. Як герої Есхіла, і вона, і її батьки не можуть побажати собі іншої долі, бо не можуть стати іншими. Сократ сказав би, що їх внутрішній «даймон» визначив шлях кожного. Проте Шевченко долає сліпу долю античності. Івась, на відміну від дітей Медеї, залишається живим, він іде з кобзарем до Києва, до християнських святинь, до віри, що відкриває дорогу до спасіння.

Шевченкові «діди високочолі», протиставлення, боротьба чоловічої стихії вогню і жіночої стихії води є взагалі зверненням до найглибшої символіки образів, які набагато пізніше Юнг назвав архетипами.

«Псалмами Давидовими» Шевченко продемонстрував здатність української мови передати глибини Святого Письма. Як Лютер, він гранив мову біблійним перекладом. Російська влада знала, що робила, коли і у Валуєвському циркулярі, і в Емському указі так категорично виступала проти спроб українських перекладів Біблії («книг духовного содержания»).

Тепер ми можемо побачити шлях, пройдений нашою мовою за півтора століття, порівнявши переспіви першого псалма, зроблені Тарасом Шевченком і Ліною Костенко.

Шевченко помер за дванадцять років до виходу «Народження трагедії з духу музики», якою Ніцше розпочав у європейській філософії «лінгвістичний поворот». Але у своєму розумінні значення мови він надзвичайно близький постмодерністській думці. «Я на сторожі коло їх//Поставлю слово» означає, що мова творить соціальні практики і культурні традиції, вони можуть бути виражені і збережені лише в ній. Ця думка Шевченка прямо перегукується з хайдеггерівським визначенням мови, як «башти буття». Поетові неперекладні поняття, такі, як «слава», «добро», долають розділення між логосом і міфом, історією і оповіддю, риторикою і поетикою. Тому Шевченко посідає важливе місце серед «філософів мови» від Гете і Гельдерліна до Габермаса і Гадамера, інших сучасних авторів, які після «кінця метафізики» вбачають порятунок філософії у прагматичному використанні нею смислів, створених природними мовами. Сила мови і текстів Шевченка настільки потужна, що здатна змінити речі, світ навколо, створити цілу країну —Україну. Так Шевченко оригінально розпочав

Заява депутатської фракції політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»

Останнім часом у засобах масової інформації, у висловлюваннях окремих політиків та урядовців лунають необґрунтовані звинувачення і необ'єктивні оцінки стану розвитку галузі зв'язку, що стосуються і окремих питань технічного розвитку, правового регулювання, підготовки до приватизації ВАТ «Укртелеком», співробітництва з Верховною Радою України, і виконавської дисципліни. Подібна практика та надмірна політизація питань, пов'язаних із роботою галузі, можуть призвести до невиважених нормотворчих і організаційних рішень, негативно вплинути на розвиток підприємств зв'язку та задоволення потреб населення в послугах.

Об'єктивний стан речей у галузі зв'язку свідчить: галузь, як і в попередні роки, є лідером серед інших галузей економіки за темпами розвитку. За останні три роки доходи галузі від надання послуг подвоїлися. Загальний обсяг прибутку в 2002 році збільшився проти 2001 року на 41% і досяг 2,6 млрд. грн. Завершено побудову магістральної мультисервісної мережі передачі даних, створено національний сегмент всесвітньої мережі Інтернет.

Підприємства галузі впродовж минулого року вчасно та в повному обсязі перерахували до державного бюджету належні платежі на загальну суму 1,8 млрд. грн. При цьому державні підприємства та господарські товариства, у статутних фондах яких державна частка перевищує 50%, перевиконали завдання на 25%. Слід зазначити, що фінансування бюджетних програм торік становило лише 53% від запланованого обсягу.

У 2002 році в галузі зміцнилися позитивні тенденції в нарощуванні та розширенні обсягів інвестицій, розвитку та модернізації мереж зв'язку. Загальний обсяг інвестицій упродовж року збільшився на 20% і досяг 2,65 млрд. грн. Завдяки спільним зусиллям ВАТ «Укртелеком», ЗАТ «Утел» та приватних операторів збудовано та введено в експлуатацію АТС на 601 тис. номерів. Це безпрецедентний результат в історії галузі. Завдяки цьому істотно зросли обсяги виробництва вітчизняного телекомунікаційного обладнання. Так, наприклад, ВАТ «Укртелеком», підтримуючи вітчизняного виробника, імпортує лише те обладнання, яке не виробляється в Україні.

На 1 січня 2003 року телефонна щільність досягла 22,7 на 100 жителів, а черга на встановлення телефону скоротилася за минулий рік на 500 тисяч.

Керівництво Держкомзв'язку приділяло значну увагу телефонізації сіл, зокрема, у 2002 році введено 75 тис. номерів сільських АТС, що на 39% перевищує показники 2001 року.

Випереджальні темпи зростання галузі об'єктивно спричиняють загострення конкурентної боротьби між учасниками ринку зв'язку. У цілому це позитивно впливає на розвиток ринкових відносин між операторами та виробниками засобів зв'язку різних форм власності. Але в деяких випадках загострення конкуренції набуває рис відкритого лобіювання інтересів окремих бізнес-структур на державному рівні, що і призводить до вказаних негативних наслідків.

Отже, об'єктивні показники свідчать про позитивну динаміку і правильність обраної стратегії розвитку галузі в Україні, особливо на тлі кризового стану світових і європейських телекомунікаційних ринків.

Виходячи з вищезазначеного, депутатська фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна», підтримуючи стратегію Державного комітету зв'язку та інформатизації України, звертається до представників усіх гілок влади та засобів масової інформації з проханням виважено підходити до оцінок процесу реформування сфери зв'язку та телекомунікацій, об'єктивно і неупереджено аналізувати стан справ у такій важливій для економіки держави галузі, як зв'язок. Саме такий підхід сприятиме подальшому розвиткові галузі та розв'язанню об'єктивних проблем, що дісталися у спадок нинішньому керівництву.

Ігор ШАРОВ,
керівник фракції.

між урочистостями

тему впливу мови на буття — тему, яка стане однією з головних у філософії XX століття.

Глибину Шевченка-політика першими сприйняли не освічені земляки, а фахівці з жандармського III відділення. Генерал Дубельт правильно розкрив його головну ідею в записці Миколі I, підготовленій у справі Кирило-Мефодіївського товариства. Так розпочалося в Російській імперії українознавство в погонах. Воно і далі безпомилково оцінювало значення поетів, від Шевченка до Стуса. Виняткова жорстокість вироку, заборона писати і малювати, вилучення «Кобзаря» чітко вказали, кого імперія справедливо вважала своїм найнебезпечнішим ворогом.

Все життя він шукав відповідь на питання, яке вперше поставив у «Давидових псалмах»: «Хто ж пошле нам спасеніє, верне добру волю?». Тоді ж він знайшов відповідь: «Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!» І підтвердив її в кінці життєвого шляху. Дорогу до добра знайде лише єдиний народ. «Єдиномислієподай і братолюбіє пошли» — визріла його молитва до Бога за рік до смерті.

Шевченко не лише молився про єдність, він творив і беріг її. Він знав хвилини відчаю від безвиході, слабкості друзів, глухоти людей. На Кос-Аралі він писав: «Либонь, уже десяте літо,//Як людям дав я «Кобзаря»,//А їм неначе рот зашито». Але ніколи — ні в засланні, ні повернувшись — він не дозволив собі жодним словом судити своїх «братчиків», які виявили слабкість, під диктовку жандармів написали прохання про помилування на «высочайшее имя».

Він добивався правди, а не визнання власних заслуг. І він ніколи не боявся говорити правду: «Серце болить, а розказувать треба».

Примхою монаршої родини він був викуплений на волю, прийнятий до Академії мистецтв. Це було колосальне зростання суспільного становища, попереду була блискуча кар'єра за сприяння самої імператриці. Але він не дав зробити з себе босоногого пастушка, який під царською рукою малює красиву натуру. Для нього не було волі без волі України. «В неволі тяжко, хоча й волі,//сказать по правді, не було», — так він скаже у казематі. Шевченко твердо знав, що він сам творив свою долю. «Ми не лукавили з тобою, ми просто йшли».

Глибина Шевченка-академіка і мислителя розкривається лише тепер, коли підбивають підсумки XX століття. Тепер стали зрозумілішими слова Франка про «нові, світлі шляхи», які Шевченко відкрив світові. Так само, як і те, чому вони так довго не сприймались отими «професорами і книжними вченими». Геній виявився глибшим за багатьох діячів з університетськими дипломами. Нездатність його зрозуміти і визнати його правоту вони приховували народницьким міфом про дядька в шапці і кожусі. Насправді «Кобзар» засвідчує не просто високий академічний рівень автора. Він засвідчує справжню інтелектуальну свободу, здатність не повторювати філософську моду, а бачити суть речей.

Шевченко творив у час, коли в Європі переважали ідеї Просвітництва, уявлення про єдність людської цивілізації, в якій етнічні і релігійні відмінності не мають значення порівняно з загальнолюдськими цінностями. Віра, на думку філософів, була потрібна лише для обґрунтування моралі. Для Шевченка неприйнятним було гегельянство, яке панувало в його часи в європейській філософії. «Німець скаже: «Ви моголи», — це пряма полеміка з Гегелем, з його «Духом християнства та його долею». Це Гегель пропонує розрізняти «диких моголів», які підвладні сліпій зовнішній силі, і розумних дітей Просвітництва, які підкоряються внутрішньому принципу, що диктує їм певні норми поведінки. Для Шевченка зведення Бога до якогось принципу є чужим і фальшивим.

Для нього Бог — це особистість. Йому він вірить, з Ним він усюди, в Петербурзі чи на Кос-Аралі, веде розмову у віршах. «Тарасова ніч», «Гайдамаки» — гнів Божий, що знищив Вавилон, нищив і знищить неправду в Україні. У вірші, який пізніше був названий «Заповітом», варто замислитися саме над викликом: «А до того я не знаю Бога». В ньому лінія розподілу. Це не відчуття відсутності Бога, «ночі Божого усамітнення». Навпаки, це суперечка з Творцем, подібна до розпачливих слів Іова. Шевченко вірить, твердо знає, що у Нього є відповідь, якийсь задум, тому вимагає пояснення. Він відчуває Бога поруч, готовий з Ним боротися, як боровся перед досвітньою зорею Яків. Про таку боротьбу геніально сказав Рільке в рядках, перекладених Миколою Бажаном: «Кого цей ангел грізноликий// в тяжкій борні здолати зміг, —// хай гордо йде: він став великий,// пізнавши силу рук отих». Та сама думка у Стуса: «Господи, гніву пречистого//благаю — не май за зле.// Де не стоятиму — вистою». Віра Шевченка — це віра патріархів і пророків, у якій колись побачив порятунок людини Паскаль. Його порівняння людей з «мислячим очеретом» теж, до речі, цитував Шевченко: «Люде гнуться як ті лози, куди вітер віє».

■ ■ ■

Він добивався правди, а не визнання власних заслуг. І він ніколи не боявся говорити правду: «Серце болить, а розказувать треба».

■

Спираючись на віру, поет відкинув ідею Просвітництва про благо, що його принесе людству прогрес, втілення кимсь придуманої конструкції суспільства. В його часи модною була гегелівська конструкція про втілення «абсолютного духу» в історії, що має наслідком зникнення відсталих «неісторичних» народів. Шевченко її так само відкинув. «Не всякому духу вірте», — сказано в Євангелії. Він це пам'ятав. «Кавказом» поет заперечив «прогрес», який різноманіття світу, звичаїв і народів розглядає як темноту та відсталість. Не менш чужою була йому ще одна ідея — про підкорення природи як шляху до культури.

Це тепер ми бачимо, наскільки він був правий, викриваючи тих, хто «Просвітити, кажуть, хочуть//Материні очі// Современними огнями». Ми вже знаємо, скільки біди Україні і світові принесло втілення тих ідей. Побачивши ГУЛАГи, голодомор і голокост, світ починає розуміти, що багато ідей Просвітництва не можуть сприйматися беззастережно, що в ньому приховане насіння тоталітаризму і фашизму. Але за життя він, як мислитель, був дуже самотній серед тодішньої «освіченої публіки».

Його мета історії інша. Це гармонія людини з іншою людиною і природою: «Поставлю хату і кімнату». Головні слова його ідеалу — «сім'я» і «братолюбіє». Тут він перегукується з іншими великими, з Гете, Філемоном і Бавкідою у «Фаусті», з заповітом Пушкіна російській літературі: «Мой идеал теперь хозяйка,// Да щей горшок,// Да сам большой».

Раціоналісти вважають, що море, яке розступилося, і гори, якими рухає віра, є лише поетичними образами. Вони ніколи не зрозуміють, що це віра поета створила незалежність України. Хоча це відбулося через багато років після смерті академіка Шевченка, що прийшла до нього теж у березні. Спасибі йому за те, що він мав таку віру, дав нам її зразок.

Але крім віри Шевченко сильний своїм розумом, силою думки, «що у вогні не спопеліє». Його ідеї дуже глибокі, Шевченко різними шляхами перехрещується з іншими європейськими мислителями. За кілька ювілейних днів, добираючи цитати до виступів, ці ідеї і їх зв'язок можна не зрозуміти. Читаймо Шевченка щодня. Роковини його варті того, щоб стати державним святом. До цього свята нам треба щороку приходити з новим прочитанням його текстів. Піднявшись до вершин його думки, ми зможемо багато зрозуміти і побачити.

Віктор ЮЩЕНКО,
народний депутат України.

ОФІЦІЙНО

Заява
фракції Соціалістичної партії України з приводу загрозливої ситуації з фінансуванням закладів культури

За роки правління кучмівського режиму українська влада довела, що вона володіє тільки одним мистецтвом — руйнування. Свідчення цього — знищення трьох чвертей економічного потенціалу, науково обгрунтованої системи ведення сільського господарства, доведення до банкрутства тисяч промислових підприємств. Тепер режим посилено приступив до руйнування, власне демонтажу, української культури.

Як стало відомо за результатами засідання колегії Міністерства культури і мистецтв України з участю віце-прем'єра, готується катастрофічне для всіх, хто розуміє, про що йдеться, рішення про об'єднання бібліотек: у містах і райцентрах — бібліотек для дорослих і для дітей та юнацтва, у селах — сільських і шкільних. А фактично йдеться, з одного боку, про знищення половини бібліотечного фонду, оскільки будь-яке об'єднання бібліотек завжди супроводжується так званою оптимізацією фондів, тобто відправкою книг на макулатуру. А ліквідація бібліотек для дітей та юнацтва означає вилучення особливої, характерної саме для України мережі просвітництва і виховання, створеної багатьма поколіннями педагогів і бібліотекарів. Позбавлення сільських шкіл бібліотек створює взагалі неприпустиму ситуацію, коли ні вчителі, ні учні не матимуть у розпорядженні потрібної для навчання літератури.

Нова ініціатива кучмівського режиму, яка продовжує його порочну практику закриття шкіл, лікарень, дитсадків, клубів.... особливо на селі, засвідчує, що йому властива саме руйнівницька стихія. Режим доводить, що йому байдужі моральне і фізичне здоров'я нації, що він не хоче думати про згубні наслідки такої політики для сучасного і майбутнього України.

Ще одним свідченням цього курсу є фактичне виведення з ладу музейної мережі. Навіть загальнонародну святиню — Національний заповідник «Могила і музей Тараса Шевченка» в Каневі — доведено до жалюгідного стану. Цього року з держбюджету фінансується тільки заробітна плата працівників. Заповідникові загрожує відключення електроенергії, а це означає загибель багатющих фондів, серед яких безцінні історичні й художні реліквії.

Фракція соціалістів у Верховній Раді вважає, що така ситуація в культурі в Рік культури засвідчує цілковиту моральну і політичну деградацію правлячого режиму, його глибоку зневагу до історичної і культурної спадщини народу. Навіть після війни відкривали школи, бібліотеки, лікарні, дитсадки. Від нинішнього закриття бібліотек до закриття України як держави залишилося зробити один крок. До такої національної ганьби не доживався ще жоден режим у світі, крім фашистських. Культ безпам'ятства кучмівщина запроваджує як державний курс.

З вини уряду досі не виконується стаття закону про державний бюджет на 2003 рік про видання повного Зібрання творів Т. Шевченка, яке має здійснюватися, до речі, за президентським указом.

Вимагаємо від Президента і уряду не ганьбитися перед власним народом і світом, відкинути наміри закриття бібліотек і скорочення фінансування закладів культури як такі, що негідні цивілізованої, демократичної країни, принижують честь рідної держави. Верховна Рада, як вважає фракція соціалістів, повинна негайно заслухати звіт уряду, чому не виконуються норми закону про заробітну плату працівникам культури. Не можна терпіти такого становища, щоб сільський бібліотекар чи завідувач клубу одержував 15—20 гривень на місяць. За весь період незалежності уряд жодного разу навіть не порушував питання про підвищення заробітної плати працівникам культури.

Соціалісти України вважають за обов'язок усім народом, усіма політичними силами виступити проти курсу режиму Кучми на деградацію національної культури, на знищення наших національних коренів. Ми закликаємо працівників культури: якщо не хочете жити в тих жалюгідних умовах, на які прирекла вас влада, станьмо в лави борців з режимом, повстаньмо проти тих, хто зробив з України всесвітню жебрачку, а з її громадян, з нащадків Великого Кобзаря — нових катерин і нових байстрят недорослих, з яких шкуру здирають новітні мародери, котрі з волі випадку опинилися при владі.

Іван БОКИЙ,
заступник голови фракції.

Президентові України Леоніду Кучмі

Звертаюся до вас на вимогу виборців, стурбованих ситуацією навколо Української православної церкви, яка в різні історичні часи відігравала роль культурно-творчого духовного джерела нашого народу.

Так, досі не встановлено на державному рівні статус Києво-Печерської лаври — великої святині не лише України, а й усього світового православ'я.

У зв'язку з цим пропоную невідкладно розглянути й вирішити такі питання:

— усі споруди комплексу Києво-Печерської лаври в його історичних межах вилучити з комунальної власності Києва і передати в оперативне управління Кабінету Міністрів України;

— передати у власність Українській православній церкві такі будівлі та споруди Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Успенський собор, Трапезна, Благовіщенська, Всіхсвятська, Свято-Троїцька надбрамна, Свято-Миколаївська, в ім'я святого Архангела Михаїла, в ім'я ікони Божої Матері «Всіх скорботних Радосте», лікарняна Свято-Миколаївська церкви, велика дзвіниця лаври та інші будівлі і споруди, які необхідні для нормального функціонування Митрополії Української православної церкви, Свято-Успенського чоловічого монастиря, Київської духовної академії і семінарії;

— до передавання вищезазначених споруд у власність Церкви негайно надати можливість здійснення богослужінь у всіх храмах Києво-Печерської лаври;

— передбачити виділення коштів із державного бюджету для відновлення дренажних систем, каналізації та теплотраси Києво-Печерської лаври у зв'язку з постійним зсувом святині до берегів Дніпра, а також для негайної реконструкції всіх споруд Верхньої лаври, які руйнуються;

— запровадити безкоштовний вхід до Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, оскільки він є передусім народною святинею, яка має бути доступною всім людям;

— виселити з Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника комерційні та інші структури, які перебувають на його території незаконно або не відповідають його статутній діяльності;

— вирішити питання про поступове відселення із території Києво-Печерської лаври всіх музеїв, які не мають безпосереднього стосунку до історії лаври, з чітким планом відселення, визначеними термінами та відповідальними особами за проведення відселення;

— у зв'язку із усеправославним значенням Києво-Печерської лаври створити комісію з боку держави та Української православної церкви з питань передання всього комплексу споруд у розпорядження Української православної церкви.

Невідкладне і позитивне розв'язання викладених мною питань із вдячністю буде сприйняте віруючими і сприятиме поліпшенню морального клімату у нашому суспільстві.

Петро СИМОНЕНКО,
керівник фракції Комуністичної партії України у Верховній Раді.

Архітектура послідовності

Правильно кажуть мудреці: оглядаючися на своє минуле, ми можемо отримати досить корисні життєві уроки. До того ж інколи не варто й далеко заглядати — все майже на поверхні. Лише півроку минуло відтоді, як в одній із своїх публікацій я запитав: а чи не час нам усією країною, послуговуючися Книгою книг, почати збирати каміння? Розкидали ми його дуже старанно, намагаючися, до речі, влучити прямо в лоба ближньому. Таке загальне протистояння всіх проти всіх стало чи не національним видом навіть не спорту, а проведенням часу. Життям таке існування в постійному політичному конфлікті й не назвеш...

Час збирати каміння, був упевнений я восени, час очищати землю під майбутні ниви, що дадуть урожай і нагодують голодних, забезпечать добробут і повагу їхньому власникові. Час збирати каміння передує періоду активного будівництва. З такого матеріалу змурувати стіни будинку, де з'являться на світ діти й онуки-правнуки. Вони обов'язково згадають тебе добрим словом, якщо ти був мудрий і працелюбний, продовжать і прославлять твій рід.

Приводом для сподівань стало серпневе звернення до народу Президента Леоніда Кучми. І насміху оптимізм спричинив чимало. Пригадуєте, тоді опозиція погрожувала змести «антинародний режим» чи не одним своїм подихом? І в запалі ідеї гаранта української Конституції називала кон'юнктурними, спекулятивними і, звичайно, такими, що не мають підгрунтя. А вже в те, що всі думки матимуть подальший розвиток, вона дуже старанно і дуже публічно не вірила. І ось новий рішучий крок верховної влади — очікуваний багатьма, але чітко виважений і своєю послідовністю, і цілісністю пропонованої ідеології державного та суспільного облаштування.

Робити то робити!

Навіщо країні реформи

Теоретично питання це можна й не ставити, з огляду на те, що краще — ворог хорошого, а будь-який організм, що перестав розвиватися, починає йти до свого занепаду. Однак у нашому разі у точки зору «давайте все залишимо, як є» чимало прихильників, і на самій горі владного олімпу, і на місцях. Якщо низи елементарно настраждалися від різного роду шарахань за останні півтора десятка років і мріють просто хоч трохи пожити спокійно, без економічних потрясінь та соціальних бур, то верхні ешелони чиновництва усвідомлено і вже досить давно гальмують усілякі зміни. Ну хто за наших умов добровільно відмовиться хоч від часточки влади, яка дає змогу щось ділити, когось контролювати і ухвалювати рішення? Особливо, якщо в кінцевому підсумку за все це ще й відповідати не доводиться? Чесно зізнаюся: я особисто знаю лише одну людину, яка готова поділитися своїми необмеженими повноваженнями. До того ж добровільно, а не підштовхувана в спину різного роду обставинами. Це — наш Президент Леонід Кучма, який продемонстрував це, проголосивши перехід від президентсько-парламентської республіки до парламентсько-президентської зі значними перерозподілом при цьому повноважень глави держави.

Зрозуміло, що лише наївний (а таких після всіх, що ми пережили, перипетій залишилося не так і багато!) може думати, що «від переставляння слів» нічого не змінюється. Насправді ж намітився дуже істотний перерозподіл повноважень між різними гілками влади. І лише такий само наївний може бути переконаним, що все, що відбувається, — суто внутрішньоукраїнська справа, яка в світі нікого не стосується.

Самоізоляція — це безвихідь

Власне, звітувати ми справді нікому не зобов'язані. Є суверенітет, є кордони держави і право народу самому обирати свій шлях. Однак є й закони людського співжиття, за якими доводиться враховувати думку тих, з ким збираєшся підтримувати пристойні взаємини. Україна не приховувала і не приховує — вона має намір іти до великої Європи для того, щоб стати повноцінним і поважним мешканцем загальноєвропейського дому, учасником ринкових процесів. Самоізоляції країни не побажають навіть найтвердолобіші політики — це безвихідь не лише політична, а й економічна.

Однак щоб бути поважним членом суспільства, треба жити за законами цього самого суспільства, прислуховуючися до думки тих, хто тут має вагу. У нашому разі — це Рада Європи, яка не перший рік уважно придивляється до наших внутрішньонаціональних процесів і має свою думку з приводу того, що відбувається.

Нагадаю, вступаючи до РЄ і бажаючи бути рівною серед рівних, наша країна взяла на себе певні зобов'язання. Підписала і ратифікувала, приміром, Європейську хартію місцевого самоврядування. Серйозний документ, виконання якого виявилося не під силу (чи — не до бажання?) навіть деяким країнам з розвиненою демократією. Франція, наприклад, так і не ратифікувала хартію, лише підписавши її. Тим самим ніби дається зрозуміти: ми беремо все до уваги, схвалюємо і підтримуємо, але точно дотримуватися букви написаного поки що не можемо... Утримаємося! Наша держава виявилася радикальнішою у своїх вчинках.

Створено в країні і Фонд підтримки розвитку місцевого самоврядування при Президенті України, глава держави видав кілька указів, спрямованих на розширення повноважень місцевої влади, є й постанова уряду «в тему».

Будучи членом національної делегації України в Конгресі місцевої та регіональної влади Європи, дуже добре знаю, з якою увагою ця організація ставиться до проблем місцевого самоврядування та децентралізації влади в нашій країні. Вона вітає кожний крок на шляху розвитку та зміцнення демократії. Саме тому з таким захватом — не побоюся цього слова! — в грудні минулого року Рада Європи сприйняла створення Конгресу місцевої і регіональної влади України. В його появі заслуга й Леоніда Кучми, який чудово розуміє, як керівник держави, що означає ця громадська організація для створення сучасного обличчя держави на міжнародній арені.

> ■ ■ ■
>
> ***Україна не приховувала і не приховує — вона має намір іти до великої Європи для того, щоб стати повноцінним і поважним мешканцем загальноєвропейського дому, учасником ринкових процесів. Самоізоляції країни не побажають навіть найтвердолобіші політики — це безвихідь не лише політична, а й економічна***
>
> ■

Мало того: візьму на себе сміливість стверджувати, що Президент, якого політичні суперники звинувачують майже в диктаторських посяганнях, весь час свого правління найтісніше співробітничав з тими, хто відстоював і відстоює інтереси місцевого самоврядування.

Союз лідерів місцевої і регіональної влади, який став одним із передвісників появи вже згадуваного Конгресу місцевої і регіональної влади України, приміром, також з'явився з благословення Президента. Його й було створено як своєрідний прототип тих структур місцевого самоврядування, які мають з'явитися потім. «Беручи до уваги, що практика державного будівництва свідчить про потребу участі місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в розв'язанні загальнодержавних проблем, розвитку міжнародного співробітництва... Президент України і Союз лідерів місцевої і регіональної влади підписали Декларацію» — це цитата з документа, який з'явився ще 1998 року. Мету й завдання тут викладено достатньо чітко.

До речі, союз із часу своєї появи найактивніше вів мову і брав участь у подоланні структурної кризи загальної системи влади, пропонуючи також і запровадження справжнього двопалатного парламенту європейського зразка з формуванням Палати регіонів.

Як актуальна нині ця тема!

Наступний хід

Хочу, щоб мене правильно зрозуміли: все викладене раніше є констатацією фактів, а не розсипанням компліментів вищій посадовій особі держави. Після того кроку, який днями зробив Леонід Данилович, він, слід зізнатися, їх не потребує. Президент укотре публічно і яскраво переграв своїх політичних супротивників, вибив у них із рук зброю демагогії. Нею багато опозиціонерів активно послуговуються. Варто пригадати їхні осінні волання з приводу «Кучма списав свої ініціативи з наших програм» і «він більше нічого не зробить, оскільки все це — димова завіса справжніх інтересів». Виявилося, що зробить?! Та ще й як...

Чи треба докоряти серйозному державному діячеві в тому, що він хоче ввійти в історію? Нормальна людина завжди прагне робити свою справу так, щоб результат влаштовував за можливості не лише сучасників, а й нащадків. Якщо, звичайно, пощастить! Те, що роль президента-реформатора справа клопітка — зрозуміло. Як зрозуміло і те, що непросто обрати правильний шлях для цілої країни і не просто потеоретизувати на цю тему, а й почати обраним шляхом іти.

Мабуть, навіть прихильники Президента можуть закинути йому, що такий важливий для країни процес просувається не надто швидко. Все-таки місяці — великий термін для країни, в якій стільки проблем. Хоча є й розуміння, що штучно форсувати події навряд чи варто — можна, як то кажуть, і різьбу зірвати! Процес має визріти, суспільство — осмислити реалії — і лише тоді, коли воно вже морально буде готове, можна робити наступний крок. А для поквапливих готувати втіху на кшталт прислів'я: «Довго запрягає, зате швидко їде»...

Президент дав два місяці на обговорення його ідей, конкретизувавши в такий спосіб терміни обговорення в національному парламенті питань змін у Конституції. Зізнаюся, що дуже цікаво дивитися на реакцію «записних демократів», котрі самі себе призначили «захисниками народного щастя», «месіями» і «рятівниками Вітчизни» і тепер стараються, намагаючись очорнити все, що пропонує така нелюбима ними особа — Президент Кучма. Найбільший зубний скрегіт спричиняє перспектива створення в

Ветеранським організаціям — фінансову підтримку від держави

Говорити про соціальний захист в Україні завжди престижно. На превеликий жаль, від слів до справи переходять далеко не всі. Тому тим, хто потребує цього захисту найбільше, не залишається нічого іншого, як об'єднуватися у різноманітні громадські організації і спільними зусиллями шукати механізми боротьби з проблемами. Саме в такий спосіб уже не перший рік діють українські ветерани. Втім, досвід останніх часів доводить: навіть спільними зусиллями їм дедалі складніше долати соціальну скруту.

Причина — у відсутності якісного законодавчого поля в цій сфері, неузгодженості окремих законодавчих норм. Чи не найбільше на цей «недуг» страждають соціально спрямовані документи. Ситуація, що склалася навколо законів з питань надання фінансової підтримки громадським організаціям та іншим об'єднанням ветеранів війни, — промовисте підтвердження того. Звільнення ветеранських товариств від плати за користування комунальними послугами в межах середніх норм споживання виявилося заблокованим низкою статей ... Бюджетного кодексу України. Річ у тому, що стаття 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», яка, власне, передбачила реальну допомогу ветеранським організаціям, жодним чином не визначила суб'єкта, на якого покладалися б обов'язки фінансування їхніх пільг. Йшлося про

те, що ці обов'язки візьмуть на себе місцеві бюджети. Втім, серед вичерпного переліку видатків, які можуть здійснювати органи місцевого самоврядування (статті 89, 91 Бюджетного кодексу України), утримання та надання фінансової підтримки громадським організаціям, зокрема ветеранським, передбачено не було.

Крім того, статтею 85 Бюджетного кодексу України заборонялося планування та здійснення інших видатків, не віднесених до переліку видатків місцевих бюджетів. Одне слово, коло замкнулося...

Саме в такій ситуації уже не перший рік животіють ветеранські організації: по всій Україні місцеві органи влади вимушені відмовляти їм у фінансуванні пільг, передбачених для них законом. Ситуація ускладнюється і тим, що об'єднання ветеранів не можуть заробляти самостійно. В результаті ці найбільш незахищені верстви населення залишаються з проблемою сам на сам. Чи не злочин це щодо людей, котрі своїм героїчним подвигом, а нерідко й ціною власного життя забезпечували мир для людства понад півстоліття тому?!

Однак замкнуте коло можна розірвати. Прийняття законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України з питань надання фінансової підтримки громадським організаціям та іншим об'єднанням ветеранів війни» — перший до цього крок. Щоб реально поліпшити ситуацію, необхідно конкретизувати джерела надання допомоги ветеранським організаціям і покласти цей не такий вже й непосильний тягар на місцеві бюджети. Для цього у 91-й статті вже згадуваного Бюджетного кодексу потрібно чітко визначити витрати на фінансування підтримки ветеранських організацій та внести їх до переліку видатків місцевих бюджетів. Лише за таких умов удасться ліквідувати прірву між теоретичними пільгами та практичним законодавчим безладдям: для місцевих бюджетів ці витрати необтяжливі, а громадським організаціям ветеранів війни запропонований проект у разі його прийняття надасть значну підтримку та допоможе розв'язати низку проблемних питань. Більшість депутатів розуміє це, тому я сподіваюся, що вже найближчим часом парламент розгляне згаданий документ, і ветеранські організації відчують реальне полегшення.

Володимир ГОШОВСЬКИЙ,
народний депутат України.

країні двопалатного парламенту. Тільки дуже хочеться запитати: чи ви забули, панове, що найвищим проявом демократизму в світі вважається не опитування серед «своїх», а всенародний референдум? Його ж було проведено, і громадяни України однозначно висловилися і щодо кількості палат, і щодо кількості депутатів... Адже має рацію Президент, коли каже, що пряма воля народу не потребує вашого персонального схвалення. А на практиці що зроблено?

Верховна Рада і минулого, і нинішнього скликань лише напускає туману в питаннях утвердження результатів референдуму, вочевидь не бажаючи рубати сук, на якому багато хто уже так зручно вмостився. Людям давно зрозуміло, хто справді хоче політичних реформ і позитивних змін у країні, а хто лише заробляє і захищає свій капітал. Переважна більшість тих, хто нині заходиться в критиці і шукає за державними кордонами захисників своїх «прав», і тоді були при владі, і нині її мають. Лише користуються нею на своє, а не на народне благо.

■ ■ ■

Переважна більшість тих, хто нині заходиться в критиці і шукає за державними кордонами захисників своїх «прав», і тоді були при владі, і нині її мають. Лише користуються нею на своє, а не на народне благо

■

Кут атаки

Отже, президентсько-парламентська республіка поступається місцем парламентсько-президентській, підкреслюючи: жорстка і мало чим обмежена влада однієї людини в країні себе вичерпала і з'явилися умови для змін. Перша мета, яку намічає Леонід Кучма, усунення вічного кофлікту між парламентом і урядом. «Вічного» — це тому, що я, наприклад, не пам'ятаю часу, коли ці гілки влади співіснували б мирно, поважаючи одне одного. Зате випадків, коли парламент відверто знущався над Кабміном, а міністри всі разом і поодинці вставляли палиці в колеса Верховної Ради і народних депутатів — скільки завгодно. Це кожний знає!

Добре, якби це були особисті розваги для втіхи невибагливої публіки та задля «роботи над власним іміджем». Але обидві структури тісно пов'язані на прийняття дуже важливих рішень, які часто відіграють вирішальну роль у долі всієї країни. Тож «на зло бабусі обморожу вуха...»? Хочеться вірити, що в державі вже з'явився пласт управлінців, яким невигідно гратися в усі ці навколополітичні ігри, бо той прагматизм, котрий живе в них, підказує заняття цікавіші. Але, не розрубавши вузла суперечностей, важко сподіватися на зміни найближчим часом... Саме тому Президент достатньо далекоглядно і об'єднує колишніх ворогів спільною відповідальністю за кінцевий результат. Призначаючи прем'єра і формуючи уряд, парламент, бажаючи того чи ні, перебирає на себе повноту зобов'язань за стан справ в економіці держави. Це, в свою чергу, позначається на рівні життя людей, яким на виборчих дільницях і робити вибір між політичними партіями, що б'ються за мандати депутатів. Тут не зажируєш!

Чи не тому опозиція так люто й не хоче президентських реформ, зазначу ще раз, до речі, за найпрогресивнішим і найдемократичнішим європейським зразком, що закінчується час нестримної балаканини і красивих гасел і потрібно буде елементарно засукати рукави для практичної роботи? А тут у багатьох ні навичок, ні бажання, ні фахової підготовки. Це нині легко кричати «Дайте владу!», а увійшовши до Кабміну, треба вміти щось робити так, щоб не зганьбити одразу ні себе, ні однопартійців. Є підозра, що дуже велика кількість самозваних авторитетів просто виявляться «мильними бульбашками» з усіма наслідками, що випливають із цього, і їх викинуть із активної політики їхні ж соратники. Хто терпітиме нероб, якщо вони компрометують партію?

Є і ще одна причина, за якою у відповідь на нормальну пропозицію чути лайку, а не схвалення. Леонід Данилович мудра людина, яка пройшла через горнило державної влади і пізнала всю вагу відповідальності. Тому він не ставить за мету покласти на свої плечі якомога більше, на відміну від своїх супротивників, які так наполегливо рвуться «поцарювати» з найменшим обмеженням своїх повноважень. Ну навіщо їм сильна фігура-противага в особі прем'єр-міністра?

Створюючи два практично рівнопотужні політичні центри, нинішній Президент залишається силою, з якою рахуватиметься і країна, і закордон. Він не стає і не буде декларативною фігурою, але, водночас, позбавляється можливості напряму втручатися в економіку. Зароджуваний «владний трикутник» — Президент—парламент—прем'єр — цілком може стати гарантом і розвитку виробництва, і дотримання прав особистості.

Здається, цього ми всі й хотіли?

Заперечення за формою

Утім, казати, що я цілком у всьому погоджуюся з пропонованою Президентом реформою — погрішити проти істини. Так, дух починання цілком підтримую, а от за формою — є заперечення. Повне відчуття, що столиця знову живе своїми проблемами, відсуваючи справи регіонів на другий план. Спочатку, мовляв, у Києві, зокрема і з вашою допомогою, розберемося, а потім уже... Не впевнений, що тут треба робити розрізнення. Згадані європейські хартії, які ми підписали, мається на увазі наявність у місцевих органів виконавчої влади на місцях реальних важелів, які впливають на всі процеси в регіонах. Нині вони — в державних адміністраціях, що спричиняє нарікання європейської спільноти. Рано чи пізно, але нам все одно доведеться вживати заходів для усунення наявних перекосів.

Чому б водночас із кардинальними змінами державного масштабу не здійснити і реконструкцію регіональної влади? Повністю «на київський манер». За призначеними главою облдержадміністрації (губернатором, префектом, представником Президента —варіантів безліч!), як і за Президентом у столиці, залишаються всі силові відомства, нагляд за дотриманням законності, прав людини і представницькі функції в столиці. Це величезний пласт роботи, особливо, якщо врахувати, що нині силовики реально обласній владі зовсім не підпорядковуються і працювати з ними доводиться «за будь ласка», хоча відповідальність за соціально-політичну і навіть криміногенну обстановку цілком покладено на керівників регіонів. Економічні питання йдуть «під обласну раду», голову якої обирають депутати і вони ж контролюють.

Така система настільки незвична для нашого менталітету, що, ймовірніше за все, моя пропозиція викличе докори за спробу «федералізації» країни, а то й «феодалізації». У нас, що вже підкреслювалося, багато спеціалістів грати словами. Насправді ж — це цілком європейський шлях розвитку, яким іде більшість країн, що, до речі, знаходять у розв'язанні цих проблем ключ і до економічного успіху. Щоб не влазити в хащі часів, звернуся лише до досвіду поляків і прибалтів, які встигли вже зробити те, про що ми лише мріємо.

Нині матінка-історія дає нам реальний шанс мирного переоблаштування всього нашого життя. Чи скористаємося ми ним? Чи зрозуміємо, що зібрані камені, які ми раніше самі й розкидали, не мають лежати безсистемною купою в очікуванні хіба що чергової сварки. Нехай вони справді стануть стінами, що захищають від усіх злих вітрів.

Віднині й довіку...

Віктор ТИХОНОВ,
голова Луганської обласної ради, співголова Конгресу місцевої та регіональної влади України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань оподаткування

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Декреті Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13—92 «Про прибутковий податок з громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77; 2001 р., № 10, ст. 44):

1) частину другу статті 9 доповнити реченням такого змісту: «Підприємства, установи, організації і фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, які провадять виплати зазначених доходів, протягом 15 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу надсилають до податкових органів за місцем державної реєстрації відомості про нараховані та виплачені суми доходів і суми утриманих з них податків за формою, встановленою центральним податковим органом»;

2) частину третю статті 12 викласти у такій редакції:

«Підприємства, установи, організації і фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, які провадять виплати зазначених доходів, зобов'язані протягом 15 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу надіслати до податкових органів за місцем державної реєстрації відомості про нараховані та виплачені суми доходів і суми утриманих з них податків за формою, встановленою центральним податковим органом»;

3) абзац четвертий пункту 2 статті 14 викласти у такій редакції:

«отриманих від підприємств, установ, організацій та фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності відомостей про нараховані та виплачені платникам суми доходів і суми утриманих з них податків за формою, встановленою центральним податковим органом»;

4) підпункт «б» пункту 2 статті 19 викласти в такій редакції:

«б) своєчасно подавати податковим органам відомості за встановленою центральним податковим органом формою про нараховані та виплачені громадянам суми доходів та суми утриманих з них податків, що підлягають обліку і оподаткуванню».

2. У абзаці четвертому пункту 11 частини першої статті 11 Закону України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 15, ст. 84; 2001 р., № 10, ст. 44):

слова «(крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством)» замінити словами «(крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством), у перекрученні даних».

3. У частині другій статті 9 Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 2, ст. 10):

слова «відомості про суми виплачених фізичним особам доходів і утриманих з них податків» замінити словами «відомості про нараховані та виплачені суми фізичним особам доходів і суми утриманих з них податків».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом місяця внести зміни до нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 551-IV.

ВЛАСНІСТЬ

На кожного інвестора є свій барабашка

Власники контрольного пакета акцій одного з найбільших металургійних комбінатів України — АТ «Дніпроспецсталь», в особі відомих у Російській Федерації інвесткомпаній «Беринг Восток Кепител Партнерс» і «Веда» вважають, що певні «темні сили» не дозволяють їм реалізувати своє право на власність.

На прес-конференції, скликаній з метою акцентувати увагу громадськості на тому, що така інтригуюча ситуація дискредитує інвестиційну привабливість країни, про це заявили керуючі партнери Олексій Калінін та Олександр Матт. З'ясувалося, що вони, як власники (за їхніми словами) більш як шістдесятивідсоткового пакета акцій, досі не можуть завершити угоду із придбання акцій цього підприємства. Причина проста як ріпа: реєстратор «ОФР-Запоріжжя» відмовляється надати реєстр акціонерів для проведення зборів, навіть усупереч рішенню суду і припису прокуратури. Мало того, Держкомісія з цінних паперів і фондового ринку понад два місяці не реагує на скарги з цього приводу, з чого інвестори роблять висновок, що за усім стоять певні впливові сили, які наполегливо прагнуть не допустити появи у підприємства великого ефективного власника, здатного навести належний порядок. Це підтвердив і генеральний директор АТ «Дніпроспецсталь» Вадим Лейбензон, який був тут присутній.

Тим часом вражає: унікальні активи підприємства, що дають можливість випускати 25 тисяч тонн високолегованої різнопрофільної сталі на місяць (за підсумками березня в кращому разі відвантажать 1,5 тисячі тонн!), уже давно активно розкрадаються. За словами Вадима Лейбензона, його самого не пускають на територію відвалів, де хазяйнують люди, що називають себе орендарями, але такими не є: дія всіх договорів оренди закінчилася 31 грудня минулого року.

— Уявіть собі ситуацію, — обурюється Олексій Калінін, — на вашій кухні сторонній їсть ваше м'ясо... Та ще ж якими темпами!

З документів видно, що торік у відвалах видобуто 30—31 тисячу тонн нержавіючого брухту, проте на завод повернуто лише за малим не 17.

Генеральний директор підтверджує, а хтось, не повіривши почутому, перепитує: «То що ж це за темні сили, про які ви кажете?».

— Ми не раз намагалися це з'ясувати в облдержадміністрації, — каже Олександр Матт. —Марно. Втім, якось губернатор Карташов поцікавився: «А ви питали дозволу у Гриші?».

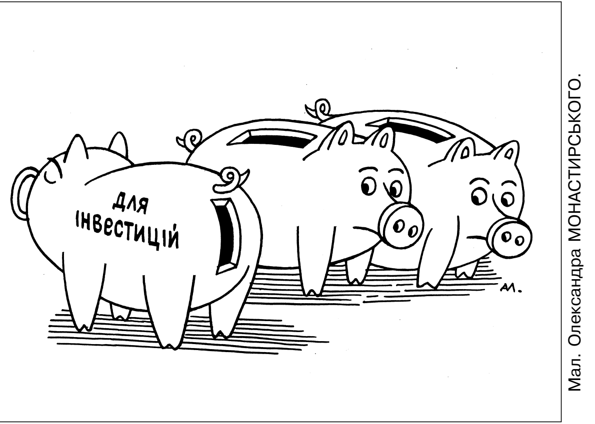
Присутні розуміюче посміхаються. Я додзвонився до Запоріжжя до Євгена Карташова і попросив сказати, якого Гришу він мав на увазі. Виявляється, він взагалі ні про кого не згадував. І все пояснив бажанням «підставити» його перед виборами мера, на пост якого він балотується. А що стосується суперечностей між акціонерами АТ «Дніпроспецсталь», то на найближчий час з їх представниками призначено зустріч...

Правильно кажуть: у боротьбі за власність немає недозволених засобів. У цьому переконують реєстратор «ОФР-Запоріжжя», який змінив юридичну адресу (за словами Євгена Карташова, шукай його тепер у Дніпропетровську!), його опосередкована причетність (за словами Олексія Калініна) до низки скандальних оборудок на фондовому ринку і багато чого іншого, про що говорили учасники прес-конференції.

На жаль, в Україні ще ділять власність за поняттями, а не за законами. Втім, визнав Олександр Матт, це спостерігається і в Росії. Проте вони не впадають у відчай, оскільки прийшли на наш ринок всерйоз і надовго.

Сергій ВЛАД.

P.S. «Беринг Восток Кепител Партнерс» — дочірня компанія «Беринг Прайвит Эквити Партнерс», котра є однією з провідних міжнародних компаній з управління прямими інвестиціями. Під її управлінням перебувають фонди, загальний капітал яких становить два мільярди доларів. Компанія інвестує в Росію, Західну й Центральну Європу, Азію, Індію й Латинську Америку.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

СУСПІЛЬСТВО

Тиняння субмарини, або Хроніка оксамитової катастрофи

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Історія підводного човна СС-310 незбагненна. Зощенко, Ільф з Петровим або Жванецький купили б цей сюжет за будь-які гроші. І всім було б весело. Якби не було так сумно.

До цього ребусу дотичні чимало перших (других, третіх...) осіб, починаючи з президентів держав. До його розгадування газета залучила численних посадовців. Та все одно багато чого залишилося за сімома печатками.

Початок, як ведеться, за здоров'я

Друге життя списаної субмарини починалося з надії на спокій, щойно вона отримала київську прописку. Цьому передувало офіційне прохання голови Київської міськдержадміністрації О. Омельченка, голови Ради ветеранів України генерала армії І. Герасимова, голови президії Товариства ветеранів ВМФ України В. Горбунова, адресоване головнокомандувачу ВМФ Росії адміралу В. Куроєдову: віддати списаний підводний човен СС-310 для обладнання музею Військово-морського флоту в Києві (червень 1999 р.).

Субмарина чекала й на реакцію російського президента, до якого звертався наш тодішній прем'єр. Цитую: ***«Ветерани Великої Вітчизняної війни, колишні військові моряки, котрі мешкають на території України, виступили з ініціативою про створення в місті-герої Києві військово-морського музею та обладнання його експозицій на підводному човні, що відслужив».***

Забігаючи вперед, посумуємо разом: потрібно було зовсім небагато часу, щоб човен, занесений із Севастополя у протилежний від столиці бік, опинився в напівзатопленому стані на заводському пірсі...

Це — коротка фабула драми, що розпочалася з розпорядження президента Росії від 19 жовтня 1999 р. Дизельний підводний човен СС-310 проекту 690 було демілітаризовано та подаровано Україні «для організації військово-морського музею в Києві».

Висока мета — вшанування військових моряків, увічнення їх подвигів та виховання молоді на кращих традиціях ВМФ — стала прапором благородної справи. Президент України підтримав ініціативу громадських ветеранських організацій — створити музей: ***«Кабінету Міністрів України вжити заходів для створення в установленому порядку військово-морського музею, забезпечивши транспортування та ремонт човна, відведення території для музею, та вирішити питання його фінансування» (із розпорядження від 19 вересня 2000 р. №283/2000-рп).***

І, нарешті, ще один документ — розпорядження Кабінету Міністрів від 31 січня 2001 р. №23-р, що, власне, й визначив подальшу долю субмарини: ***«Погодитись з пропозицією громадських організацій ветеранів війни, збройних сил та військово-морського флоту, погоджену з Міністерством оборони України, Міністерством економіки, Міністерством фінансів, Фондом державного майна, Міністерством культури і мистецтв, Міністерством юстиції, Державним комітетом у справах ветеранів, Державним комітетом архівів щодо передачі у власність Міжнародного благодійного фонду «Славутич» підводного човна СС-310».***

Напівсмерть — не життя і не смерть

Нині «втомлений підчовен» — у Херсоні, на акваторії суднобудівного заводу. Він приплив туди невідомо якими степами. І тепер має вигляд випотрошеної гігантської рибини.

Як розповіли газеті в адміністрації заводу, човен було поставлено на пірс на прохання фонду «Славутич» у листопаді 2001 року. «Відповідальність за збереження та непотоплюваність корабля, а також можливі наслідки у разі аварійних ситуацій узяв на себе фонд», — сказано в листі, що його редакція отримала з ХСЗ. Ішлося там і про те, що фонд узяв на себе обов'язки з виведення човна з території заводу до 1 грудня 2001 р. (!).

Заводське керівництво також засвідчило, що човен від початку й донині стоїть на пірсі без оформлення належних документів та нагляду за його збереженням та живучістю (на прохання фонду відстій безоплатний). «Неодноразові звернення до фонду, а також у Дніпровське Бюро судноплавства ні до чого не призвели. Таке ставлення з боку фонду спричинило те, що відсіки човна з невідомих причин наповнилися водою, і він ліг на грунт»...

Адміністрація заводу не раз зверталася до фонду з проханням віднайти кошти для розв'язання питань з підняття та передислокації човна з території заводу. Врешті-решт, 27 листопада 2002 р. на заводі отримали відповідь віце-президента МБФ «Славутич» із запевненнями, мовляв, нині ведуться роботи з підготовки технічних засобів для відкачування води з відсіків човна, і найближчим часом човна буде виведено з території заводу та передислоковано до Києва. А там, як і думалося раніше, він стане музеєм.

Міський голова Херсона В. Сальдо підтвердив уже відомі газеті факти непередбачуваного зіслання субмарини. І додав, що, за розрахунками одеських спеців, для приведення човна у надводне положення необхідно 130 тисяч гривень.

«Транспортування його до Києва з технічних причин неможливо», — стверджує міський голова. А ми ж бо пам'ятаємо (див. вище), що не так давно керівництво фонду обіцяло вивести субмарину з заводської території.

В. Сальдо — за що йому щиро вдячні — надіслав нам пакет документів, які багато чого прояснюють. Серед цих паперів — красномовне листування Херсонського міськвиконкому та заводських керівників з фондом «Славутич».

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Прірва між словами...

Великому човну — велике плавання й після виходу на пенсію. Два роки тому підготовка до здійснення грандіозних планів супроводжувалася пафосним висвітленням прожекту у ЗМІ. Преса писала:

«Створення музею не де-небудь, а саме в столиці, має першочергову важливість... Власне ідея створення музею саме на базі підводного човна народилася у колишніх підводників — засновників МБФ «Славутич» — та знайшла широку підтримку у ветеранських організаціях України, серед адміралів та офіцерів флоту в запасі, а також діючих військових... Генеральний курс вивірено. Тривають уточнення обстановки на курсі. Справа не за великим, за часом. Хочеться вірити, що початок нового тисячоліття збіжиться у часі з відкриттям музею. Попутного вітру та сім футів під кілем тобі, наш СС-310. Валерій Смолдирєв, віце-президент МБФ «Славутич».

А ось і цифри, які завжди переконливіші за красиві слова: ***«Попередня вартість заходів із створення у Києві музею ВМС України на базі російського дизельного підводного човна становить близько 100 тис. доларів США. Лише одне буксування субмарини із Севастополя до Херсона, де здійснюватиметься його переобладнання під музей, обійшлося у 61 тис. грн., повідомив Микола Сінько, президент громадського фонду «Славутич», на балансі котрого перебуває ця плавуча установа». («ДІНАУ: Бізнес-новини», вересень 2000 р.).***

... І словами

«Голос України» отримав коментарі Кабміну, адміністрації Президента України, міністерств, органів місцевої влади, громадських організацій, так чи інакше причетних до «човнової» епопеї. На неї пролили світло усі потроху. Та, можна здогадатися, що найціннішими, найдовгожданнішими були роз'яснення, які дав президент МБФ «Славутич», член Ради ветеранів України М. Сінько. Отже, цитую вибірково:

«...З ініціативи ветеранських організацій України під керівництвом генерала армії Герасимова І. і Товариства ветеранів ВМФ міста-героя Києва, яке очолює контр-адмірал Горбунов В., розпорядженням Президента України Л. Кучми від 19 вересня 2000 року №283/2000-рп і Кабінету Міністрів України від 31 січня 2001 року №23-р підводний човен СС-310 був переданий у власність Міжнародного благодійного фонду «Славутич» з метою очолити всі роботи із створення музею... На транспортування і охорону підводного човна нашим фондом було витрачено благодійних внесків більше ста тисяч гривень.

Відсутність технічної документації та проблеми облаштування, пошук спонсорських коштів, узгодження питань з підприємствами і недооцінка окремими керівниками тієї благодійної місії, яку виконують ветерани, щодо переобладнання підводного човна не дали змогу швидко провести ці заходи...

За нашим проханням «Центром соціальної адаптації моряків та суднобудівних, судноремонтних підприємств» було обстежено загальний стан човна і намічено заходи з ремонту забортної арматури і відкачування води. Наприкінці 2002 року керівництвом ветеранських організацій та МБФ «Славутич» знайдено організації та благодійні кошти для вирішення цього питання...

З керівництвом заводу «Океан» Миколаєва узгоджено питання про підготовку підводного човна до буксировки та постановки у док для проведення робіт з влаштування музейного комплексу і після чого підводний човен буде доставлено до Києва.

Керівництво Ради ветеранів України, Товариство ветеранів ВМФ міста-героя Києва та МБФ «Славутич» вважають недоцільним змінювати розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 р. №23-р. МБФ «Славутич» та ветерани розуміють, що фінансування заходів із створення музею в Києві можливо лише за рахунок добровільних внесків, а не за державні кошти».

Тему скасування вищезгадуваного розпорядження Кабміну (нагадаю, де йдеться про передачу човна МБФ «Славутич») порушено і в докладній відповіді адміністрації Президента України на запит нашої газети. Однак точка зору — інша:

«... У листі від 29 листопада 2002 р. за №15-05/4739 до народного депутата України, голови Ради організації ветеранів України генерала армії І. Герасимова було запропоновано ініціювати скасування Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 січня 2001 р. №23-рп, але зазначена пропозиція була відхилена (копія відповіді додається)». Сказано також, що адміністрація Президента все-таки вимушена звернутися до уряду України з пропозицією скасувати назване розпорядження.

Резюмуючи наведені фрагменти, додамо лише, що у згадуваному листі генерала І. Герасимова, написаного в грудні 2002 року, зокрема, запевняється: ***нині тривають роботи з підготовки підводного човна «до буксировки до заводу «Океан» у Миколаєві. Вирішено питання з підприємствами з реконструкції підводного човна під музей та доставка його до Києва».***

Це просто макет

Підводний човен — це не голка, не каструля і навіть не автомобіль. Таку махину примудрилися знівечити у стислі строки, і це наштовхує на деякі висновки. Щоб довести країну до ручки, з'ясовується, не треба війн, терористів і повені.

Під час підготовки матеріалу автора з усіх боків переконували в тому, що цей човен був нам дуже потрібний. Що у справі патріотичного виховання без субмарини не обійтись. Упевненість у потрібності такого ярма викликає великий сумнів. Тим паче якщо такі обтяжливі проекти від початку ретельно не обчислювати.

У цій ситуації ніхто не вважає себе винним. Ні ті, хто взяв на себе непосильний тягар з облаштування музею. Ні ті, хто передав човен до недержавної структури. Ні ті, хто не здійснював контроль і не запитував: «А чому, власне?..» Чого ж тоді варте розпорядження Президента країни, якщо два з половиною роки воно залишається порожнім звуком?

Автор свідомо обминала розмови про фінанси, витрачені на гранд-проект. Якось нетактовно афішувати на всю нашу бідняцьку країну викидання на вітер величезних сум. Тим паче що останній причал для СС-310 ще попереду. І на підводний човен, як зазначено вище, чекає новий тур — уже до Миколаєва. Звісно, після операцій в нутрощах субмарини та відкачування води з відсіків. Що знову означає серйозні витрати.

Певне, до втілення таких гіперідей ми ще не доросли. Адже поки що ця бідолашна субмарина — лише макет держави, котра не вміє розпоряджатися тим, що має. Мимоволі пригадується метафора з пісні про жовтий човен, в якому ми всі живемо, а він шкробає по дні. Однак у нашому випадку, повторюю, приводів для зубоскальства немає.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

P. S. ***Тексти документів наведено із збережениям авторського написання.***

КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО

Із Рішення Конституційного Суду України

від 11 березня 2003 року №6-рп/2003 у справі за конституційним поданням 73 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) здійсненого Президентом України права вето стосовно прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» та пропозицій до нього (справа щодо права вето на закон про внесення змін до Конституції України)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 73 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) здійсненого Президентом України права вето стосовно прийнятого Верховною Радою Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» від 17 січня 2002 року № 2983-III та пропозицій до нього.

Заслухавши суддю-доповідача Савенка М. Д. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 73 народні депутати України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта Президента України — вето Президента України та пропозицій до прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» (далі — Закон), який передбачає здійснення Рахунковою палатою парламентського контролю за формуванням і виконанням Державного бюджету України та місцевих бюджетів у відповідній частині.

У конституційному поданні зазначається, що прийнятий 17 січня 2002 року Верховною Радою України Закон після підписання Головою Верховної Ради України було направлено Президенту України, який здійснив право вето щодо Закону і повернув його до Верховної Ради України для повторного розгляду.

Народні депутати України посилаються на те, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 85 Конституції України внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбаченому розділом XIII Конституції України, віднесено до повноважень Верховної Ради України. Процедура розгляду та ухвалення таких законів відрізняється від встановленої для звичайних законів.

Суб'єкт права на конституційне подання зазначає, що вето Президента України стосовно прийнятих Верховною Радою України законів є «правовим актом» Президента України, оскільки тягне за собою юридичні наслідки у вигляді скасування останніх результатів голосування за закон і відкриття процедури його повторного розгляду.

Народні депутати України вважають, що вето Президента України та пропозиції до Закону суперечать Конституції України, і просять визнати їх неконституційними.

Конституційний Суд України, розглядаючи справу, виходить із того, що відповідно до частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради належить, зокрема, внесення змін до Конституції України в порядку, передбаченому розділом XIII «Внесення змін до Конституції України» (пункт 1), прийняття законів (пункт 3). Повноваження щодо внесення змін до Конституції України здійснюються Верховною Радою України шляхом прийняття законів.

Повноваження Президента України стосовно прийнятих Верховною Радою України законів визначені у статті 94, пунктах 29, 30 частини першої статті 106 Конституції України.

Згідно з частинами першою, другою статті 94 Конституції України прийнятий Верховною Радою України закон підписує Голова Верховної Ради України і невідкладно направляє його Президентові України. Президент України протягом п'ятнадцяти днів після отримання закону підписує його, беручи до виконання, та офіційно оприлюднює або повертає закон зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями до Верховної Ради України для повторного розгляду. Пунктами 29, 30 частини першої статті 106 Конституції України встановлюються повноваження Президента України підписувати закони, прийняті Верховною Радою України, або здійснювати право вето стосовно таких законів із наступним поверненням їх на повторний розгляд парламенту.

Процедура прийняття Верховною Радою України законів про внесення змін до Конституції України, визначена розділом XIII Основного Закону України, не передбачає окремого порядку підписання та оприлюднення таких законів.

Водночас Конституція України не містить застережень щодо неможливості здійснення Президентом України права вето стосовно будь-яких законів, прийнятих Верховною Радою України, в тому числі законів про внесення змін до Конституції України. Тобто Президент України має право вето щодо всіх цих законів. Така правова позиція викладена у Висновку Конституційного Суду України № 1-в/2001 від 14 березня 2001 року (справа про внесення змін до статей 84, 85 та інших Конституції України).

Отже, положення статті 94, пунктів 29, 30 частини першої статті 106 Конституції України, що регламентують порядок підписання та офіційного оприлюднення законів, здійснення Президентом України права вето із наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями, а також процедуру повторного розгляду таких законів, поширюються і на закони, які приймаються Верховною Радою України відповідно до розділу XIII Конституції України.

Виходячи з наведеного, Конституційний Суд України вважає, що здійснене Президентом України право вето стосовно прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» з поверненням його на повторний розгляд Верховної Ради України відповідає положенням статті 94, пункту 30 частини першої статті 106 Конституції України, є конституційним.

Відповідно до частини другої статті 94 Конституції України в разі якщо Президент України не підписує закон, він повертає його зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями до Верховної Ради України для повторного розгляду. Тобто Президент України здійснює право вето і повертає закон на повторний розгляд Верховної Ради України з відповідними пропозиціями. Зазначені пропозиції Президента України не можуть розглядатися як указ чи розпорядження Президента України, а саме як акти, що видаються ним згідно з частиною третьою статті 106 Конституції України.

Президент України здійснює право вето стосовно прийнятого Верховною Радою України закону після одержання його для підписання на відповідній стадії законодавчого процесу. Це є конституційно-правовою формою участі Президента України в законодавчому процесі.

Підписання або повернення закону на повторний розгляд Верховної Ради України — виняткове конституційне право Президента України. Конституція України не встановлює підстав та мотивів, за яких Президент України може повернути закон на повторний розгляд Верховної Ради України, а також вимог щодо змісту пропозицій глави держави до закону. Перевірка змісту пропозицій Президента України до закону в разі його повернення на повторний розгляд Верховної Ради України не віднесена до повноважень Конституційного Суду України. За таких обставин провадження у справі в частині щодо відповідності Конституції України (конституційності) змісту пропозицій Президента України до Закону підлягає припиненню на підставі пункту 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — непідвідомчість Конституційному Суду України цього питання.

Враховуючи викладене, Конституційний Суд України **в и р і ш и в:**

1. Визнати таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), здійснене Президентом України право вето щодо прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» із поверненням його на повторний розгляд Верховної Ради України.

2. Припинити конституційне провадження у справі в частині щодо відповідності Конституції України (конституційності) змісту пропозицій Президента України до Закону України «Про внесення змін до статті 98 Конституції України» на підставі пункту 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» —непідвідомчість Конституційному Суду України цього питання.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ

Є новий стимул

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі грошової винагороди державним службовцям за сумлінну безперервну працю в органах державної влади, зразкове виконання трудових обов'язків» № 212 від 24.02.2003 р.

Відтепер державні службовці, які пропрацювали безперервно на посадах державних службовців в одному або в кількох органах державної влади не менш як 10 років, отримуватимуть грошову винагороду за сумлінну безперервну працю в органах державної влади, зразкове виконання трудових обов'язків. Виплачується така винагорода один раз на п'ять років за умови якісного виконання посадових обов'язків та відсутності порушень трудової дисципліни після проведення щорічної оцінки виконання державними службовцями покладених на них завдань та обов'язків. Розміри винагороди залежать від стажу, так за 10 років роботи — одна середньомісячна заробітна плата, за 15 років — дві, за 20 років — три, за 25 років — чотири, за 30 років — п'ять. Грошова винагорода виплачується керівним працівникам і спеціалістам на підставі рішення керівника відповідного органу державної влади, а керівникам органів та їх заступникам — керівника органу вищого рівня.

Стипендії Кабміну

Постанова Кабінету Міністрів України «Про розмір стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених» № 215 від 24.02.2003 р.

Кабмін своє постановою визначив розмір стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених у сумі 180 гривень. Призначаються щомісячні стипендії молодим ученим, які успішно проводять наукові дослідження, здійснюють актуальні науково-технічні розробки і вже досягли визнаних результатів. Хоча досить сумнівно, що сума стипендії сприятиме збільшенню кількості молодих науковців.

Держава підтримує найнезахищеніших

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям» № 250 від 24.02.2003 р.

Цей Порядок визначає умови надання малозабезпеченим сім'ям державної соціальної допомоги, передбаченої Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». Призначається така допомога на півроку органами соцзахисту сім'ям, які постійно проживають на території України, мають середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї. До складу родини, що звертається по призначення соціальної допомоги, включаються: чоловік, дружина; рідні, усиновлені та підопічні діти цих осіб, а також діти, які навчаються у вищих навчальних закладах I—IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах з денною формою навчання до досягнення ними 23 років і не мають власних сімей; неодружені повнолітні діти, які визнані інвалідами з дитинства I та II групи або інвалідами I групи і проживають разом з батьками; непрацездатні батьки чоловіка та дружини, що проживають разом з ними і перебувають на їх утриманні у зв'язку з відсутністю власних доходів; особа, котра проживає разом з одиноким інвалідом I групи і здійснює догляд за ним. До складу сім'ї не включаються особи, які перебувають на повному державному утриманні. Розмір соціальної допомоги визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом, але не може бути більшим, ніж 75 відсотків прожиткового мінімуму для сім'ї. Уже призначена соціальна допомога може бути зменшена до 50 відсотків її розміру у разі невикористання сім'єю змоги знайти додаткові джерела існування. Одиноким особам, які за результатами медико-соціальної експертизи визнані непрацездатними і не мають інших джерел існування, соціальна допомога може призначатися на строк визнання особи непрацездатною. Одиноким особам, які досягли 65-річного віку і не мають інших джерел існування, соціальна допомога може бути призначена довічно.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЗАЛИШАЙТЕСЯ З «ГОЛОСОМ»

Надбавки науковцям

У науковій сфері пропрацював більше дванадцяти років. Чи маю право на надбавки за стаж роботи у цій сфері?

Яків ХЕПАК.

Запоріжжя.

Надбавку за стаж роботи у науковій сфері виплачують науковим працівникам залежно від стажу роботи: понад три роки — 10 відсотків, понад десять — 20, понад 20 років — 30 відсотків посадового окладу. Таку надбавку виплачують щомісяця працівникам, визначеним у Переліку посад наукових працівників державних наукових установ, організацій та державних вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації, яким може встановлюватися надбавка за стаж роботи у науковій сфері.

До стажу роботи наукових працівників, які працюють або працювали в державних наукових установах та організаціях, у державних вищих навчальних закладах III—IV рівнів акредитації, лабораторіях підприємств, включають час роботи у наукових установах та вузах колишнього СРСР, а також час, коли науковий працівник фактично не працював, але за ним зберігалися місце роботи (посада) та заробітна плата повністю або частково. А саме: час оплачуваного вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу; відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; а у разі, коли дитина потребує домашнього догляду, — період додаткової відпустки без збереження заробітної плати, але не більше ніж до досягнення дитиною шестирічного віку; підвищення кваліфікації з відривом від роботи, якщо працівник до направлення на підвищення кваліфікації та після закінчення навчання займав посаду наукового працівника; час строкової служби, за умови, якщо науковий працівник, призваний на службу, протягом трьох місяців після звільнення з військової служби був прийнятий також на посаду наукового працівника, без урахування часу проїзду на постійне місце проживання.

Документом для визначення стажу роботи у науковій сфері є трудова книжка та інші документи, які підтверджують стаж роботи. У разі, коли науковий працівник тимчасово заміщає відсутнього працівника, надбавка за стаж роботи у науковій сфері нараховується до посадового окладу за основною посадою (місцем роботи). Науковим працівникам, у яких протягом календарного місяця виникло право на виплату або підвищення розміру надбавки, її встановлюють з початку наступного місяця. Надбавку враховують під час розрахунку середньої заробітної плати.

Наталія ХОМЕНКО.

Глобалізація, як і весна, нас не обмине

Нещодавно під головуванням віце-прем'єр-міністра України Івана Кириленка, а за сумісництвом і голови Міжвідомчої комісії з питань координації міжгалузевих відносин на ринку продукції тваринного походження, відбулося виїзне засідання згаданої комісії. На порядку денному було одне питання: «Про ситуацію на ринку м'яса та розробку і здійснення заходів, спрямованих на захист вітчизняного виробника та недопущення недобросовісної конкуренції на цьому ринку».

Окрім членів самої Міжвідомчої комісії, до участі в розмові було запрошено народних депутатів, представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, керівників сільськогосподарських підприємств—виробників м'яса птиці. Але головна роль у цій розмові за сценарієм, розробленим у Міністерстві аграрної політики, відводилася керівникам м'ясопереробних підприємств та керівникам органів управління спеціальних економічних зон та територій пріоритетного розвитку — здебільшого донецьким і кільком волинським. Все, по суті, зводилося до одного: донецьких, а заодно і волинських, «по-доброму» просили відмовитися від заморської курятини, бо, мовляв, з 1 квітня (це не жарт) і свою не буде куди дівати.

Оскільки офіційно засідання було виїзним, то, справді, основна розмова відбулася в автобусі, під час руху за маршрутом Київ—Черкаси. У замкненому просторі комфортабельного «Мерседеса» на відрізку часу в двісті кілометрів йшлося про проблеми... глобалізації. Абракадабра? Зовсім ні.

Моя хата не скраю

Хоч б куди був спрямований наш зовнішньополітичний вектор — в Європу чи Азію, Росію чи США, навіть якби він, як дзига, крутився довкола євразійської вісі чи завмер на позначці «моя хата скраю», нас не обминуть процеси глобалізації, які нині правлять бал. Хочемо ми цього чи ні, але все одно ми інтегровані у світову економічну систему. Систему господарських відносин.

Як і годиться, у цій системі кожній країні відведено своє місце. Знай цвіркун свій припічок. Якщо абстрагуватися і порівняти світ з великим будинком, то кожній країні надано певне приміщення. Одні країни уособлюють собою вітальню, робочий кабінет, спальню, ванну, кухню, комору, насамкінець, інші — відхоже місце.

Наші сусіди на заході — Чехія, Словаччина, Угорщина, Польща — аграрні держави. Вони на порозі Євросоюзу й отримують від цієї організації колосальні за нашими вимірами дотації для своїх аграріїв. Польща, приміром, — 2 мільярди євро. Це більш як 11 мільярдів гривень. Для порівняння: у нашому бюджеті на дотації українському селу передбачено 41 мільйон гривень. Чи порівнянні ці цифри? І яка буде цінова політика після залучення однієї і другої суми?

Три роки західні сусіди штурмували штаб-квартиру ЄС. І свого домоглися. Але якщо раніше для старих членів співдружності дотації аграріям виділяли на розширення площ, поголів'я, згодом — на виробництво, то нині для новачків — на товарну продукцію: дотацію отримаєте, як зумієте продати товар. І тоді новачки ЄС, у минулому члени РЕВ, кинулися у бік колишньої своєї штаб-квартири. Хвалити Бога, як брати Білокам'яну, як «вирішувати» питання у Москві вони ще не забули...

Авторська ремарка

Під час вирощування м'яса птиці, приміром, у США, застосовують спеціальні антибіотики, які стимулюють приріст. Залишкова кількість цих антибіотиків зумовлює у людей алергію, дисбактеріоз. Далі, під час обробки м'яса за тією самою американською технологією використовують хлор, який може спричинити безліч захворювань.

Сьогодні Росія завозить харчових продуктів на 30 мільярдів доларів з перспективою щорічного приросту. М'ясо фактично ввозять за безцінь, бо дотації перекривають затрати. Дико, але у Росії дехто подейкує, а чи варто відтак розвивати своє сільське господарство? Мовляв, можна обійтися аграрним сектором лише довкола великих міст...

■ ■ ■

М'ясо фактично ввозять за безцінь, бо дотації перекривають затрати

■

Як господарювати у своєму домі, то справа росіян, де питома вага сільського господарства у ВНП становить 2 відсотки. А у нас же цей показник на порядок вищий — 20 відсотків. Ми велика аграрна держава. У нас на селі живе майже 18 мільйонів наших співвітчизників, з них близько 11 мільйонів безпосередньо задіяно в сільськогосподарському виробництві. Йти шляхом Росії, прирікаючи їх на безробіття, ми не можемо. Підходи мають бути іншими.

До речі, із цих 30 мільярдів доларів на долю України припадає 640 мільйонів. Це — мізер. Трохи більш як 2 відсотки. Але на тлі 98 відсотків майже дармових харчових продуктів, Росії стало не вигідно завозити навіть таку мізерну кількість товарів з України. Немає навару. Бо туди ми веземо продукцію за ціною, яка перекриває їх собівартість. Аякже інакше. **І росіяни зробили вибір: нічого, що м'ясо з антибіотиками, нічого, що з гормонами, головне, що — дешеве. Можна добре зіграти на зовнішніх і внутрішніх цінах. З 1 квітня цього року перед українською сільгосппродукцією росіяни закривають шлагбаум. Ми втрачаємо ринок, де колись, за радянських часів, домінували. Ось вона — глобалізація. Коментарі зайві.**

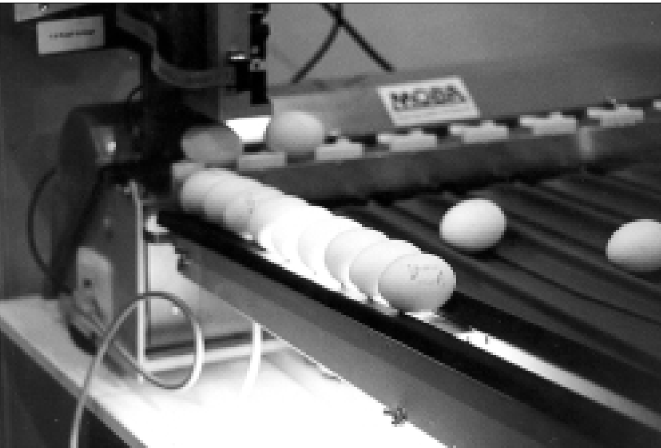

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ

На ринку м'яса будуть зміни

Мінагрополітики б'є на сполох ще й з іншого приводу. Корінь зла, на думку вітчизняних виробників м'яса птиці та урядовців, криється також у спеціальних економічних зонах і територіях пріоритетного розвитку, які, як гриби після дощу, виросли на теренах держави. Сьогодні в Україні створено 11 спеціальних економічних зон і 9 територій пріоритетного розвитку. Мова не про те, доцільно їх було створювати чи ні. І у противників, і у захисників СЕЗ і ТПР є вдосталь аргументів на свою користь. Відштовхуватимемося від реалій сьогодення. А вони не на користь державного підходу до розв`язання проблем в АПК.

Надмірні пільги на цих територіях дають змогу м'ясопереробникам завозити сировину із-за кордону за смішними цінами — 40—50 центів за кілограм. Це та сама дотована продукція, яку завозять і у Росію. Ціни на ковбасні та інші вироби з такої сировини, звичайно, демпінгові. Підтримуємо західного фермера, а свого виробника топимо. Було смішно і водночас сумно чути, як один із представників м'ясопереробних компаній із СЕЗ вихвалявся: у складі нашої ковбаси 30—40 відсотків української сировини. І уточнив — крохмаль, сухе молоко, крупа манна, цукор, оболонка, етикетка. Отакої... Дожилися...

Авторська ремарка

Виступаючи на засіданні, представник служби захисту прав споживача навів цікаві факти. Як з'ясувалося, завозити м'ясо механічної обвалки курей у нас заборонено. Але тільки за документами однієї Волинської митниці у січні в Україну було завезено 135 двадцятитонних фур з цією дешевою пастоподібною сировиною. Технічні умови на продукцію у нас затверджують самі переробники. Тож гадай, чи дотримувався виробник пропорції 6 (м'ясо механічної обвалки курей) до 60 відсотків (м'ясо курки) під час виготовлення сосисок. Але така кількість фур навіює однозначний висновок. А на етикетці вітчизняного виробника буде написано «Сосиски курячі». Хоча правдивіше було б написати «з відходів курки».

І ще одне. Прагнучи швидкої наживи, деякі спритні ділки пускають м'ясо не на глибоку переробку, як мають це робити згідно з нормативними документами, а на — переупаковку? Помастив стегенця чи тушку перцем, наклеїв «українську етикетку» — і в торгівлю. Просто і дешево. Зате з великими наваром.

Як зауважив віце-прем'єр, у нього є достатньо прикладів такої «глибокої переробки» заморської курятини у вітчизняному виконанні.

■ ■ ■

Деякі спритні ділки пускають м'ясо не на глибоку переробку, а на — переупаковку. Помастив стегенця чи тушку перцем, наклеїв «українську етикетку» — і в торгівлю

■

І все-таки: чому на засіданні йшлося саме про м'ясо курки у поєднанні із СЕЗ та ТПР? Частково відповідь на це дав представник митної служби. **91 відсоток імпортного м'яса і м'ясопродуктів припадає на м'ясо птиці. А 91 відсоток цього м'яса завозиться у СЕЗ. Лідирують Донецька, Волинська, Житомирська області.**

Інша причина — відрадна. **За останні два роки виробництво м'яса птиці у нас зросло майже вп'ятеро. З 27 тисяч тонн до 140 тисяч тонн торік. На цей рік планується 200 тисяч тонн. І цифра цілком реальна.** Ціна на м'ясо бройлера також значно упала — з пікової 11,7—12,00 грн. за кілограм у липні 2001 року до 6,7—7,00 грн. нині. За рік птахофабрика встигає зібрати шість «врожаїв» бройлерів. І це м'ясо десь же треба дівати, переробляти.

Віце-прем'єр-міністр зажадав від виробників вітчизняних бройлерів і переробників із СЕЗ у замкненому просторі автобуса домовитися про співпрацю. Одні мають перейти на вітчизняну сировину, інші — поступитися в ціні. Іншого не дано. Не домовляться мирно, влада застосує інші важелі впливу. А переможе державницький підхід у розв`язанні проблеми. Однозначно. На ринку м'яса будуть зміни.

Авторська ремарка

Стратегія проникнення на наший ринок дуже проста. Демпінговими цінами знищити національного виробника, а затим продавати сировину за світовими цінами. Вічного потоку дешевого м'яса не буде. З другого боку, ми потрапляємо у страшну залежність — технологічну. Це кабала, це кінець українському селу — нашій національній гордості.

І не треба винаходити велосипеда, виставляти себе піонером. У сільськогосподарському виробництві вже є позитивні приклади, коли державницький підхід брав верх, а інвестиції й не думали «тікати» з України. Ввели ж у норму 10 відсотків власного тютюну для виробників цигарок. Відрадно, що у пиві — 60 відсотків власної сировини. І пиво українське славиться.

Все можна зробити. Потрібна лише воля і влада.

Які ланцюги кращі

Хоча переробникам із СЕЗ і ТПР, відверто кажучи, немає куди подітися, але закрити очі на їх вимоги і зауваження було б несправедливо.

Вони вважають, що в Україні все-таки не знайдеться такого обсягу сировини, який вони в змозі переробити. Немає у нас цілісного технологічного ланцюга вирощування, закупки, розділки, переробки, упаковки товару. Відтак, приміром, замість недорогих частин бройлера доведеться використовувати інші — дорогі. Це призведе до подорожчання продукції і зовсім не вплине на якість.

Авторська ремарка

Ціна реалізації м'ясної продукції, яка на сьогодні склалася в торговельній мережі, прийнятна для 25—30 відсотків населення, і то не сповна. Щоб знизити ціну, селу потрібні дотації. За підрахунками фахівців, це —7 млрд. гривень. Реально сьогодні село має 41 мільйон. Але це не лише на тваринництво. Це на все.

Леонід БРОВЧЕНКО.

АКТУАЛЬНО

Щедрість фермеру пасує

Щедро розрахувалася з односельцями за оренду земельних паїв фермер Наталя Кожухаренко з Татарбунарського району. Вона видала їм за кожен гектар по 500 кілограмів зерна. Набуток багатьох родин становить по 6—10 тонн збіжжя: вистачить і на борошно для випікання хліба, і на годівлю домашньої живності. Такий розрахунок став можливим завдяки високоефективному господарюванню, що забезпечило добрі врожаї не лише зернових і олійних культур, а й овочів. До щедрого фермера пристає дедалі більше селян. Розпочинала Н. Кожухаренко з кількох гектарів, а нині в її користуванні 1200 гектарів ріллі. За валовим виробництвом та обсягами реалізації продукції фермерське господарство не поступається набагато більшим сільгосппідприємствам регіону.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Крик душі

Верховна Рада провела парламентські слухання про голодомор 1932—1933 років. Ми, селяни, просимо депутатів не оглядатися назад, а дивитися вперед. Пропонуємо всім, хто закликає в кожній області, в кожному селі поставити пам'ятні знаки жертвам голодомору, проїхати селами України і подивитися, що твориться там тепер. За радянських часів не було мільйонерів, зате були колгоспи-мільйонери. Селяни не відпочивали на Канарських островах і не зводили вілли. Зате їздили в санаторії, будинки відпочинку, а їхніх дітей направляли в піонерські табори, навчали безплатно у вузах. А що тепер?

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Наш колгосп у Горностаївському районі Херсонської області був одним із кращих. Але його розтягнули, хто що встиг. Створили ліквідаційну комісію, а потім розграбували ферми, дитсадок, машини, трактори, і не стало в селі куди подітися людям. Роботи немає, молодь виїжджає, старих нема кому доглядати, дороги закинуто, все заросло бур'янами. Про які обеліски може йтися? Поверніть нам краще наші заощадження, які в нас украли. Немає за що ні ліки купити, ні людину поховати. Тепер в Україні купка мільйонерів, а решта — злидота. Наше вам побажання: подумайте про майбутнє всіх людей в Україні, а не вертайте нас назад, щоб не було, як писав Шевченко, «село неначе погоріло, неначе люди подуріли». Бо нашу землю, схоже, збираються продати за безцінь мільйонерам, а для нас можуть повторитися 1932—1933 роки. Підписів не ставимо, бо скрізь так, а не вірите — поїдьте в будь-яке село, подивіться, що там діється.

Селяни з Херсонської області.

Гине озимина...

На Чернігівщині загинули озимі на 64 тисячах гектарів — це 26 відсотків озимого клину. Крижана кірка товщиною 12—13 сантиметрів, промерзлість грунту до 1,5 метра ще можуть істотно зменшити зернове поле Придесення. Поки що у задовільному стані лише 53 тисячі гектарів озимини. Нині йде підготовка техніки до посівної. Прогнозується, що вона почнеться набагато пізніше від попередніх років (на півдні поля ще вкриті снігом) і проходитиме напружено. Адже планується багато пересівати і закласти у грунт насіння ранніх зернових на 540 тисячах гектарів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Асоціація проти... апетиту

Лише торік на Сумщині пущено під ніж 25 тисяч голів великої рогатої худоби, 60 відсотків якої — корови. Пояснюється цей факт фінансовими негараздами, а вони значною мірою спровоковані здирницькою політикою переробників. Їхні непомірні апетити фактично поставили на межу банкрутства більшість сільгосппідприємств. Аби протистояти ціновому диктату таких сумнівних «партнерів», сумські хлібороби і тваринники створили обласну асоціацію товаровиробників. Вона ставить за мету не лише боротися із спритними суміжниками, ласими до чужого добра, а й зосередити зусилля на відродженні високопродуктивного поголів'я та впровадженні в галузь прогресивних технологій і сучасних селекційних розробок.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

ТРИВОГА ДНЯ

А лежачих — добивають

Підсумки останніх років свідчать про недосконалість економічних механізмів — такий висновок прозвучав на нараді аграріїв Житомирщини, які, зібравшись у приміщенні театру, обговорили стан справ у сільському господарстві «без піонерів і концерту». За темпами приросту з низки показників область займає передові позиції. А фінансове становище господарств, навпаки, погіршилося, затрати на виробництво продукції торік окупилися тільки на 68 відсотків. Звідси — мінусова рентабельність аграрного сектору.

Тих, хто опинився в борговій ямі, добивають: у них вилучають і продають за безцінь техніку, інші засоби виробництва, вирізають на металобрухт ремонтні приміщення тощо. Селяни залишаються голіруч біля неораних і незасіяних ланів. Потенційних платників податків просто ліквідовують, не прислухаючись до думки місцевої влади. Голова облдержадміністрації Микола Рудченко запевнив аграріїв, що з приводу цієї та інших гострих проблем звернеться до керівництва держави.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Комбайн: вінницький варіант

ІНІЦІАТИВА

Перший зернозбиральний комбайн «Дон-1500», виготовлений на Вінниччині, на 40 відсотків укомплектовано вітчизняними агрегатами, решту закуплено в Росії на заводі-виробнику — «Ростсільмаш». До кінця березня н. р. ще п'ять таких машин вінничани відправлять замовникам.

Скільки їх нам потрібно

На Вінниччині щороку треба відновлювати від 350 до 500 зернозбиральних агрегатів. Це за умови, стверджує перший заступник голови облдержадміністрації Григорій Заболотний, що навантаження — кількість гектарів на одиницю техніки — не збільшуватиметься. Але практика засвідчує інше: тільки за один рік цей показник зріс у середньому по області на 80 гектарів (з 220 га під час жнив 2002 року до 300 га нинішнього).

Про середньоєвропейський показник — 40—60 гектарів на комбайн, каже Г. Заболотний, нашим господарствам можна лише мріяти: у такому випадку щорічно потрібно було б відновлювати тисячу степових кораблів. Навіть за великого бажання зробити це не вдасться: таких коштів (середня вартість комбайна нині 500 тисяч гривень) нема ні в бюджеті області, ні в лізингових фондах держави.

Віце-прем'єр-міністр Іван Кириленко вбачає вихід із ситуації у кооперації наших підприємств з російськими виробниками комбайнів. Побачивши «Дон-1500» у вінницькому варіанті, він схвально відгукнувся про співпрацю із «Ростсільмашем». За його словами, нині Україна удвічі менше забезпечена комбайнами, ніж у 1990 році. До того ж 80 відсотків наявних степових машин, уточнив головний аграрний чиновник країни, уже відпрацювало встановлені терміни експлуатації. Така техніка не лише не забезпечує ефективну роботу, а становить небезпеку для тих, хто на ній працює. Тому вся ка ініціатива щодо створення нових зернозбиральних машин знаходитиме підтримку на державному рівні.

Зокрема, матиме значні пільги спільне україно-російське підприємство, що нині створюється в державі і складатиме комбайни «Дон-1500» в Олександрії Кіровоградської області. Це складна техніка, і тому ми бачимо її виробництво в кооперації саме з тими, хто має досвід у цій справі, уточнив І. Кириленко. Росія як не намагається освоїти виготовлення тракторів Т-150, але нічого з того не виходить. Отож, ми домовилися з росіянами: в Україні створюємо СП з виготовлення «Донів», у Росії — тракторів Т-150, додав І. Кириленко.

Постачання комплектувальних з Росії, за його словами, здійснюватиметься через створений технопарк — без сплати митних зборів і ПДВ. У такий спосіб українські виробники зможуть здешевити вироблювану техніку приблизно на 20—30 відсотків. Слід урахувати, що 13 вітчизняних підприємств уже працює у кооперації з ростовськими виробниками комбайнів, забезпечуючи їх окремими вузлами й механізмами. Тепер поставлятимуть їх ще й до Олександрії і Вінниці. У результаті такої співпраці плановано протягом року виготовляти 1000—1500 комбайнів «Дон».

Чому «Дон»

Перед тим, як взятися за непросту справу, вінничани довго ламали голову над тим, яку саме машину обрати. Як стверджує перший заступник голови облдержадміністрації Г. Заболотний, насамперед прислухалися до механізаторів. Після неодноразових зустрічей з ними з'ясувалося: «Дон» для них, сказати б, улюблена машина. Проста в експлуатації, легка в управлінні, доступна в обслуговуванні.

Не менш переконливим аргументом стали результати проведених під час минулорічних жнив випробувань на допустимі втрати під час збирання. Випробовували чотири типи степових кораблів. Фахівці обласного підприємства ВАТ «Вінницяагромаш» проводили його разом з тими, хто нині складає «Дони», — керівниками підприємства «Агромаш» с. Джулинка Бершадського району. Тут давно займаються ремонтом і обслуговуванням різних типів зернозбиральних комбайнів. Мають для цього належну матеріально-технічну базу. Крім зернових, ремонтують бурякозбиральну техніку. Виготовляють окремі запчастини до комбайнів — зернових і бурякозбиральних, а також навантажувачів, гичкозрізувальних машин.

На пшеничному полі у селі Уланів Хмільницького району в однакових умовах роботи, на однаковій площі після скошення й обмолоту зернових найменше втрат допущено комбайном «Дон-1500». Далі машини, що було задіяно в експерименті, розмістилися у такій послідовності: комбайни «Джон Дір», «Клас» і «Нива». Зауважте, за штурвалом кожного з них сиділи досвідчені, грамотні механізатори, отож нарікати на невміле використання техніки не доводиться.

Виробники взяли до уваги і те, що майже половину комплектувальних виготовляють на вітчизняних підприємствах. Пально-мастильні матеріали також не потрібно завозити з-за кордону: в окремих господарствах, на ланах яких працює сучасна зарубіжна техніка, мають з цим чимало проблем. Так само, до речі, як і з запасними частинами.

— Від комбайнів іноземного виробництва ми категорично відмовилися з багатьох причин, — продовжує Г. Заболотний. — По-перше, у нас низький рівень підготовки механізаторів, обслуговувати машини, начинені електронікою, — не для них. По-друге, іноземні виробники неодмінно «прив'яжуть» нас запчастинами й пально-мастильними матеріалами. Як тільки завоюють ринок, стануть диктувати ціни. Тоді вже ні своє не зможемо відродити, ні чуже подолати. Одне слово, щоб конкурувати на ринку, треба мати свій комбайн. Головне навіть не в тому, щоб налагодити серійне складання машин. «Дон» потрібно постійно вдосконалювати. Зробити це можна, на мою думку, тільки спільними зусиллями. На їх досягнення слід націлити всі підприємства, зайняті на виробництві комплектувальних.

Яка перспектива

Володимир Олексій, завідувач майстерні Джулинського підприємства «Агромаш», де народжуються «Дони», вважає, що з часом кількість вітчизняних агрегатів і механізмів, з яких створюють машину, може бути більшою, ніж нині. «Якщо ми в умовах сільської майстерні, — наголошує Володимир Федорович, — зуміли вдосконалити барабан, камеру, виготовляємо власні метизи, то спеціалізованим підприємствам, як то кажуть, і карти в руки, у них для цього значно більше можливостей».

Найголовніше, вважає співрозмовник, забезпечити високу якість і надійність роботи нової машини. Тоді, впевнений, замовники ставатимуть у чергу. Зрештою, вже нині десять сільгосппідприємств хотіли б придбати новий комбайн.

Орієнтовна вартість машини — близько 300 тисяч гривень, майже на 30 відсотків дешевше, ніж на заводі-виробнику. Надалі, запевнили на підприємстві, «Дон» стане ще дешевший: знизити ціну планують завдяки серійному виробництву. Протягом року тут виготовлятимуть 150—200 нових машин. На іншій лінії вестимуть капітальні ремонти «Донів». Вартість оплати робіт складатиме попередньо разом із власником машини. Не на кожному підприємстві так ставляться до замовника, пояснили у Джулинці, де нині готують до роботи на жнивному полі десять «Донів». Що характерно — серед замовників є навіть херсонці й дніпропетровці. До речі, першу нову машину буде відправлено в одне з господарств саме Дніпропетровської області.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Володимира ОСЬМУШКА.

На знімку: «Дон-1500» у вінницькому варіанті ще не покинув територію ремонтного підприємства «Агромаш».

Скринька відчиняється просто, якщо вкладати капітали не лише в бензозаправки,

вважає професор, ректор Національного фармацевтичного університету Валентин ЧЕРНИХ

*Що заважає становленню української фарміндустрії, чому вона відступає, захищається, а не володіє вітчизняним ринком, не завойовує ринки інших країн? Поміркувати над цим запитанням ми попросили ректора Національного фармацевтичного університету **Валентина ЧЕРНИХ**, авторитетного вченого, керівника одного з провідних вузів фармації не лише України, а й Європи:*

З ДОСЬЄ«ГУ»

Валентин Черних став ректором Харківського фармініституту 1980 року. Вивчивши за пару тижнів довірений йому заклад, записав у діловому блокноті: треба щось робити. Усе подальше його життя — «революція». Першим в СРСР запровадив у вузі п'ятиденку. Першим — плату за додаткові заняття, пропущені з вини студента без поважної причини, спрямовував виручені кошти на стипендії сиротам. Ректор Черних за свої нововведення був «удостоєний» уваги навіть Генеральної прокуратури СРСР, але відбувся лише... заохоченням міністра і, знову ж таки, першим у країні витримав державну академічну атестацію.

Мало того, що ректор примусив усіх викладачів читати свої лекції без шпаргалок, так він ще «попросив» їх вивчити англійську і навчати іноземців зрозумілішою для них мовою. До того ж для студентів в обов'язковому порядку було введено вивчення двох іноземних мов.

Неймовірно, але факт: у фармуніверситеті складають іспити не лише студенти, а й викладачі, адже після того, як попотієш над відповіддю, краще думатимеш над запитанням, а чи достатньо ти дав студентам знань і чи знаєш ти сам відповідь на це запитання.

Апогеєм «винаходів» Черних став постулат у вигляді наказу по вузу: до хороших, цікавих викладачів можна і треба ходити на лекції, а до поганих — необов'язково.

Особливе захоплення ректора й викладачів — написання підручників. З 1985 року вчені університету підготували й видали достатнім накладом майже 220 підручників і навчальних посібників.

Іспити у вузі в останні роки лише письмові. Прізвища тих, кого екзаменують, зашифровані. Об'єктивність торжествує. Хабарництво плаче.

— Саме добре підготовлені професіональні кадри, подобається нам цей вислів чи ні, справді вирішують усе. Тому наш університет сьогодні виконує, можливо, не так освітню роль, як, говорячи казенною мовою, державне завдання щодо забезпечення галузей фармації кваліфікованими кадрами, до того ж лише вищого рангу.

Якщо раніше провізорів готували лише в Харкові, Львові і Запоріжжі, то сьогодні ми поставили завдання забезпечити всю фармацію фахівцями вищої ланки. До того ж кадри мають готувати при всіх вищих навчальних закладах медичного профілю країни.

— Валентине Петровичу, але це ж, по-перше, рубати сук, на якому сидиш, а по-друге, чи можливо за такий короткий термін створити в інших регіонах достатню наукову базу для підготовки висококоосвічених фахівців?

— Цілком. Тим паче, наголошую, ідеться про медичні вузи, де вже закладено міцні підвалини медичної освіти. Але є й інша проблема. Колись міністр охорони здоров'я наполіг на тому, щоб у Харкові, де один з кращих вузів країни, готували не менш як 1000 провізорів за рік. А в підсумку розподіляти по областях доводилося пару сотень, не більше. Дівчата, звісно, виходили заміж і не дуже прагнули повернутися в рідні місця. Тому ми відкрили десять факультетів, вісім регіональних представництв у різних куточках країни, де й готуємо кадри. І фахівці залишаються там, як мовиться, в рідних пенатах. І освіта не страждає, оскільки навчання здійснюється за нашими підручниками й програмами, за допомогою наших же викладачів.

— Але якщо освіті приділяється найбільша увага, то дозвольте тоді запитати: чому Національний фармацевтичний університет, мабуть, найменш доступний для тих абітурієнтів, котрі не можуть заплатити за своє навчання? Чим це пояснити: запит випереджає пропозицію?

— З одного боку, професія фармацевта нині справді у великій ціні. Навчатися в нашому вузі прагнуть не лише вихідці з України, а й з багатьох інших країн, як кажуть, близького й далекого зарубіжжя. Приваблює, вочевидь, наш високий науковий потенціал — 60 докторів наук, більше 300 кандидатів. За роки існування НФАУ підготував понад 20 тисяч провізорів, більше трьох тисяч фахівців для 75 країн світу.

Та є й інший бік медалі. Зрозуміло, відкриваючи свої філіали в інших регіонах, ми таким чином делегуємо їм і так звані бюджетні місця і, безперечно, втрачаємо свої. Проте скажіть, що мені робити, як ректору вузу, коли молоді люди хочуть здобути нашу освіту? Відмовляти їм, позбавляти можливості наших викладачів передавати молоді багатий досвід і знання? Адже це абсурд! Особливо в той час, коли розвинені країни до 2010 року мають намір у сфері виробництва збільшити кількість співробітників з вищою освітою до 90 відсотків і одержати внаслідок цього разючий ефект.

А чому Україна не повинна прагнути таких показників? Та й кому буде погано, якщо в аптеках працюватимуть люди з вищою освітою, яким довіряють своє життя й здоров'я мільйони людей? Сьогодні у світі — десятки тисяч ліків. А лікар практикує з кількома десятками. Хто ж йому, хворому, надасть консультативну послугу, як не провізор?

Далі — більше. Факультет промислової фармації до 1992 року був лише в Ленінграді. А в нас десятки заводів, які «задихаються» через брак фахівців. Ми запропонували Міністерству освіти: давайте спільними зусиллями розв'язувати цю проблему. Нам ввічливо відмовили. Тоді ми її розв'язали самі. І тепер наші «промисловці» бажані скрізь, одержують добрі гроші за свою кваліфікацію. Біда лишень, що їх на фармзаводах зовсім мало — три проценти від усіх працюючих. А хто зайнятий на виробництві ліків? У кращому разі фармацевти, хіміки, інженери політехнічних вузів, та є й музиканти, і художники.

Я був нещодавно в Китаї. Тамтешні професори згадують, що теж недавно, як і наші, ходили з сапкою по полях. Тепер вони багато часу проводять в кращих європейських країнах, у провідних наукових центрах світу. Тому й країна стає доволі швидко освіченою й нагодованою.

Хто заперечує, що кожна людина має право на безплатну освіту й гідне життя? Та якщо держава не в змозі сьогодні надати всім без винятку задекларовані Конституцією права, не забезпечує їх матеріально, тоді треба давати освіту хоча б тим, хто може й готовий за неї заплатити. Врешті-решт, важливо, не хто і яким чином здобув освіту, важливіше, яка від цього буде користь, чи стане краще від цього жити народ. А освічені люди завжди живуть краще й щасливіше, ніж неосвічені й темні.

— Мабуть, наступним пріоритетом у розвитку української фарміндустрії, після освіти, є наука?

— Кажуть, що в 1961 році, коли полетів у космос Юрій Гагарін, зібрався конгрес США і президент сказав: якщо ми не хочемо всіх навчати російської мови, давайте «підтягувати» фундаментальні дисципліни.

У часи обкомів мені якось доручили зробити доповідь, як запроваджується наука в фармацевтичну промисловість, і запитали, скільки часу мені потрібно для цього повідомлення. Я попросив хвилину і сказав лише, що «відповідно до виділених коштів». Можна було б, звичайно, багато байок розповідати, пил пускати, але що від цього змінилося б? Сьогодні стан справ, на жаль, ще гірший.

Для створення і «розкрутки» оригінального лікарського препарату, так званого бренду, потрібно не менш як мільярд доларів. Створюється він років п'ятнадцять, не менше. Вибудовуються зовсім нові хімічні формули, такі препарати, котрі наші «хитрі» віруси не відразу можуть побороти. Тобто це величезна, копітка робота, яка до снаги лиш провідним країнам в цій галузі, великим фірмам. І в світі створюється за рік близько 20 брендів. Щоправда, препарати ці «живуть» 20 років, а потім переходять у так звані жинерики, які можуть бути використані в інших країнах.

Звичайно, про такі підходи і масштаби в умовах нашої теперішньої економіки не може бути й мови. Та все-таки оцінювати ситуацію тільки в песимістичних тонах було б неправильно. Вітчизняна наука розвивається, хоча не такими темпами, як би ми того хотіли. Є такі центри, як ДНЦЛС, національні університети, є інститути фармакології, токсикології. Є й інші НДІ фармакологічного й медичного профілю, які, хоч і зрідка, «народжують» препарати, що не є брендами, але належать до нових лікарських форм.

■ ■ ■

Ми цікава країна. Ми можемо померти з голоду, але не поступимося своїми принципами чи нікчемними інтересами. Світ давно вже так не живе і тому, мабуть, процвітає. Та і в нас таких прикладів чимало.

■

— І що ж ми маємо відповідно до виділених коштів?

— З восьми тисяч лікарських препаратів, зареєстрованих у Міністерстві охорони здоров'я України, майже половина виробляється на наших заводах. Це вже само собою добре. Проте погано те, що багато заводів дублюють випуск лікарських препаратів, заважають один одному, розуміючи ринок як необмежену економічну свободу. Замість того, щоб займати на ньому свою нішу, своє місце під сонцем. І за такого підходу могли б випускати всю основну номенклатуру ліків, які сьогодні використовуються в країні.

У зв'язку з цим виникає питання про захист вітчизняного виробника. Ідея не нова. Свого часу, згадується, США теж хотіли заборонити ввезення японських машин, але були покарані світовою спільнотою. Тому заборонити ввезення неможливо. Наші препарати мають бути доброякісніші, оригінальніші, менш токсичні, дешевші і т. д. А для цього повинна працювати наука, проводитися відповідна економічна політика.

Сьогодні поставлено завдання всім працювати за GMP. Це, як відомо, належна політика виробництва за світовими стандартами. Але все це потребує величезних коштів. А де їх взяти, якщо наша фарміндустрія за світовими мірками злиденна, якщо дельта від продаж — мізер, за який можна придбати лише якесь обладнання, відремонтувати якийсь цех і не більше, а державна політика, про що ми говорили вже, зовсім не проглядається.

— Але світовий досвід засвідчує інше: виробництво ліків — досить прибутковий бізнес, який поступається хіба що виробництву зброї.

— Звичайно, вихід є. Він простий, і шукати його далеко не треба. Те, про що кажете ви, і мають усвідомити наші доморослі мільйонери. А усвідомлять вони це тоді, коли для галузі буде створено не тепличні умови, а чіткі і взаємовигідні правила гри з державою. Адже не все у світі стоїть на автозаправних станціях, куди сьогодні прагнуть вкласти свої вільні капітали. Наші корпорації й акціонерні товариства, наші приватні підприємства повинні отримати гроші багатих людей і розвивати галузь. Це єдиний шлях, я так собі уявляю.

Звичайно, у нас складний менталітет. Ми цікава країна. Ми можемо померти з голоду, але не поступимося своїми принципами чи нікчемними інтересами. Світ давно вже так не живе і тому, мабуть, процвітає. Та і в нас таких прикладів чимало.

Ось, наприклад, у Донецькій області багаті люди вклали гроші в аптечний склад. Це серце всієї аптечної мережі. Вони витратили кілька мільйонів, але зробили європейський склад. Продано упаковку в аптеці — і вже формується замовлення на підприємство для її надходження. До того ж робиться це кожного дня. А за кордоном — через кожні дві години. Ось і все. Скринька відкривається просто.

— Яка чудова і зрозуміла фраза. Та який важкий і заплутаний шлях від усвідомлення ідеї до її втілення.

— Скажу відверто: до сьогодні галуззю на державному рівні серйозно ніхто не займався. Точніше, багато хто робив вигляд, що це його непокоїть, що він розв'язує проблеми і завдання, але насправді державної плідної роботи не було. А треба було б високим посадовцям у цій справі засукати рукави, тоді можна було б сподіватися на високі дивіденди.

Та чи означає це, що час збіг і все втрачено? Гадаю, що ні. Крига, здається, скресла. І Президент країни, і Прем'єр-міністр звернули на фармацію увагу, заговорили про її проблеми. Та й новому молодому Міністру охорони здоров'я, як видно, енергії не позичати.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ФОТОФАКТ

На моніторі — діагноз

На екрані монітора видно було, як працює серце: після метрального клапана кров поверталася назад, а цього не повинно бути. Сергійко з Коростеня і маленька дівчинка, в якої, крім проблем зі здоров'ям, іще одна — від неї відмовилася мама, стали першими пацієнтами, котрих обстежили з допомогою нового приладу. Це апарат ультразвукової діагностики нового покоління. Він дуже чутливий, дає змогу дослідити навіть судини діаметром усього один міліметр.

Начальник обласного управління охорони здоров'я Зіновій Парамонов переконаний: у медицині найголовніше — точно поставити діагноз. Тільки тоді можна сподіватися, що лікування буде високоефективне. Новий прилад стане незамінним помічником кардіологів. А неврологам допоможе діагностувати можливу патологію судин у новонароджених.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото Михайла П'ЄХА.

На знімку: медики демонструють можливості нового приладу керівникам області.

Здорове — видалити, хворе — залишити

ПОЗАШТАТНА СИТУАЦІЯ

Нещодавно поверталася з Києва в одному купе з трьома молодими медиками. Вони їхали вербуватися через якусь фірму до Великої Британії на роботу санітарами. Тестування пройшли не всі: треба було добре знати англійську. Але й ті, котрі отримали «добро», були невеселі...

Повірили вони, повірили їм

Щороку з Тернопільщини виїжджають на заробітки за кордон сотні лікарів і медсестер. Одиницям з них вдається підтвердити диплом і працювати за фахом. В основному це ті, хто вирішив назавжди там залишитися.

Сергій Данилків їхати з України не хоче. У нього тут дружина, двоє діток, батьки, улюблена справа. Він захистив кандидатську, достатньо поїздив по світу, стажувався у клініках і університетах шести країн. Міг залишитися за кордоном, але повернувся, щоб реалізувати себе на рідній землі.

Майже сім років тому Сергій разом з однодумцями організував у Тернополі центр мінімально інвазивної хірургії. Це був перший в області приватний хірургічний заклад. Влада не заперечувала. Мало того, надала в оренду приміщення: невеликий одноповерховий будинок на території обласного онкологічного диспансеру. ТОВ «СТАС» (Сервіс Технологічно Авангардних Систем) за кошти, взяті у кредит, закупило сучасне медичне обладнання. Роботу у новому закладі отримали 25 працівників онкодиспансеру. Натомість центр узяв на себе безкоштовне лікування персоналу онкодиспансеру.

Уперше в області було запроваджено 16 методик лікування. В тому числі хірургічних, які дають змогу уникнути традиційних розрізів — так звана лапароскопія. В результаті час перебування пацієнта в лікарні скоротився усемеро, зменшився період реабілітації хворих. За цей час стаціонарно прооперовано більше тисячі хворих, обстежено і проліковано амбулаторно — у кілька разів більше. Зекономлено бюджетних коштів 450 тисяч гривень.

Послуги клініки платні. Офіційно, через касу. Але вони не перевищують коштів, які пацієнт чи його родичі змушені викласти у будь-якому іншому закладі: за медикаменти, перев'язочні та інші матеріали, «гонорари». У центрі двічі знижували ціни на свої послуги загалом на 40 відсотків. Кожному п'ятому, хто звертався сюди, медичну допомогу надавали безкоштовно. Центр почав шукати партнерів за кордоном. Зацікавилися і ним. Торік, наприклад, через міжнародні організації вдалося залучити 350 тисяч доларів США, які вкладено у сучасні технології.

Нині центр володіє апаратурою, якої немає в інших медичних закладах. Відповідно й послуги тут надають на рівні світових стандартів: оздоровлення озонотерапією, видалення різних утворень на шкірі інфрачервоним світлом. Тут є урологічні та гінекологічні ендоскопи останнього покоління, найновіший апарат ультразвукової діагностики. Одна з умов виділення коштів зарубіжними інвесторами — поширення центром нових технологій в галузі охорони здоров'я, допомога колегам в оволодінні ними.

Медицино, зцілися сама!

Побувавши позаторік у США на навчанні з менеджменту та економіки недержавних закладів охорони здоров'я, Сергій Данилків був приголомшений: основні принципи створення центру хірургії у м. Флінті, де він стажувався, були ідентичні тому, що він з колегами організував у Тернополі. Повернувшись додому, він підготував консультаційний проект на тему: «Маркетинг медичних послуг». Детально проаналізувавши ринок медичних послуг в обласному центрі, Сергій дійшов висновку, що навіть за наявного фінансування медичне обслуговування можна зробити ефективнішим. Ідеться про корпоратизацію медичних закладів. Лікарня існує як єдиний механізм, зберігаючи всі медичні аспекти діяльності, але до неї залучаються субконтрактори різної форми власності, які ведуть окремі напрями, підрозділи. Це дає змогу, не втрачаючи контролю власника майна, в даному разі обласної ради, залучити значні кошти, розширити асортимент і якість послуг. Усі медичні структури органічно інтегровані в систему лікарні, скеровують пацієнтів один до одного залежно від спеціалізації. Взаєморозрахунки між структурами здійснюються на основі договорів. Фінанси, отже, йдуть слідом за пацієнтом.

Лікарням варто дещо потіснитися і виділити частину площ недержавним закладам, які володіють фінансами або цими технологіями. Поліпшиться якість медичних послуг, зменшиться їх вартість для населення. А бюджетні кошти підуть на лікування соціально незахищених.

У своїх дослідженнях керівник клініки замахнувся на «святая святих» — систему охорони здоров'я. А там свої закони. Система сама тяжко хвора, але лікуватися не поспішає. Можливо, галузь спеціально підводять до колапсу, щоб згодом «прихватизувати» найкращі шматки медичного пирога.

«Так» і «ні» не говорити

Поки Сергій Данилків переймав удосконаленням системи охорони здоров'я, реальна загроза нависла над його дітищем. Керівництво онкодиспансеру попередило центр мінімально інвазивної хірургії, що не має наміру продовжувати договір оренди. який закінчувався у листопаді 2002 року. Мовляв, приміщення потрібне самому диспансеру. А згідно з листом голови обласної ради тут нібито мають розмістити центр профілактики і боротьби зі СНІДом. Зрештою, і суд виніс рішення про виселення. Клініці «оперативно» відрізали єдиний телефон, а не виселили поки тільки тому, що адвокати центру подали апеляцію.

Голова постійної комісії облради з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Мирослав Гірняк визнає, що «функціонування центру інвазивної хірургії є надзвичайно важливим для населення області і що лікувальні заклади всіх форм власності мають право на існування, підтримку і розвиток». Начальник облуправління охорони здоров'я Михайло Буртняк пише листа міському голові Тернополя Богдану Левківу з проханням підшукати нове приміщення для центру. Всі «за», але реально ніхто не допомагає. І, судячи з усього, не збирається.

Марта ЛІТИНСЬКА.

— Доктор, не треба консиліуму. Вимкніть лампочку.

Мал. Михайла САЧКА.

Упевнено йти життям. Незважаючи на вік

Згідно з демографічними прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я до 2005 р. 46 відсотків жінок планети переступлять 45-річний рубіж. Такі дані було оприлюднено на Міжнародній науково-практичній конференції «Раціональна замінна гормонотерапія і якість життя жінок», організованій Міноохорони здоров'я України за активної підтримки компанії «Солвей Фарма».

За словами завідувача кафедри акушерства та гінекології № 1 Київського медичного університету ім. О. Богомольця професора Б. Венцківського, зміна вікової структури населення тягне за собою зміну головних причин втрати працездатності. Якщо у 1990 році серед найчастіших причин втрати працездатності зазначали легеневі й кишкові інфекції, а також патології перенатального періоду, то у 2020-му, згідно з прогнозами, на перший план вийдуть ішемічна хвороба серця та депресія, розвиток яких у жінок тісно пов'язаний з настанням менопаузи.

Серед інших хвороб, що з віком загрожують жінкам, — остеопороз. Це стан, коли кістки прогресивно тоншають і стають крихкіші. Всі ми з роками втрачаємо скелетну масу. У більшості з нас найбільша щільність кісток припадає на 30-річний вік, після чого починається поступова втрата кісткової маси. Менопауза й зниження рівня естрогенів, що супроводжують її, прискорюють цей процес, призводячи інколи до дуже сильного послаблення, витончення й крихкості кісток, через що часто трапляються переломи.

Для корекції розладів, пов'язаних з природною або хірургічною менопаузою, нині застосовують естрогенну замінну гормонотерапію. Проте деякі фахівці сумніваються в необхідності й ефективності такого лікування.

Щоб розставити всі крапки над «і», компанія «Солвей Фарма» починая організовувати так звані школи для жінок віком за 40 років за програмою «Менопауза й замінна гормональна терапія». Під час занять представниці прекрасної статі здобудуть знання про перехідний період у житті, про фізіологічні процеси, збереження здоров'я і краси, про можливі розлади й психологічні проблеми. Головна мета — по-новому, позитивно поглянути на себе і далі йти життям упевнено, залишаючись жінкою в найкращому розумінні цього слова.

Іван ЛАЗНЮК.

ЦЕНТР ЗДОРОВ'Я

Що потрібно жінці для щастя

На базі дорожньої клінічної лікарні № 1, що в Києві на Повітрофлотському проспекті, 9, відкрито Центр здоров'я жінки. В його урочистому відкритті взяли участь Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа та дружина Президента України, почесний президент благодійного фонду соціального захисту та сприяння сім'ї Людмила Кучма.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Половина працівників на «Укрзалізниці» — жінки. Тому проблема їхнього здоров'я, особливо збереження репродуктивного здоров'я — одна з найактуальніших на залізничному транспорті. Тільки, приміром, у медичних закладах Південно-Західної залізниці обслуговують 135 тисяч жінок. А в її базовій дорожній клінічній лікарні № 1 їх перебуває на обліку 22,6 тисячі.

Тож годі й говорити про значення Центру здоров'я жінки, який нещодавно відкрито в Києві. Тут матимуть змогу обстежитися працівниці залізниці, в яких проблеми зі здоров'ям. Адже центр оснащений найсучаснішим діагностичним і лікувальним обладнанням. Висококласні фахівці надаватимуть консультативну, діагностичну та лікувальну допомогу пацієнтам з гінекологічними захворюваннями, проблемами молочної залози та щодо репродуктивної функції.

Директор центру Мар'яна Двулит розповіла, що у центрі реалізовуватимуть скринінгову програму з молочної залози — здійснюватимуть обстеження на мамографі, ультразвукове, а також діагностуватимуть вроджені вади розвитку плоду. Проводитимуть консультації генетика, пренатальну діагностику, а також лабораторні обстеження. Жінки матимуть можливість лікуватися тут консервативно та оперативно. Центр має також операційний блок, оснащений найсучаснішим обладнанням з післяопераційною палатою.

Мабуть, хвора людина може лише мріяти про можливість обстежитися та проконсультуватися в закладі, де не лише встановлено найсучаснішу техніку, а саме приміщення за комфортом нагадує дорогий готель. Коли говорити про європейський чи американський стандарт, то тут справді все йому відповідає. А може, ще зарано нам користуватися такою розкішшю тоді, коли в інших медичних закладах подекуди бракує навіть вати?

Однак один із благодійників — багатий підприємець, який не вважав за потрібне, щоб його ім'я називали у пресі, на жаль, не український, заперечив мені: «Потрібно ж колись розпочинати будувати медичні заклади такого класу...».

Однак наші багаті люди щось не поспішають приєднуватися до таких «неголосних» проектів. Бо обладнання для центру вартістю 250 тисяч доларів подарувала «Укрзалізниці» американська медична благодійна організація «Кейрліфт Інтернешнл» за сприяння Агентства США з міжнародного розвитку. Заступник директора агентства Алексіс Панехель сподівається, що київський центр стане моделлю: такими мають бути заклади з охорони здоров'я жінок в Україні. У рамках допомоги США Україні ми створили у вашій країні шість таких центрів для жінок.

Той, що у Львові, — для жінок, які працюють на залізниці, сказала пані Панехель. Далі все залежить від самих українців. Утім, ми продовжуватимемо цю роботу, шукатимемо партнерів і спонсорів, залучатимемо до участі в таких проектах приватних благодійників.

Засновник і директор американської благодійної організації «Кейрліфт Інтернешнл» Джефрі Глос, який подарував обладнання для центру, пишається співпрацею з українськими партнерами: «Уявляєте, лише вісім місяців тому ми уклали угоду, що її з української сторони підписав Міністр транспорту й генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, а вона вже реалізована! Українська сторона взяла на себе витрати на реконструкцію старого приміщення, яке тоді нагадувало розвалюху. Наші партнери надзвичайно пунктуально й добросовісно виконали свою частину угоди: приміщення центру реконструйовано бездоганно! Приємно мати справу з людьми слова й діла».

Ідея створення Центру здоров'я жінки так захопила Джефрі Глоса, що він запросив до роботи над реалізацією проекту свою дружину Лінду. Подружжя доклало чимало зусиль, щоб обладнати цей медичний заклад сучасною апаратурою. Лінда Глос сказала, що коли б її участь у проекті сприяла одужанню бодай однієї жінки, то вона вже почувалася б щасливою.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Ювілей «Калини»

Десять років тому українці Карелії, де їх мешкає близько 30 тисяч, створили Товариство української культури «Калина». Сотню активістів, що входять до нього, очолює член Української всесвітньої координаційної ради Лариса Скрипникова **(на знімку)**. *Присвячені 10-літньому ювілею урочистості проходили в рамках Днів української культури. Було проведено конкурси на кращий дитячий малюнок на тему «Садок вишневий коло хати», читців поезій Т. Г. Шевченка, «Шевченківські читання» тощо.*

А великий заключний концерт відбувся в одному з найбільших залів Петрозаводська. Ювілярів вітали представники і місцевої влади, і історичної Батьківщини. Але найприємнішим подарунком для всіх присутніх стали чарівні пісні у виконанні знаменитого хору «Українська пісня» (художній керівник Клара Стасюк), юних «Українських ластівок» **(на знімку)**, дитячого ансамблю «Земелюшка» з м. Медвежогорськ (керівник Наталія Шепелєва).

Українці опинилися в Карелії не тільки з власної волі: це й заробітчани радянських часів, і нащадки засланих на Північ «ворогів народу». Порівняно з іншими російськими областями, влада Карелії до української «Калини» ставиться прихильно. Як зазначили в Держкомітеті з питань національної політики, організація українців на чолі з Ларисою Скрипниковою така активна, що їм «аж хочеться допомагати». Торік «Калина» виграла конкурс на кращу організацію зимового відпочинку і вперше змогла організувати зимовий табір для дітей діаспори. Влада оплатила роботу директора, двох вихователів, музичного керівника, а також харчування для дітей. Цікаве дозвілля і активний відпочинок дуже сподобалися вихованцям, отож вони із задоволенням приходили щоранку до Центру національних культур, де «Калина» має свою кімнату. Починалися заняття з вивчення української мови та мапи України. Кожен з вихованців хотів більше довідатися про край, де народилися їхні дідусь і бабуся. Були і музичні заняття, і екскурсії. Але найголовніше, що з числа цих дітей активісти «Калини» організували ансамбль «Українські ластівки». Лариса Скрипникова плекає надію на те, що в майбутньому відродиться й недільна школа, якою колись пишалася громада.

Активісти «Калини» прагнуть бути корисними в налагодженні різноманітних зв'язків із Україною. Їх ображає, що українські делегації, які приїжджають до Карелії, не зустрічаються з діаспорою. «Те, що вони про нас не згадують, принижує престиж громади, — зауважує Лариса Скрипникова. — Гості з інших країн ніколи не ігнорують свої товариства. А делегація УВКР — перша, яка за роки незалежності не тільки привезла нам грамоти й подарунки, а й обговорила з керівництвом республіки наші проблеми».

Світлана ОСТАПА,
прес-секретар Української всесвітньої координаційної ради.
Фото автора.

Племінниця бен Ладена мітить у поп-зірки

Чергова сенсація у світі шоу-бізнесу. На британській поп-сцені відбудеться дебют Ваффи Бінладен, племінниці «терориста номер один», за версією США, глави терористичної організації «Аль-Каїда» Усами бен Ладена, **повідомляє Бі-бі-сі**.

Ваффа Бінладен, донька Йеслама бен Ладена, рідного брата Усами, має намір випустити свій перший сингл до кінця поточного року. Її впевненість у власних силах підкріплена думкою музичних експертів, які заявляють, що в дебютантки і зовнішність, і голос справжньої зірки.

Варто також зазначити, що молода співачка так і не наважилася вийти на сцену під своїм справжнім прізвищем, визнавши за краще взяти схожий за звучанням псевдонім Бінладен.

АКТУАЛЬНО

До влади прийшло четверте покоління

1-ша сесія Всекитайських зборів народних представників 10-го скликання, що завершилася минулого тижня, назвала імена нових керівників, котрі керуватимуть найбільш населеною країною світу, економіка якої розвивається найшвидшими темпами. Головою КНР, як і передбачалося, став обраний у листопаді минулого року генеральним секретарем ЦК КПК Ху Цзіньтао. Його попередник на обох постах Цзян Цземінь залишив за собою позицію голови Центральної військової ради КНР, що дає йому контроль над 2,5-мільйонною армією, а також над урядом і парламентом, оскільки ЦВР — одна з основних керівних структур у Китаї.

Головою Постійного комітету ВЗНП став член Постійного комітету Політбюро ЦК КПК У Банго. Заступниками керівника парламенту обрано 15 осіб, серед них 3 жінки. А загалом членами ПК ВЗНП (який, власне, і здійснює всю законодавчу роботу в перервах між сесіями) стали 158 осіб.

Держраду очолив Вень Цзябао. Новообрані керівники пообіцяли добросовісно виконувати свої обов'язки і «з усією щирістю служити державі та народові». У своєму п'ятихвилинному виступі новий голова КНР запевнив, що «тільки соціалізм може врятувати Китай і тільки соціалізм з китайською специфікою може розвивати Китай». Глава уряду під час двогодинної прес-конференції для більш як 800 вітчизняних та іноземних журналістів окреслив завдання кабінету на майбутню п'ятирічку, основним «головним болем» серед яких є боротьба зі злиднями і безробіттям (на сьогодні в країні зареєстровано приблизно 14 млн. безробітних, 30 млн. осіб усе ще перебувають за межею бідності).

Отже, в Китаї завершився перехід влади до рук четвертого покоління. Як зазначають спостерігачі, вперше в 53-річній історії КНР це відбулося передбачувано і безконфліктно. Звертає на себе увагу значне омолодження керівництва країни. Ху Цзіньтао в грудні виповнилося лише 60. Стільки само років новому главі уряду, а спікерові парламенту — 62. (Цзян Цземінь нинішнього року святкуватиме свій 77-й рік народження, Чжу Жунцзи і Лі Пен — 75-й).

Названо також нові імена 28 міністрів і керівників усіх головних відомств країни. Іще депутати, яких у залі Будинку народних зборів було 2943, схвалили бюджет на 2003 рік і звіти керівників, котрі склали з себе повноваження. Наступного разу законодавці зустрінуться через рік, на два тижні в березні.

Ольга ТАНАСІЙЧУК,
власкор Укрінформу в Пекіні (спеціально для «ГУ»).

Фото АП.

На знімку (зліва направо)**:** Лі Пен, Цзян Цземінь, Ху Цзіньтао.

Запровадження віз перепоною не стане

Як ми вже повідомляли, сьогодні в Національній телекомпанії України переможці конкурсу «Що ви знаєте про світ: Польща — Європейський союз» (генеральним інформаційним спонсором якого є наша газета) розіграють головні призи. Зокрема, відпочинок у Польщі, що його надасть фірма «Polish prestige hotels» («Престижні польські готелі»). Її директор ***Даріуш ФУТОМА*** *відповів на кілька запитань «ГУ».*

— Пане директоре, чи користуються вашими готельними послугами українці?

— Користуються, і, варто зазначити, дедалі частіше. Це додає оптимізму, бо ми дуже зацікавлені у розвиткові туристичних зв'язків з нашими найближчими сусідами, зокрема й з Україною. Такому розвиткові має сприяти не лише слов'янський менталітет і відсутність упередженого ставлення одне до одного, безпосередні контакти між людьми, а й цінова позиція. А вона навіть у наших чотиризіркових готелях дуже приваблива. Зазначу, що громадяни України особливо полюбляють зупинятися в тих наших готелях, що розташовані в гірській місцевості: в містах Закопане, Криниця та Щирк.

— Чи не побоюєтеся ви, що майбутнє запровадження віз скоротить чисельність українських туристів?

— Рішуче кажу ні. І це «ні» грунтується насамперед на заявах польського уряду, який обіцяє спрощену процедуру видачі багаторазових віз. Отож на те, чи захоче приїхати до нас український громадянин, впливатиме лише економічний чинник: привабливість і різноманітність наших пропозицій. Адже погляньте на Західну Європу: візи не стали перешкодою для подорожей українців.

— В Україні готельний бізнес не дуже привабливий. Які, на вашу думку, заходи могли б поліпшити ситуацію в галузі?

— Гадаю, передусім слід зосередитися на можливостях взаємодії готелів, наприклад, у рамках готельних об'єднань. Таке відбувається в Польщі, де створено Економічну палату — Польську готельну спілку. Її завдання: опрацювання висновків щодо дії галузевих нормативно-правових актів, лобіювання пільгових умов оподаткування, допомога членам спілки в пошуку й отриманні вигідних банківських кредитів, популяризація готелів спілки в країні й за кордоном тощо. Отож завдяки таким спільним заходам можна створити систему лобіювання, сприяти розвиткові туризму. Взяти Німеччину: там підприємства, що досі працювали в сфері важкої промисловості, зробили інвестиції в туристичну сферу й нині мають значно більший фінансовий зиск. Безперечно, для цього потрібне існування відповідних сприятливих податкових механізмів для інвестицій у будівництво нових готелів і найвищого, тобто 4—5-зіркових, і середнього класу. А особливу увагу, вважаю, треба звернути на те, що є унікальним, неповторним, що відбиватиме індивідуальний характер та особливу привабливість конкретного місця, де розташований готель. Тобто якщо нашим друзям і колегам в Україні можна щось порадити, то це намагатися створити власний особливий продукт, хорошу пропозицію для гостей.

Звільнили від служби

Російським «голубим» відмовили у виконанні конституційного обов'язку із захисту Батьківщини зі зброєю в руках і чобітьми на ногах. Постанова уряду «Про військово-медичну експертизу» забороняє геям та іншим молодим людям нетрадиційної сексуальної орієнтації служити в армії.

Як вважають російські генерали, хоча сексуальна орієнтація скоріш питання моралі, проте «нема чого козлів пускати в капусту, армії потрібні чоловіки». Одягти пілотки і крапові берети віднині можуть лише нормальні, здорові, без шкідливих звичок хлопці, а не наркомани, «снідоносії», олігофрени, туберкульозники. Згідно з новими правилами перелік захворювань, не сумісних зі службою в армії, містить 93 пункти.

Однак, як свідчить статистика, майже 70 відсотків випускників шкіл мають різні фізичні патології. ВІЛ-інфікованих під час осіннього призову 2002 року виявлено більш як п'ять тисяч, а кількість наркоманів становить 19 тисяч 144 особи.

Сьогодні російська армія відчуває труднощі із заповненням вакансій рядової та сержантської ланки. Майже щомісяця в армії трапляються НП, пов'язані із загибеллю людей. Психічно хворі солдати розстрілюють караули, дезертирують, не виконують наказів своїх командирів.

Російська армія вже майже десять років веде неоголошену і «неофіційну» війну в Чечні, в якій загинули десятки тисяч солдатів та офіцерів. Хоча сьогодні в Чечні воюють здебільшого «контрактники» і ЗМОПи, та все одно серед молодих людей охочих служити нема. Військова служба не популярна в суспільстві.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Фото АП.

Уточнення. З технічних причин у матеріалі «Вікна дипломатії розбито» **(№ 55 від 21.03)** в рубриці «Думка фахівців» вкралася прикра помилка. Замість «Володимир Лук'янов» треба читати «Андрій Лук'янов», а також замість «16 американців» — «146 американців». Редакція вибачається перед Андрієм Лук'яновим.

Шок без трепету

Сьогодні Пентагон у рамках воєнної операції «Шок і трепет» планує захопити Багдад. Навіть якщо це вдасться, взяття столиці Іраку не кінець війни, а продовження смертельної сутички, сторони якої впродовж перших п'яти днів уже перевірили одна одну на міцність.

Жертви, військовополонені, втрати техніки є в обох сторін. Кількість загиблого цивільного населення перевалила за півтори сотні. Кількість ракет, випущених по іракських містах, перевищила кількість ракет, випущених під час операції «Буря в пустелі» 1991 року. Є жертви і серед журналістів.

Початок війни показав Вашингтону, що іракський народ і армія не тремтять перед «визволителями». Легкої перемоги не буде. А швидкої? Україні зокрема та світу загалом не вигідна затяжна війна. Передусім з економічних причин. Утім, робити висновки про тривалість кампанії ще рано. Поки що армія Іраку, озброєна фанатичною відданістю своєму президентові, ненавистю до окупантів і бажанням захистити батьківщину, відчайдушно протистоїть наймогутнішій військовій машині XXI століття. Пам'ятаєте, «наша справа справедлива — перемога буде за нами»? Щось подібне спостерігається в Іраку. Як сказав міністр закордонних справ цієї країни Наджі Сабрі, «народ Іраку воюватиме з ними від кордону до кордону», «ми дамо їм урок, який не можна забути, і перетворимо іракські пустелі на цвинтарі загарбників». Іракські війська воюють у сільських районах, а в містах і передмістях з військами союзників битиметься цивільне населення. Тому коаліційні війська намагаються обминати міста, щоб уникнути відвертої різанини. Нагадаю: раніше «ГУ» повідомляв, що майже сім мільйонів іракців пройшли спеціальну воєнну підготовку, однак про те, що їм видано зброю, іракські чиновники не казали.

Триває й інформаційна війна. Дані про ситуацію на фронтах такі суперечливі, що агентства повідомляють про взяття американцями того чи того міста, а через годину заперечують свою-таки інформацію (як, приміром, було із взяттям порту Умм-Каср і Насирії). Навіть втрати сторін за останні дні називають дуже приблизно: більш як 100 іракців і понад 30 їхніх противників. Достеменно відомо, що США вже зазнали принаймні однієї серйозної поразки — моральної. У вихідні дні всі телеекрани світу показали чорношкірого американця з фотографією сина, котрий загинув в Іраку. «Це мій єдиний син», — твердив бідолашний, звертаючися до свого президента. Не менш шокована була громадськість і телекадрами полонених американських льотчиків. До речі, в Пентагоні засудили журналістів за те, що розгублених солдатів Буша показали всьому світові. Мовляв, це суперечить Женевській конвенції. Натомість до американських журналістів, які показали в перші дні війни полонених іракців, судячи з усього, міжнародні норми жодного стосунку не мають...

Операції в Югославії та Афганістані розслабили американців. Однак знадобилося лише кілька днів, і командувач коаліційних сил американський генерал Томмі Френкс, який керує операцією з Катару, констатував: кампанія проти Іраку «відрізнятиметься від усіх кампаній в історії». Він визнав, що коаліційні сили наражаються на запеклий опір. І хто тремтить — це ще питання. Пентагон виступає оптимістичнише. Втім, у Рамсфелда в тилу не вибухають гранати, як у Кувейті та Катарі, де від рук американців загинули їхні-таки товариші по зброї. Є вже й відмовники. Не всі, як з'ясувалося, хочуть помирати за 600 доларів на день, визволяючи невдячних іракців від Саддама. До речі, на відміну від всевидющого ока Пентагона генерал Френкс у неділю заявив, що не має поки що жодної інформації про місцезнаходження іракського лідера Саддама Хусейна.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хліб замість ракет

Цілком можливо, що Німеччина стоїть перед новими неприємностями. Міністр закордонних справ Йошка Фішер і міністр оборони Петер Штрук заявили, що федеративна республіка відкличе екіпажі й обслугу розвідувальних літаків «Авакс» у Туреччині в разі, коли ця країна розпочне активну участь у нападах на Ірак.

Фото АП.

У такий спосіб американський солдат висловлює своє ставлення до миролюбних німців і французів

Німеччина, за заявою Ради Безпеки ООН, розробляє концепцію забезпечення гуманітарної допомоги населенню Іраку під час війни. Члени Ради Безпеки домовилися, що запаси та засоби для допомоги іракцям мають надаватися за програмою «Нафта — за харчування». Минулої суботи група німецьких експертів розпочала роботу над реалізацією плану. Проблема в тому, щоб харчові продукти, незважаючи на воєнні дії, транспортувати до кордонів Іраку й роздавати їх іракським біженцям і в самій країні, і в сусідніх. Відомо, що 23 відсотки дітей Іраку вже зараз страждають від недоїдання. Тому Німеччина, яка з початку року головує у комітеті з санкцій проти Іраку й тому нині відповідає за реалізацію програми «Нафта — за харчування», має запропонувати механізми розв'язання проблеми. За даними ООН, цією програмою передбачено надати потерпілим від війни продуктів харчування на 2,4 млрд. доларів. Експерти вважають, що іракське населення потребуватиме допомоги, якщо війна триватиме понад чотири тижні.

А тим часом у вихідні дні в Берліні відбулися масові мирні демонстрації.

Неочікувано мирно відбулася демонстрація Федерації курдських об'єднань у Франкфурті-на-Майні. 20 тисяч її учасників пройшли через місто. Загалом у Німеччині та сусідніх країнах курди вимагають незалежної держави, а також звільнення з ув'язнення в Туреччині свого лідера Абдулли Оджалана. Крім курдів, у Франкфурті вийшли на демонстрацію проти війни в Іраку 10 тисяч осіб. У Вюрбурзі — вісім тисяч, стільки ж вийшло на вулиці Дюссельдорфа. В Гамбургу їх налічувалося п'ять тисяч. Перед консульством Америки в Мюнхені минулої суботи зібралося п'ять тисяч осіб, а перед головним американським штабом у Гейдельберзі — сім тисяч.

Міністр внутрішніх справ Отто Шилі попросив федеральні землі не висилати на батьківщину громадян Іраку, які нині перебувають на території Німеччини. Перед тим численні політики вже вимагали зупинити депортацію іракських громадян.

Торік у Німеччині іракські біженці становили найбільшу групу з усіх біженців — 14,4 відсотка. Тобто з 71127 біженців, які бажали залишитися у ФРН, 10242 — іракці. За останні два місяці з Іраку до Німеччини прибуло 1519 осіб.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Лукашенко поміняв міністра

У Білорусі змінився глава зовнішньополітичного відомства. МЗС очолив колишній посол у Бельгії Сергій Мартинов. Його попередник Михайло Хвостов вирушить послом до США.

Олександр Лукашенко пояснив кадрові перестановки необхідністю налагоджувати відносини із західними країнами, зокрема зі Сполученими Штатами. Втім, попереднього міністра свого часу також було призначено для поліпшення відносин із західними країнами. Проте цього так і не сталося. Навпаки, торік спалахнув скандал з ОБСЄ. Її представників було фактично вигнано з Білорусі, після чого європейські держави і США запровадили обмеження на в'їзд на свої території вищих білоруських державних чиновників.

На сьогодні конфлікт майже вичерпано — нова група ОБСЄ розпочала роботу в Мінську. Але Михайло Хвостов уже не годиться для налагодження зв'язків із Заходом, бо конфлікт стався, коли він був міністром. Експерти пророкують і Сергієві Мартинову не краще майбутнє. Річ у тім, що, на думку аналітиків, білоруське МЗС не розробляє зовнішню політику, а працює за вказівками з адміністрації президента. «Хоч би яка талановита людина керувала МЗС, вона нічого не може змінити», —вважає колишній міністр зовнішніх економічних зв'язків Михайло Маринич. Проте адміністрація президента навряд чи піде на заходи, необхідні для поліпшення відносин із США та іншими західними країнами. Річ у тому, що умовою потепління є демократизація в Білорусі. Судячи з усього, на такі заходи Лукашенко поки що не готовий іти.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.
Мінськ.

Прем'єра «замовили» наркоторговці

Представник поліції Сербії заявив, що розслідування остаточно підтвердило: за вбивством прем'єр-міністра Зорана Джинджича стоїть белградська злочинна група, котра займається торгівлею наркотиками. «Розслідування..., без сумніву, показало, що злочинний «земунівський клан» на чолі з Міладором Луковичем «Легією», Душею Спасоєвичем «Шиптаром» і Мілетом Муковичем «Кумом» — безпосередній організатор і замовник вбивства прем'єр-міністра Сербії Зорана Джинджича», — сказано в заяві поліції.

Словенці хочуть і в ЄС, і в НАТО

У Словенії відбувся всенародний референдум з питання про вступ країни до НАТО та Євросоюзу. За даними опитувань «екзит пол», проведених різними телеканалами на виборчих дільницях, за вступ країни до Євросоюзу висловилися від 90,3% до 92,7% тих, хто проголосував, вступ до НАТО підтримали 56,1—60,3%. А за попередніми даними влади після підрахунку приблизно 60% бюлетенів, вступ до Євросоюзу підтримали майже 90% громадян, які взяли участь у голосуванні. За вступ до НАТО висловилися близько 66% тих, хто проголосував.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Тбілісі*

Бліцбунт припинено

Учора вранці було вичерпано інцидент із захопленням у Тбілісі військової частини Національної гвардії: усі бунтівники здалися. Військова прокуратура Грузії порушила кримінальну справу. Події розвивалися так: у ніч на понеділок майже 70 гвардійців підняли бунт у своїй частині, вони захопили бронетехніку та зброю. Було висунуто вимоги соціального характеру.

■ *Лос-Анджелес*

«Оскарів» таки роздали

Незважаючи на війну в Іраці, у США відбулося вручення оскарівських премій. У номінації «Найкращий фільм» переміг «Чикаго» режисера Боба Маршалла. Головні ролі у фільмі виконали Рене Зелвегер, номінована на «Оскар» за кращу жіночу роль, і Річард Гір. «Оскара» удостоєна виконавиця ролі другого плану в цій стрічці Кетрін Зета-Джонс. Актор Едріан Броуді отримав статуетку за кращу чоловічу роль (фільм «Піаніст»), а Ніколь Кідман («Годинник») — за кращу жіночу. Роман Поланський названий кращим режисером. А кращим іноземним фільмом 2002 року Американська кіноакадемія назвала стрічку німецького режисера Кароліни Лінк «Ніде в Африці».

■ *Дамаск*

Точковий удар по автобусу

Міністр закордонних справ Сирії Фарук Шараа висловив протест у зв'язку з влученням американської крилатої ракети на територію Сирії і зажадав пояснень від послів США та Великої Британії. Нагадаємо, американська ракета влучила в сирійський пасажирський автобус, що проїжджав неподалік кордону з Іраком. У результаті 5 осіб було вбито, 10 дістали поранення. В автобусі перебували сирійці, які залишають Ірак через початок війни.

■ *Грозний*

То скільки чеченців голосувало?

Чеченський референдум, на якому мешканці республіки затверджували її нову Конституцію, завершився несподівано навіть для місцевої влади: за Основний Закон подано близько 96% голосів, приблизно стільки само — за закони про вибори президента і парламенту. Явка становила більш як 80%. «Конституцію можна вважати прийнятою», — підсумували в чеченському виборчкомі. «Це перевищує всі наші найоптимістичніші очікування», — не приховуючи захвату, заявив глава чеченської адміністрації Ахмад Кадиров, коментуючи перебіг голосування. Тим часом Інтернет-сайт чеченського опору опублікував інші дані про підсумки референдуму: явка виборців становила не більш як 10—12% (увосьмеро нижче за офіційну позначку). Мало того, як повідомлено на сайті, в 74 населених пунктах голосування не проводилося взагалі. Нагадаємо, що до Чечні не поїхали спостерігачі з Парламентської асамблеї Ради Європи, бо були підстави побоюватися за безпеку місії.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Політична реформа Леоніда Кучми — це маленький крок до демократії і три великі кроки до диктатури!

Українське суспільство живе новими сподіваннями у зв'язку із пропозиціями Президента Леоніда Кучми стосовно політичної реформи. Але зовнішня привабливість цих реформ насправді приховує авторитарний відкат влади до зміцнення диктатури і поглиблення кризи демократії в Україні.

Цензура в центральних засобах масової інформації (ЗМІ), підпорядкованих владі (а таких 95 відсотків серед друкованих ЗМІ і майже 100 — електронних), не дає змоги об'єктивно, науково розглянути ці пропозиції і провести справжню дискусію.

Мало того, влада кримінальних олігархів досить ретельно вивчає історичний досвід, наукові розробки в гуманітарній сфері, але бере на озброєння лише досвід становлення і розвитку авторитарних (диктаторських) режимів. Усі п'ять правил існування диктатури Гітлера і Сталіна, які описано в підручниках із соціальної філософії (1995), успішно застосовує нинішній режим, і саме тому, за висловлюванням глави адміністрації Президента Віктора Медведчука, «сьогодні влада, як ніколи, міцна». А народ, як ніколи, бідний і принижений.

Для того, щоб усім громадянам України було зрозуміло суть пропозицій Президента України, автор поставив собі за мету в доступній формі нагадати, що таке авторитаризм, що таке демократія, і показати, чому саме потрібно реалізувати європейський вибір, як його досягти та які політичні сили спроможні це зробити.

Європейський вибір

Європейський вибір означає не лише те, що Україна вступає в різні європейські структури і декларує європейський вибір, а насамперед необоротно реалізує і досягає в житті українського суспільства чотирьох параметрів європейського рівня:

— розвитку демократії та громадянського суспільства;

— виробництва, технологій та продуктивності праці;

— добробуту та стандарту життя населення;

— рівня розвитку державної мови.

За жодним із вказаних чотирьох параметрів нинішній режим влади Л. Кучми не має ніяких досягнень, проте започаткована тенденція геноциду нації. Бо як інакше можна назвати такий прогноз учених, що до 2050 року населення США зросте удвічі, а України скоротиться теж удвічі і буде на рівні 20—25 млн. осіб?! І це на українських чорноземах, які здатні прогодувати 250 мільйонів, але де сьогодні 82 відсотки населення — за межею бідності.

За роки правління Л. Кучми і його олігархічного оточення Україна втратила економічного потенціалу майже в два рази більше, ніж за роки другої світової війни. Життєвий рівень населення знизився у 10—12 разів, а забезпечення науки і вчених — у 30. За цих умов збільшення зарплати на 20% — це компенсація лише 1/50 (2%) того, що втрачено.

Замість нормальної формули ринку «гроші — товар (виробництво) — гроші із прибутком» провладні корумповані олігархи започаткували для себе життя за формулою «гроші — влада — гроші в квадраті», в якій немає місця виробництву і, отже, народу, тому він і залишає Україну. (Населення України скоротилося на 11 млн. осіб: 4 млн. вимерло, а 7 млн. виїхало за кордон).

Має місце технологічна деградація. Якщо машинобудування зменшилося у три рази, легка промисловість — у вісім, то електронна галузь —більш ніж у 100 разів. Енергоємність виробництва зросла у 2,5 разу.

Україна, що посідала на початку реформ 7-е місце (за визначенням Альберта Гора (США) у світі за науково-технічним рівнем, тепер посідає 139-е (а загалом їх 160). Стандарт життя в Україні відповідає рівню «бананових республік»: дуже багаті (Ахметов, Медведчук, Суркіс, Пінчук та ін.) входять у перші десятки багатих людей Європи (таких багатих немає навіть у Німеччині), а народ живе гірше, ніж у відсталій африканській країні.

Така бідність і приниженість народу створюють дуже сприятливі умови для становлення диктатури. Саме так говорив президент США Франклін Рузвельт у 1933 році: «Нужденні і голодні люди — це дуже добрий матеріал, з якого легко ліпити диктатуру». Адмінресурс блукав певний час демократичними манівцями, засвоїв демократичну фразеологію і правила диктаторських режимів, підкорив собі ЗМІ і запровадив оригінально, неявно тотальну цензуру, залякавши (погрозою безробіття) журналістів, учителів, військовослужбовців, лікарів — у цілому інтелігенцію; взяв під свій вплив підприємців через силові структури податкової адміністрації та міліції. Крім того, він (адмінресурс) навчився так впливати на вибори в мажоритарних округах, що навіть мільйони мертвих «встають у чергу», аби проголосувати за представників владних олігархів. Адмінресурс легко навчився маніпулювати голосами молоді через ізоляцію її від впливу опозиції і різні «шоу».

Щодо української мови, то стан із нею за ці роки реформ, як показали парламентські слухання, гірший, ніж був наприкінці 80-х років. І за цих умов Леонід Кучма накладає вето на закон про підтримку книговидання в Україні. До речі, його дії логічні, «бо мова — це умова і передмова або розвитку, або деградації нації».

З викладеного випливає, що без розвитку демократії в суспільстві неможливо досягнути і решти параметрів європейського вибору.

Таким чином, у цілому Україна під тиском глобалізації і нехтуванням олігархами національними інтересами опинилася на периферії світового господарства — політично покорена, фінансово закабалена, світоглядно і культурно спустошена, але з талановитим, працьовитим, покірним, терплячим і зомбованим народом, із ще не до кінця зруйнованим науково-технічним і технологічним потенціалом, із бездарними та безсовісними олігархами і лідерами владної еліти.

Демократія і авторитаризм

Покажемо, що пропозиції Л. Кучми стосовно політичної реформи ведуть до такого типу парламентсько-президентської республіки, за якого зростають повноваження Президента, зміцнюється авторитарний режим і поглиблюється криза демократії. Для цього потрібно нагадати всім, що таке авторитаризм і що таке демократія.

Демократія — це такий режим влади, який заснований на тому, що в її межах створюються інститути і механізми більш-менш ефективного впливу знизу (народу) на рішення, які приймаються нагорі (влада). Тобто демократія передбачає механізми прямого впливу народу на владу.

Авторитаризм (диктатура) — це такий режим влади, який реалізується одноосібно (вождем, монархом, президентом, диктатором) або невеликою групою осіб (традиційною, спадковою чи олігархічними кланами-сім'ями, хунтами) за обмежених можливостей суспільства впливати на зміст рішень влади.

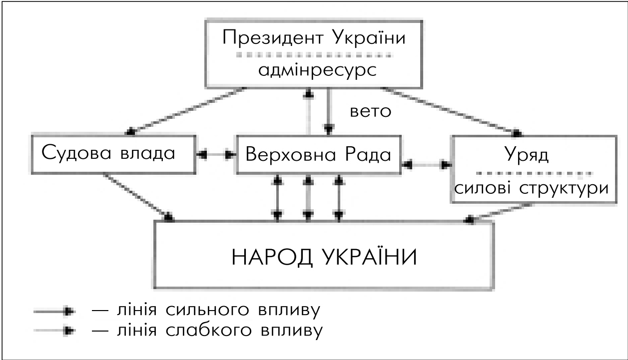
Головні механізми демократії: структуризація суспільства через політичні партії і громадські організації, гласність, незалежність ЗМІ від влади, справедливість виборів, вплив через парламент народу на владу, і головне — розподіл влади на три незалежні гілки влади: законодавчу, виконавчу і судову та можливість контролю виконавчої влади з боку парламенту.

Головні механізми авторитаризму і диктатури: зменшення впливу політичних партій на життя суспільства, підпорядкування Президенту і виконавчій владі ЗМІ, зомбування і залякування населення, запровадження тотальної незаконної, але фактичної цензури, проведення політики зубожіння населення і зростання безробіття, деінтелектизація суспільства, створення механізмів впливу залежності бізнесменів і підприємців, депутатів усіх рівнів від силових структур, зменшення незалежності гілок влади і підпорядкування їх явно чи опосередковано Президенту, проведення референдумів і прийняття на них законів.

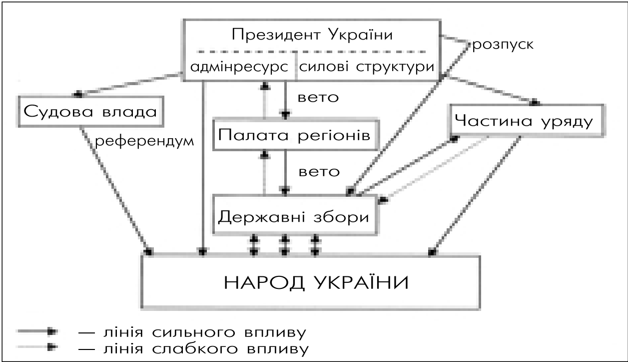
Зрозуміло, що в реальному житті ідеально чистих моделей не буває. Як показує світовий досвід, починаючи з Наполеона, авторитарні режими розпочинаються тоді, коли заляканий і зомбований народ на референдумах підтримує лідера після його звернення до народу. Згадайте ганебний референдум 1998 року з ініціативи його ідеолога В. Медведчука, який сьогодні в пропозиції Л. Кучми вклав ще жорсткіші і ще сильніші механізми авторитарного режиму.

За своєю суттю авторитарні режими ведуть до того, що країни стають поліцейськими, тобто в них головними механізмами зв'язку між народом і владою є не громадянське суспільство, а силові структури (міліція, податкова адміністрація, збройні сили).

Тип республіки — президентська, президентсько-парламентська чи парламентсько-президентська — визначається тим, хто більше впливає на формування всього уряду, і тим, наскільки простим чи складним є шлях впливу народу на найвищу владу і на Президента. Світ не знайшов іншого шляху впливу на найвищих посадових осіб, ніж через народних депутатів (парламентаріїв).

Мал.1 Схема президентсько-парламентської республіки

Мал.2 Схема парламентсько-президентської поліцейської авторитарної республіки

Чим складніший зв'язок і чим менший явний прямий вплив депутатів на Президента і на весь Кабінет Міністрів, тим менше демократії і тим сильніше авторитаризм.

Стосовно України **на мал.1** схематично показано нинішній президентсько-парламентський тип політичного режиму України, який виявляється набагато демократичнішим, ніж запропонований Президентом авторитарний тип парламентсько-президентської поліцейської республіки (**мал.2**).

Чому так?

Наявність адмінресурсу веде до того, що під час виборів обирається два типи депутатів: справді народні (це ті, що перебувають сьогодні в опозиції і проти яких воював адмінресурс) та пропрезидентські (яких обрали за підтримкою адмінресурсу шляхом залякування, підкупу і обману виборців).

У цілому ж владі вигідно через свої ЗМІ дискредитувати Верховну Раду, аби зменшити довіру населення до всіх депутатів, і насамперед опозиційних, щоб, посіявши недовіру до них, зменшити вплив народу на Президента і виконавчу владу.

Народ має зв'язок із владою лише через парламент. Сьогодні (**див. мал.1**) парламент (Верховна Рада) має один сильний вплив на весь уряд: може висловити йому недовіру, в тому числі й силовим міністрам. На закони, що їх приймає парламент, можна накласти лише одне вето Президента, яке можна здолати за одне голосування.

За пропозиціями Президента **мал. 2**) Верховна Рада складається із двох палат — Палати регіонів і Державних зборів. Палата регіонів за своїм статусом і повноваженнями є впливовішою. Вона обирається від регіонів під сильним впливом адмінресурсу і послабленим контролем політичних партій. Вона затверджує всіх силових міністрів, Генпрокурора, обирає суддів і т. п. Президент не має реальних повноважень розпустити Палату регіонів. Отже, Палата регіонів — це пропрезидентська структура, яка за своїм статусом вища за Державні збори. В Палаті регіонів не передбачається опозиції. Державні збори є допоміжною ланкою нижчого рівня Верховної Ради, яка попередньо ухвалює лише економічні та соціальні закони і не ухвалює політичних законів. Кінцево закони затверджує Палата регіонів. Вона має право вето на закони. Ще одне право вето має безпосередньо Президент.

Отже, замість нинішнього одного етапу права вето Президент пропонує двоступеневе вето, яке в принципі ніхто ніколи не здолає. Це призведе до того, що закони, ініційовані народними депутатами нижньої палати й підготовлені за рекомендаціями виборців, ніколи не буде прийнято. А це пряме послаблення демократії.

Мало того, в нижній палаті (Державних зборах) створюється пропрезидентська більшість і безправна опозиція (меншість).

Якщо верхню палату (Палату регіонів) Президент не може розпустити, то у своїх пропозиціях він рекомендує декілька досить простих для реалізації механізмів, на які він безпосередньо може впливати, аби розпустити нижню палату. Оскільки більшість буде залежна від Президента, то вона буде слухняною, бо на неї буде сильний однобічний вплив силових структур, які повністю підпорядковані главі держави і на них ніякого впливу не має нижня палата.

Пропорційна (менш залежна від адмінресурсу) система виборів поширюється лише на нижню палату. Пропрезидентська більшість нижньої палати може формувати не весь уряд, а лише ту частину, яка вирішує господарські питання. Президент залишає за собою право затверджувати цих міністрів, але повністю знімає із себе відповідальність за економічну і соціальну сфери діяльності уряду.

Таким чином, як видно **з мал. 2**, за наших умов наявності адмінресурсу і цензури народ ще більше віддаляється від впливу на Президента України і на силові структури.

Третій крок до диктатури — це можливість приймати закони через референдум. У цьому випадку заляканий народ під тиском адмінресурсу прийме все. Ще й мертві «допоможуть», бо їм однаково, які закони приймати.

Такий тип парламентсько-президентської республіки, за умов сили нашого адмінресурсу, насправді є президентсько-парламентським авторитарним типом поліцейської держави.

Підпорядкованість Президенту і олігархам ЗМІ та сильний, як ніколи, адмінресурс дають можливість навіть більш ніж на 100% отримати підтримку народу (тобто «мертві голосуючі душі»).

Пропозиції про зміну термінів обрання Президента і депутатів усіх рівнів на п'ять років (але в різні терміни, протягом року) збільшують кількість виборів. Отже, і витрати на них. І водночас зменшують вплив народу і політичних партій на результати виборів, бо партіям потрібно за один рік провести три типи виборів, що ускладнить забезпечення якості їх роботи.

До того ж ці пропозиції дають можливість продовжити термін правління Л. Кучми на три роки, а потім, збільшивши його вплив на таку Верховну Раду, в цілому забезпечити собі довічне обрання, як в азіатських республіках колишнього СРСР (а чим наш Президент гірший від азіатських?).

Висновки

1. Пропозиції Президента Леоніда Кучми стосовно політичної реформи є прямим підсиленням авторитарного (диктаторського) режиму в Україні. Вони пропонують один маленький крок з підсилення демократії (рекомендації кандидатур для обрання частини уряду) і три великих кроки до диктатури: пряме і опосередковане підсилення залежності нижньої палати від Президента і силових структур; створення системи дворівневого вето, зменшення дієвості і посилення нерівнозначності законодавчої ініціативи таких її суб'єктів, як народні депутати і Кабінет Міністрів та Президент України; прийняття законів «адмінресурсом» за допомогою референдуму, на якому голосуватимуть навіть «мертві».

2. Підсилення авторитарного режиму і впливу кримінальних олігархічних кланів у системі влади погіршує умови досягнення всіх чотирьох параметрів європейського вибору.

3. Усі чотири параметри європейського вибору нині здатні реалізувати лише політичні сили явної опозиції, що об'єдналися в межах акції «Повстань, Україно!» Найповніше і найдосконаліше науково обгрунтовані програмні засади реалізації європейського вибору, що передбачає як найперше підвищення добробуту населення, зміцнення справедливого політичного устрою, відображено у програмних документах і наукових працях партії "Батьківщина", яку очолює Юлія Тимошенко. Доробок її партії є надбанням усієї опозиції і міг би стати надбанням усього українського народу.

Отже, вибір — за народом: чи підтримати озвучені Президентом пропозиції кримінальних олігархів і бути вічно нужденним і заляканим на периферії світового господарства, чи піти за опозицією в коло розвинених держав до європейських стандартів життя?

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України,
доктор технічних наук,
доктор економічних наук,
професор.

Люди — не ляльки,

або Справа про віртуальну квартиру № 75

АНОМАЛІЇ

Так склалось у житті Михайла Ніколаєва, що реалії в нього постійно переплітаються з фантазіями, проза — з химерними мріями, правда буття — з казковими ілюзіями. Просто, ставши художником і присвятивши своє життя Хмельницькому ляльковому театру, він сам поєднав речі, які, здавалося б, ніколи не можуть бути разом. Утім, на долю ніколи не скаржився. Навпаки, завжди був переконаний, що нічого іншого, окрім отих його ляльок, вистав, казок, йому і не треба. Не міг собі уявити, що з часом сам опиниться в якомусь віртуальному світі, звідки вибратись — ну ніяк.

А розпочалося все з того, що його після закінчення Ленінградського інституту театру, музики та кінематографії направили на роботу в Хмельницький театр ляльок головним художником. Тоді і поселили молоду родину Ніколаєвих у театральний гуртожиток. Певніше, це була звичайна квартира в житловому будинку. Ось тільки за документами значилася вона як гуртожиток.

До цього моменту все було реально. А от після розпочалися дива. Поселили Ніколаєвих у квартиру №75 по вул. Інститутській, 20/1, а прописали в сусідньому домі. Керівництво театру в довгі пояснення не вдавалося, просто сказало, що так треба. Але з часом з'ясувалося, що у 75-й живе зовсім не він, Михайло Ніколаєв **(на знімку),** а його колега з театру актор Корницький. Точніше, цей актор проживає разом із дружиною та сином геть в іншому мікрорайоні, але прописаний у квартирі Ніколаєвих.

Та ні, у цій 75-й квартирі хазяйнує зовсім інший чоловік — Анатолій Рудий. Правда, його теж ніхто не бачив останніх кілька років. Про це навіть комісія із ЖЕКу №3 склала акт, мовляв, немає у квартирі ніякого Рудого, він живе десь у селі. Але прописаний саме тут. І поки він не випишеться, Михайло ні за що не зможе прописатись у квартирі, де прожив майже півтора десятка років. Сам би Ніколаєв міг би виписатись із сусіднього дому, тоді там міг би прописатись театральний тесляр Танчук, котрий там і живе, але не прописаний...

Хіба може нормальна людина із усього цього щось зрозуміти? Хто де живе, де прописаний, кому, врешті-решт, належить ця та інші квартири, де мешкають працівники театру?..

Спробу розібратись у цьому Ніколаєв зробив ще у 1990 році. Тоді звернувся до міської прокуратури з проханням дозволити його сім'ї прописатись у квартирі, де вони й справді живуть. Тоді ж від начальника паспортного відділення міста отримав відповідь, у якій було зазначено: «Письмової згоди на прописку за вказаною адресою театр не дає, оскільки це — гуртожиток для одиноких. Тому вирішити питання прописки неможливо».

Чому? — мешканці квартири так і не змогли зрозуміти і тоді, і на протязі наступних років, коли намагалися з'ясувати, де і на яких правах вони все-таки живуть.

Здавалося б, із скасуванням інституту прописки питання могло б відпасти саме собою: не важливо, де і коли ти був прописаний, а де жив. Так-то воно так. Але виявилося, що, не маючи такого запису в документах, Ніколаєви не мають ніякого права на житло, в якому провели все своє життя. Тепер там значно додалося людей. Бо ж виросла дочка, вийшла заміж. Тепер удомі є вже третє покоління Ніколаєвих — онучка. Але ніхто з родини так і не знає, що ж зазначати у графі «місце проживання».

Здавалося б, і проблеми жодної не повинно бути. Бо коли профком театру звернувся до міськради із проханням дозволити його працівникам приватизувати житло, в якому родини прожили не один десяток літ, то із відділу приватизації надійшла відповідь: «Театру треба впорядкувати питання реєстрації мешканців квартир за місцем проживання і вивести житло із складу гуртожитків. Після цього мешканці квартир (зауважте, в подібних віртуальних умовах живе не одна родина Ніколаєвих. — **Авт.**) отримають право на їх приватизацію за місцем реєстрації та фактичного проживання».

▪ ▪ ▪
Між скаржниками та обласним управлінням культури зав'язалось активне листування. Але якась невидима сила так і не дає справі зрушитися з місця
▪

Тож мешканці віртуальних квартир пишуть у всі інстанції скарги, заяви, звернення з одним єдиним проханням — дозволити скористатися своїм конституційним правом на житло. Здається, ніхто не проти. Між скаржниками та обласним управлінням культури зав'язалось активне листування. Але якась невидима сила так і не дає справі зрушитися з місця.

У серпні минулого року скаржникам надійшов лист від заступника прокурора Хмельницького О. Поліщука: «**Доводи скарги підтвердилися. Директору Хмельницького обласного театру ляльок Гончаруку М. І. 29.07.2002 року внесений припис, яким його зобов'язано вирішити питання про прописку Вас за місцем проживання».**

Відтоді минуло майже дев'ять місяців, але родині Ніколаєвих так і не вдалося зареєструватися у своїй квартирі. Чому вони так наполягають на цьому? Та тому, що досить тільки головному художникові театру десь схибити, зірватись, просто підняти голос, і він тут-таки опиниться і без роботи, і без квартири. На останніх зборах колективу, де йшлося про нові художні розробки і постановки театру, його директор запитав і Ніколаєва, а що він може запропонувати. Михайло був категоричний: ескізи будуть тоді, коли вирішиться питання із житлом.

Відповідь така вочевидь не сподобалась. Одразу головному художнику запропонували написати заяву про звільнення. Для нього ж втратити роботу — втратити все. І з пропискою в чужій квартирі, і зі сподіванням на власний дах над головою.

Можна не сумніватись: художник такого класу без роботи не залишиться. Михайла ж бо знають ще і як відомого живописця, в його послужному списку багато виставок. А театр? За 27 років творчої діяльності він був неодноразовим лауреатом фестивалів «Ян-Бабіян» у Болгарії, «Інтерлялька» в Ужгороді, «Різдвяна містерія» в Луцьку, «Коляда» в Рівному, «Золотий Телесик» у Львові та багатьох інших. На XI Міжнародному фестивалі «Подільська лялька», що проходив у Вінниці, вистава хмельниччан завоювала Гран-прі та диплом за кращу сценографію. Перелік цей можна продовжити. До речі, наша газета не раз розповідала про цього талановитого майстра і його унікальні живописні й театральні роботи.

Михайло навчився творити дива. Він переніс феєрію в життя, а життя намагався робити феєрично красивим. Йому були під силу такі складні завдання, і лише одне не підкорилося чарівнику — один бюрократичний рядок зі штампом про прописку. П'ятнадцять (!) років боротьби за нього так і не дали жодних результатів. Можна було б усе це списати просто на бюрократичну тяганину. Можна ще — на неуважність чиновника. А можна — на байдужість. До своєї культури. До своїх талантів, котрі є обличчям нашої країни для всього світу. До людей, котрих не звабили зарубіжні галереї, гостинні запрошення до чужих країв — там таких цінують. Вони працюють у майстернях, живуть, невідомо де, жевріють на сміхотворну зарплатню і вперто тягнуть на своїх плечах нашу культуру.

У нещодавній публікації «ГУ» була репліка про те, що головному художникові обласного лялькового театру потрібно допомогти вирішити курйозну, як на нинішній час «безпрописного» життя, проблему. Після цього Ніколаєву віддячили за багаторічну службу театру доволі своєрідно: запропонували звільнитися. Сподіваємось, що реакція на цей виступ буде іншою.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Фото з домашнього архіву Михайла НІКОЛАЄВА.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Попередню публікацію від 4 лютого ц. р. про проблеми художника Ніколаєва було надіслано в кілька інстанцій, які мають розв'язувати такі ребуси. У тому числі і в першу чергу — у Хмельницьке обласне управління культури, звідки відповідь не отримали й досі. Ми ознайомили із суттю справи голову Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності Л. Танюка і чекатимемо на розвиток подій. Звісно, на позитивний. Бо колись комусь нарешті треба викорінювати суспільні патології, коли закони — просто папірці, талановитий митець — нікому не потрібний дивак, особистість — порожнє місце.

ЛЮДИНА-ЕПОХА

Самопізнання як ремесло

55 років тому помер філософ Микола Бердяєв

Існує цікава думка про те, що статті філософа Миколи Олександровича Бердяєва — не наукові дослідження. Що вони — також і не публіцистика, бо заважкі для цього жанру. Думку цю найімовірніше культивували заздрісники, і нині вона здається архаїчною. Адже з появою екзистенціалізму у першій половині XX століття філософія в деяких своїх відгалуженнях із науки раціонально-жорсткої перетворилася на особистісну, щоб не сказати ліричну (навіть Ніцше вважали поетом).

Але Бердяєва це стосується, гадаю, меншою мірою. Він раціональний, як ніхто інший. Просто ішов шляхом вигнанця, який народився у сім'ї київських дворян і адекватно (тобто чесно) говорив про революцію. Цей шлях передбачає наявність певної сентиментальності й суму...

«Я давно передбачав, — писав М. Бердяєв у «Самопізнанні», — що в революції буде винищено свободу і що переможуть у ній екстремістські й ворожі культури і духові елементи». Твір «Самопізнання» (авторський погляд на свій шлях, справжній підручник самоосягнення), який побачив світ після смерті філософа, містить просту відповідь на головне особистісне завдання. Його Бердяєв розв'язував більш як півстоліття: «Тема про творчість, про творче покликання людини — основна тема мого життя». Отже, для того, хто поставив на чільне місце творчу свободу, не могло бути й мови про лояльність до революції. 1937 року з-під пера Бердяєва вийшла праця «Витоки й сенс російського комунізму», котру несамовито штудіювало студентство часів горбачовської перебудови (до того часу книгу, звичайно, вважали шкідливою). Багатьом вона справді допомогла укласти свої знання з цього питання в систему. На відміну від багатьох попередніх праць філософа «Витоки...» майже не страждають інтелігентським самокопирсанням і вже точно не пахнуть поезією. До речі, зважте, рік який — 1937-й. Пощастило Бердяєву, що викладав він свої умовиводи у Парижі, а не на Батьківщині.

Говорячи про цю дивовижну людину, мимоволі грішиш спрощеннями, схематизмом. Краще перерватися, поки не пізно. А що, власне, є справді важливим? Народився й навчався в Києві. Примикав до різних філософських течій. Почав, за тодішньою модою, з марксизму. Більше відомий як релігійний філософ і як основоположник екзистенціалізму на рідній землі. 1919 року став професором Московського університету, а 1922-го був висланий за кордон. Помер у Кламарі під Парижем 1948 року. От і ще одна схема. Як заповнити її й розцвітити, як відкрити свого Бердяєва, кожен вирішує сам.

Ольга КРАСОВСЬКА.

ПАМ'ЯТЬ

Булава на кам'яній подушці

Такий пам'ятний знак тепер можна бачити на невеличкому кладовищі біля підніжжя Шкодової гори в Одесі. Так увіковічнив пам'ять про своїх далеких предків генерал-хорунжий Чорноморського козацтва, відомий одеський скульптор Петро Кравченко. Потомок давнього козацького роду, Петро Іванович у своїй творчості не раз звертався до славних сторінок історії України. Він створив, зокрема, бюсти організатора Чорноморського козацтва кошового отамана Антона Головатого й отамана Зіновія Чепіги та інші відомі в Одесі скульптури і пам'ятні знаки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Фольклорний ансамбль «Весела пряха» з'явився 25 років тому на Миколаївській трикотажній фабриці, нині відомій як АТ «Аура».

На знімку: співають «веселі пряхи». ▼

За одного битого і трьох небитих не шкода

СУЧАСНІ СЮЖЕТИ

Місцевий суд Широківського району у січні цього року розглянув кримінальну справу із звинувачення Тараненка Віктора Дмитровича, 1941 року народження, редактора районної газети «Вісник», в скоєнні злочину, передбаченого ст. 121, частина 1 Кримінального кодексу України, і визнав його винним. А тому виніс покарання у вигляді 5 (п'яти) років позбавлення волі. Щоправда, спираючись на статті 75 — 76 того самого кодексу, суд знайшов за можливе звільнити засудженого від призначеного вироку з 3-річним випробувальним строком. З обов'язковою періодичною явкою для реєстрації в органах кримінально-випробувальної системи. Але ось стосовно фінансових санкцій суд Тараненка зовсім не пожалів. Віктору Дмитровичу належить виплатити штрафів, інших стягнень, моральних і матеріальних відшкодувань потерпілим загалом 14 тисяч 104 гривні і 28 копійок. Чимало, якщо врахувати, що засуджений пенсійного віку та інвалід з дитинства, який має на утриманні дружину-інваліда та стару хвору маму. Отож надовго запам'ятає і других застерігатиме, як це необачно та небезпечно —розпускати руки. Адже на робочому місці вчинив бійку — от і отримав!

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Скандал в Широківському «королівстві»

Проте одразу постає запитання: чи справді за те, що «розпустив руки», провчили Тараненка? А чи не за те передовсім, що він «розпустив» ручку, яку ось уже майже п'ятнадцять літ тримає у своїх руках? У Широкому таке запитання виникло і не дає спокою громадськості. Люди хочуть знати, за що насправді постраждав редактор районної газети?

Ось яка вимальовується версія. Наче одного божого дня до редакції зовсім випадково навідалися непрошені гості, а редактор і задав їм прочуханки. Тим паче що пристрасті навколо нього почалися набагато раніше —ще навесні минулого року. А 11 липня 2002-го в унісон рішенню сесії Широківської районної ради голова Широківської районної держадміністрації М. Шишка своїм розпорядженням звільнив Тараненка з посади головного редактора районного комунального підприємства «Редакція газети «Вісник». За появу на роботі в нетверезому стані. Та досить було Віктору Дмитровичу оскаржити це рішення в позові до суду, як голова райдержадміністрації видає нове розпорядження, датоване 8 жовтня — про внесення змін до попереднього. Оскільки у попередньому (цитуємо): «дана неправильна юридична кваліфікація, яка потребує зміни формулювання причин звільнення і приведення його у відповідність з чинним законодавством». Бо, виявляється, В. Тараненко (цитуємо): «обіймаючи посаду керівника комунального підприємства «Редакція газети «Вісник», 5 травня 2002 року приблизно о 19 годині 30 хвилин, перебуваючи у відпустці, здійснив розпиття спиртних напоїв з громадянами у кабінеті заступника головного редактора, чим допустив одноразове грубе порушення трудових обов'язків при виконанні адміністративно-господарських функцій». Ось за це тепер його, навздогін повторно, і було звільнено — отож за пунктом 1 ст. 41 Кодексу законів про працю.

Але й це ще не все. Тільки тепер з'ясувалося, що підставою було подання слідчого Широківського РВВС, який почав розслідувати справу, за якою «Тараненко звинувачується в нанесенні тілесних ушкоджень потерпілим А. Борсуку та О. Лисогору, коли він перебував у нетверезому стані».

Та у жовтні Широківський районний суд під головуванням судді І.Ліснецького розглянув позов редактора і визнав, що «звільнення Тараненка Віктора Дмитровича з роботи є незаконним». Усі підстави, якими оперував голова райдержадміністрації, луснули, як мильна булька. А тому суд зобов'язав «поновити В. Д. Тараненка на посаді головного редактора». З відшкодуванням середнього заробітку за час вимушеного прогулу. Ще й стягнути з райдержадміністрації чотири тисячі, а з районної ради тисячу гривень в рахунок компенсації завданої редактору моральної немайнової шкоди.

Минулого року з 22 квітня В. Тараненко справді перебував у відпустці, а його адміністративно-господарські функції тимчасово виконувала інша людина. А на 5 травня торік, якщо пам'ятаєте, випав Великдень —отож був вихідний. І Тараненко тоді до редакції потрапив за обставин, далеких від своїх основних службових обов'язків. У складі народного фольклорного гурту «Сусідоньки» він брав участь у концертній програмі для ветеранів війни на вулиці Фрунзе селища Широке. Отож і до виступу просто неба, і після нього самодіяльні артисти в редакції, як з`ясувалося, «переодягалися в національні костюми».

Яка газета потрібна владі?

Добрим, що хоч до рани прикладай, журналіст і не повинен бути. Коли газетяр непокірний, то це саме те, що треба. Боронь, Боже, боятися тих, хто, навпаки, «писак воліє прибрати до рук». Особливо в умовах невеликого сільського району. Де, крім єдиної заснованої владою районної газети, інших видань, тим паче альтернативних, катма. А людям потрібна щира та всебічна інформація з життя «тихого королівства». Саме це, за нашими спостереженнями, і розумів редактор Широківського «Вісника» Віктор Тараненко.

На початку минулого року не втримався і видрукував кілька власних статей стосовно незадовільної роботи районного Будинку культури і невтішної ситуації з підтримки та відродженням національної культури загалом в районі. Скажемо прямо: публікації вийшли гострі, часом аж надміру, але, як мені здається, доволі аргументовані та професійні. Одна з публікацій називалася більш ніж відверто — «Людина на чужому місці». Перепало в ній і директору Будинку культури, і завідувачці відділу культури райдержадміністрації. Що «зіпсувало настрій» не лише розкритикованим, а й деяким керівникам району з тих міркувань, що їм дуже хотілося, щоб газета виспівувала, наче в регіоні все гаразд і немає жодних недоліків.

І все-таки факт виникнення непорозумінь з редактором «Вісника» сам Тараненко пов'язує зовсім з іншими публікаціями. Остаточно мене незлюбили, каже він, під час минулої виборчої кампанії. Відтоді все й почалося. Дехто навіть пропонував тихо-мирно «піти за власним бажанням». Або «за обопільною згодою сторін», як нині модно казати. Та тільки з боку редактора такої згоди не було.

А справа повернулася так: коли виборчі перегони і до Верховної Ради, і до місцевих сягнули апогею, Тараненку натякнули, що не за всі партії та блоки, які балотувалися спискáми, і не за всіх окремо кандидатів їхня газета має агітувати. Про одних вона повинна писати, не шкодуючи епітетів і найпривабливіших фарб, а про інших краще мовчати. А Віктор Тараненко зміркував інакше: єдина в районі газета зобов'язана всім кандидатам надати рівні права та можливості заявити про себе.

Він, на мою думку, проявив мужність і мудрість, а головне, глибоку порядність та чесність перед читачами своєї газети. А ще діяв так, як того вимагає чинне в Україні законодавство.

Відомо, що коли у першій дії «вистави» на стіну повісили рушницю, в останній вона обов'язково має вистрелити. Це не за законами цивілізованого суспільства, а за законами драматичного жанру. А ви пам'ятаєте ще й про бійку в редакції на Великдень 5 травня минулого року? У Широкому не всі про неї забули.

■ ■ ■

Він проявив мужність і мудрість, а головне, глибоку порядність та чесність перед читачами своєї газети. А ще діяв так, як того вимагає чинне в Україні законодавство.

■

А того дня, з`ясувалося, ансамбль «Сусідоньки» для виступу на вулиці Фрунзе брав з редакції стіл заступника редактора. І там його ненароком пошкодили. Отож, повернувшись до редакції, В. Тараненко попросив свого водія П. Прохоренка принести з гаража молоток та цвяхи і заходився ремонтувати зламаний стіл. Ось саме в цей момент, як з'ясував Широківський місцевий суд на своєму засіданні під головуванням уже голови суду (цитуємо мовою оригіналу): «в дверном проеме и появились два парня».

Це ті, яких суд тепер і визнав потерпілими. Це їх, молодих, здорових та дужих, 61-річний Тараненко-інвалід (як дійшов висновку суд) і побив. Все б нічого, та одного постраждалого прізвище Лисогір, а іншого Борсук. Точнісінько, як і завідувачки відділу культури в Широкому та директриси районного Будинку культури. Себто тих двох жінок, яких редактор посмів розкритикувати у своїй газеті і навіть, як на мене, дуже низько оцінити їхні професійні здібності. І цей збіг, шановні читачі, вважаю не випадковим: «в дверном проеме» редакції того вечора з'явилися рідні чоловіки обох «ображених» газетою культпрацівниць...

Саме тому тепер Віктор Тараненко не сумнівається, що завітали вони з метою поквитатися з ним за ту «кривду», яку завдав він їхнім любим дружинам своїми публікаціями.

А що суд з'ясував? Спираючись на свідчення потерпілих, що В. Тараненко 5 травня 2002 року приблизно о 20 годині 50 хвилин «перебував у стані алкогольного сп'яніння». Але ж тоді суд мав прислухатися і до інших свідків, скажімо, того самого редакційного водія П. Прохоренка. А він повідомив, що, навпаки, «Лисогір і Борсук були добряче напідпитку».

Свідок — концертмейстер Широківського РБК В. Карабинцев — показав, що О. Лисогір, з'явившись несподівано «в дверном проеме», «обізвав їх всіх (тобто присутніх в приміщенні редакції. — **Авт.**) нецензурною лайкою».

І тепер про основне: суд з'ясував, тобто прийняв за доведене, що «Тараненко навмисне ударив Лисогора молотком, який був у нього в руках, в ліву частину потилиці голови». А В. Тараненко запевнив шановний суд, що «Лисогора він не чіпав навіть пальцем, а коли відчув загрозу стосовно себе з боку А. Борсука, бо той стиснув йому горло, то захищався і злегка ударив останнього (себто Борсука. — **Авт.**) молотком, якого тримав у руках, оскільки в цей час займався ремонтом столу». Цікаво, хто ж кого бив?

Не можу втриматися від невеликого коментарю. Чи забажав би водій редакції телефонувати в міліцію, якби це вони, працівники редакції, затіяли бійку з непрошеними «пришельцями»?

Суддя позбавив Тараненка права на захист: не допустив до участі у справі в якості захисника П. Голівера — юрисконсульта Криворізького представництва Дніпропетровської торгово-промислової палати. З тих мотивів, наче наданих Голівером документів недостатньо для підтвердження його адвокатських повноважень. Хоча досі П. Голівер зі своїми документами відстоював інтереси підсудних у багатьох місцевих, а також обласному апеляційному суді.

До речі, Віктор Дмитрович наполегливо домагався права записати судове засідання на плівку. Та йому і в цьому відмовили. Зате вирок оголосили тоді, коли самого Тараненка в залі суду не було. Його в цей час в стані глибокого гіпертонічного кризу і з серцевим нападом доставили в одну з криворізьких лікарень.

Отож в цій справі не можна ставити останньої крапки. І не лише, щоб з'ясувати істину стосовно вини редактора газети з глибинного райцентру Широкого.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення про проведення Загальних Зборів Акціонерів Закритого акціонерного товариства «НОВИЙ КАНАЛ»

Відповідно до статті 43 Закону України «Про господарські товариства» Правління ЗАТ «Новий канал» повідомляє про проведення чергових Загальних Зборів Акціонерів ЗАТ «Новий канал» 14 травня 2003 року об 11-00 за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39/41.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління товариства про результати фінансово-господарської діяльності товариства у 2002 році;
2. Затвердження балансу товариства та звіту про фінансові результати за 2002 рік;
3. Внесення змін та доповнень до Статуту та Установчого договору товариства;
4. Затвердження Регламенту Загальних Зборів Акціонерів товариства;
5. Затвердження положення про Спостережну Раду товариства;
6. Обрання Голови та членів Спостережної ради товариства;
7. Затвердження положення про Ревізійну комісію товариства;
8. Обрання Голови та Членів Ревізійної комісії товариства;
9. Про делегування окремих повноважень Загальних Зборів Акціонерів товариства Спостережній Раді Товариства.

Реєстрація акціонерів для участі у зборах проводитиметься з 10-00 до 11-00. Тел. для довідок 238-80-28.

Постановою Господарського суду м. Києва 20.03.2003 р. № 24/286-б Товариство з обмеженою відповідальністю «Говерла ЛТД», код ЄДРПОУ 25284916, м. Київ, вул. Героїв Космосу, 19-В, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Крикуна В. Б., тел. 237-82-84.

Закрите акціонерне товариство Закритий інвестиційний фонд «Нафтафонд»

(код ЄДРПОУ 22748458) повідомляє про ліквідацію підприємства з 23 січня 2003 р.

Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 73000, м. Херсон, пл. Свободи, 4, кв. 17. Телефон (0552) 325357.

Ліквідаційна комісія.

Приватне підприємство «Агенція Вітор»

ідентифікаційний код 21625193 оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дати опублікування оголошення.

ТОВ «Центуріон-2000»

(код 31467256) повідомляє про свою ліквідацію. Всі претензії приймаються продовж двох місяців за адресою: м. Київ, пр-т Оболонський, 23а, тел. 466-12-09.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та керуючий санацією ЗАТ «Львівський м'ясокомбінат» 25.04.2003 р. об 11 год. 30 хв. проводить публічні торги з продажу майна, що знаходиться за адресою: м. Львів, вул. Промислова, 50-52 ЗАТ «Львівський м'ясокомбінат»:

- *Будівлі компресорної № 3, площею 799,1 кв. м., початкова ціна продажу 100420,00 грн. з ПДВ.*
- *Вбудованих не житлових приміщень №№ 5-12 будівлі складу № 1, площею 356,15 кв. м., початкова ціна продажу 49800,00 грн. з ПДВ.*
- *Вбудованих не житлових приміщень №№ 3, 15а, 17 будівлі складу № 2, площею 198,5 кв. м., початкова ціна продажу 50341,00 грн. з ПДВ.*
- *Будівлі КВП складу, площею 601,2 кв. м., початкова ціна продажу 101431,00 грн. з ПДВ.*
- *Будівлі медпункту, площею 300,8 кв. м., початкова ціна продажу 119507,64 грн. з ПДВ.*

Гарантійний внесок в розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260007585 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ —26254583 не пізніше, ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь у торгах приймаються за адресою: м. Львів, вул. К. Левицького, 55, з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін прийняття заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги проводитимуться за місцем знаходження майна.

Додаткова інформація за тел.: 72-68-64, 35-46-92.

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА
Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, www. debts. com. ua

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) Постановою від 13.02.2003 року визнав банкрутом ТОВ «Агрофірма «Панчеве», що знаходиться за адресою: 26000, вул. Жовтнева, 1, с. Панчеве, Новомиргородського р-ну, Кіровоградської області. Код ЄДРПОУ 03757181, п/р 260082111 в Кіровоградській обласній дирекції АППБ «Аваль», МФО 323538 і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Волохова Аркадія Олександровича (ліцензія № 047511 від 24 травня 2001 року).

Контактний телефон ліквідатора: (0522) 22-66-17.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) постановою від 20.01.2003 р. по справі № Б-7/33 визнав банкрутом «Комерційний центр» Івано-Франківської облспоживспілки (м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 11, р/рахунок 26001000610611 в Івано-Франківській філії АБ «Брокбізнесбанк» та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Рибака Тараса Івановича.

Інформація

ЗАТ «Інноваційно-промисловий банк» повідомляє, що на Загальних зборах акціонерів від 12 березня 2003 р. прийнято рішення про реорганізацію ЗАТ «Інпромбанк» шляхом приєднання до Акціонерного комерційного банку «Український банк торгового співробітництва» зі створенням на базі банку Київської дирекції. Юридична адреса Банку — правонаступника — АКБ «УБТС»: 61003, м. Харків, вул. Клочківська, 3, код ЄДРПОУ 20021814. Строки переходу майнових прав і зобов'язань від ЗАТ «Інпромбанк» до АКБ «УБТС» — 27 червня 2003 року.

ЗАТ «Теплоелектроцентраль-3»

повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, що відбудуться 12.05.2003 р. о 15.00 за адресою: вул. Енергетична, 3, м. Харків. Початок реєстрації о 14.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про діяльність ЗАТ ТЕЦ-3 у 2002 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річної фінансової звітності за 2002 рік.
4. Затвердження основних напрямків розвитку товариства у 2003 році.

До уваги акціонерів Відкритого акціонерного товариства «Городищенське хлібоприймальне підприємство»

Правління ВАТ «Городищенське хлібоприймальне підприємство» повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться 16 травня 2003 року об 11-ій год. за адресою: Україна, Черкаська обл., м. Городище, вул. Індустріальна, 12.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2002 рік та визначення основних напрямків діяльності на 2003 рік.
2. Звіт Спостережної ради про роботу за звітний період.
3. затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.
4. Розподіл прибутку Товариства за підсумками роботи у 2002 році та затвердження нормативів розподілу прибутку на 2003 рік.
5. Затвердження угод, які потребують затвердження зборами згідно Статуту.
6. Про роботу господарських товариств, створених за участю Товариства.
7. Про затвердження нового складу Правління, Спостережної ради та Ревізійної комісії.

Реєстрація учасників зборів буде проводитися з 9-ої до 10-ої години.

Для реєстрації учасники Загальних зборів повинні мати:
1. Документ, що посвідчує особу.
2. Доручення на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Довідки за телефоном: (04734) 2-04-53.

Правління ВАТ «Городищинське хлібоприймальне підприємство».

Господарським судом Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) постановою від 12.02.2003 року ВАТ «Каланчацьке ремонтно-транспортне підприємство» (справа № 5/13-Б від 11.09.2002 р.): 326310, Херсонська область, Каланчацький р-н, СМТ Каланчак, вул. Піонерська, 110; код ЄДРПОУ 03763046; р/р АПБ «Україна», м. Херсон, МФО 352275 — визнано банкрутом.

Ліквідатор боржника — Мінькач С. М. (ліцензія № 315467 від 22.07.2002 р., поштова адреса: 75500, Херсонська область, м. Генічеськ, а/с — 72, тел. 8-050-535-74-67).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 2/50 Б про банкрутство державного підприємства «Нігинський кар'єр» (32300, Хмельницька область, Кам'янець-Подільський район, с. Сахкамінь, р/р 2600220031001 в РАК АПБ м. Кам'янець-Подільський, МФО 315386, код ЗКПО 00373741).

Розпорядник майна: Матущак Віктор Іванович, ліцензія № 485213 від 03.03.2003 р. (м. Хмельницький, вул. Сковороди, 14, кв. 151).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. С. Тюленіна, 21) порушив справу № 19/21 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Запоріжтеплозвукоізоляція» (69600, м. Запоріжжя, ГСП-470, р/р 26002297101 в АБ «АвтоЗАЗбанк», МФО 313407, код ЗКПО 00292712 (р/р 26009301300098 в Орджонікідзевському від. ПІБ м. Запоріжжя, МФО 0313333, код ЗКПО 00292712).

Розпорядник майна: арбітражний керуючий Василенко Р. В., ліцензія АА № 419242.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ЧПП «Сириус-1»

(код ЕГРПОУ 32163194) объявляет о своей реорганизации путем присоединения к ООО «Сириус-1» (Код ЕГРПОУ 32239577), которое становится его полным правопреемником.

Сообщаем, что ООО «ИСО АВТО ПЛЮС»,

код 25468508, самоликвидируется. Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации объявления. Директор ООО «ИСО АВТО ПЛЮС» Манько С. Н.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Західний автономний торг «Галичторг»

(код 30919072), оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації. 79039, м. Львів, а/с 8404, тел. (0322) 33-57-14.

ТзОВ «Місто плюс передмістя»

м. Львів, пл. Яворського, 1. ЗКПО 31290370 ліквідується згідно з рішенням засновників.

Претензії кредиторів приймаються протягом 1 місяця.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою від 17.03.2003 р. по справі № Б-24/30-03 відповідно до ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнав банкрутом сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Надія» (ЄДРПОУ 00705284, вул. 1 Травня, с. Топальське, Ізюмський р-н, Харківська обл., 64350, р/р 26005302760533 в АК ПІБ м. Ізюма, МФО 351492) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Кравець В. М. (ліц. № 047958 від 19.10.2001 р., 61055, м. Харків, вул. Верстатобудівна, 6, кв. 28).

Справа про визнання СТОВ «Надія» банкрутом порушена 03.02.2003 р.

ДТГО "Південно-Західна залізниця" інформує

про введення з 01.04.2003 року нових роздрібних тарифів на електроенергію без урахування податку на додану вартість.

Роздрібні тарифи для категорій споживачів на території розташування ДТГО "Південно-Західна залізниця", крім населення, населених пунктів, з напругою живлення становлять:

Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год		Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год	
	1 клас	2 клас		1 клас	2 клас
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю 750 кВа і більше	136,68	211,81	Електрифікований залізничний транспорт	136,68	211,81
			Непромислові споживачі	136,68	211,81
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю до 750 кВа	136,68	211,81	Виробничі с\г споживачі	136,68	211,81

Згідно з Постановою НКРЕ від 06.12.02. №1358 для визначення рівня ставок тарифів, диференційованих за періодами часу, встановлюються такі тарифні коефіцієнти: нічний період - 0,3; напівпіковий період - 1,02; піковий період - 1,80.

Тарифи на електричну енергію, яка відпускається на потреби опалення та гарячого водопостачання (на 1 та 2 класі), визначаються шляхом множення встановленого ринкового тарифу для споживачів на відповідний тарифний коефіцієнт:

Нічний період - 0,4; денний-1,8.

Роздрібні тарифи розраховані згідно з умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі таких даних:

Прогнозована оптова ринкова цінана розрахунковий період грн./Мвтгод	111.41	Постанова НКРЕ № 224 від 17.03.03
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (1 клас напруги 35-110 кВ) %	2.76	Постанова НКРЕ № 242 від 21.03.03
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (2 клас напруги 0,4-10 кВ) %	15.35	Постанова НКРЕ № 242 від 21.03.03
Тариф на передачу електроенергії (1 клас напруги 35-110 кВ) грн./МВтгод	18.66	Постанова НКРЕ № 1469від 27.12.02.
Тариф на передачу електроенергії (2 клас напруги 0,4-10 кВ) грн./МВтгод	72.76	Постанова НКРЕ № 1469від 27.12.02.
Тариф на постачання 1 група (грн./МВтгод)	2.04	
Тариф на постачання 2 група (грн./МВтгод)	10.22	Постанова НКРЕ № 1469від 27.12.02.
Прогнозована середня закупівельна ціна (грн./Мвтгод)	112.78	

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и управляющий санацией ГП Пролетарское РСУ ПО «Донецкуголь» сообщают о проведении конкурса по продаже активов.

На конкурс выставляются: 1. Пристройка к котельной, расположенная по адресу: г. Донецк, ул. Степногорская, 19, 1972 г., площадь — 67,8 кв. м. начальная цена продажи —1250,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 62,50 грн. 2. Пристройка к больнице № 1, расположенной по адресу: г. Донецк, ул. Румянцева, 1, 1999 г., площадь — 91,6 кв. м., начальная цена продажи — 5281,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 264,05 грн. 3. Часть здания АБК, расположенная по адресу: г. Донецк, ул. Степногорская, 19, 1969 г., площадь 141,2 кв. м., начальная цена продажи — 4885,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 244, 25 грн. 4. Микроавтобус ЖУК А-07, 1986 г., 86-53 ЯНС, начальная цена продажи —1372,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 68,60 грн.

Гарантийный взнос в размере 5 % от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 260011503454 в ДОФ АКБ Укрсоцбанка, г. Донецка, МФО 334011, ОКПО 31137268, Регионального Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области.

Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку организатору торгов Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, расположенному по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20. Срок подачи заявок на участие в конкурсе 25 календарных дней со дня публикации в газете по 18 апреля 2003 г., включительно.

Конкурс состоится 24 апреля 2003 г. в 12:00 час. в Региональном Агентстве по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, б. Шевченко, 20. Справки по телефонам: 381-76-17/14.

ОГОЛОШЕННЯ

До уваги акціонерів ЗАТ «Укравторесурс»

Повідомляємо, що 21 травня 2003 р. об 11-й годині за адресою: 01033, м. Київ, вул. Короленківська, 4 відбудуться чергові загальні збори акціонерів ЗАТ «Укравторесурс».

Порядок денний:

1. Звіт голови Правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2002 р.
2. Звіт голови Ревізійної комісії.
3. Звіт голови Спостережної Ради.
4. Затвердження річного звіту і балансу за 2002 рік, акта ревізії та звіту Спостережної ради. Затвердження розподілу прибутку. Плановий розподіл прибутку на 2003 рік.

Реєстрація учасників зборів з 10-ї години ранку.

Правління ЗАТ «Укравторесурс».

Определением Хозяйственного суда Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) от 11.10.02 г. возбуждено дело № 2-16/13332-2002 о банкротстве ЗАО «Спектр», код ЕГРПОУ 22281198, юридический адрес: 96000, АР Крым, г. Красноперекопск, ул. Чкалова, 4, р/сч 26009030053101 (ОКБ г. Симферополь, МФО 324485). Распорядителем имущества назначен Тамашов Александр Георгиевич - имеющий лицензию арбитражного управляющего Министерства экономики и Европейской интеграции Украины № 249633 от 22.10.01 г., (проживающий по адресу Евпатория, ул. Некрасова, 43, кв. 97).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Администрация ООО «Южремстанок»,

сообщает, что, 17 апреля 2003 г. в 12.00 по адресу ст. Борщи, Котовского района Одесской области, состоится собрание учредителей ООО «Южремстанок» с повесткой дня:

1. О реорганизации ООО «Южремстанок» в частное производственное предприятие.
2. Об утверждении разделительного баланса и выделении долей учредителей, разделение доходов и долгов.
3. Разное.

Регистрация учредителей с 10.00 по 11.30 ч.

Для участия в собрании необходимо иметь паспорт. Для представителей — доверенность. Явка обязательна.

Администрация.

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка,2) порушена справа № 12/7 від 20.01.2003 року про банкрутство Роменского виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства, 42000, Сумська обл., м. Ромни, вул. Радянська, 187, код ЄДРПОУ 21130014, р/р № 26005000065001 в Роменській філії АТ «Укрінбанк» МФО 337201.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Мальованого Олександра Павловича (ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 року) м. Суми, вул. Кірова, 25, тел. (0542) 345-170.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування.

Господарський суд Черкаської області (18005 м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) постановою від 10 січня 2003 року по справі № 88/3328 визнав банкрутом СТОВ «Перемога» (20641 с. Водяне, Шполянського району, Черкаської області, 20641 код ЄДРПОУ 05479875, р/рах 2600628179301 ЧФ КБ «Приватбанк», МФО 354347) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Рекуна Володмира Анатолійовича, ліцензія АА № 140456 від 27.06.2002 р., телефон (0472) 19-43-57.

Правління відкритого акціонерного товариства «Заваллівський графітовий комбінат»

повідомляє своїх акціонерів, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 16 травня 2003 року об 11 годині в приміщенні Палацу культури товариства смт. Завалля, Кіровоградської області.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарчої діяльності Товариства за 2002 рік і основні напрямки фінансово-господарчої діяльності у 2003 році.
2. Звіт Ради акціонерів Товариства.
3. Висновки Ревізійної комісії по результатах перевірки фінансово-господарчої діяльності Товариства за 2002 рік.
4. Затвердження балансу та звітів за 2002 рік.
5. Розподіл прибутку Товариства за підсумками роботи у 2002 році та затвердження нормативів розподілу прибутку на 2003 рік.

Реєстрація акціонерів та уповноважених осіб з 9.00 до 10.30 за місцем проведення зборів.

Довідки по телефонам: (05254) 2-12-60, 75-4-35, 75-3-18.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор ОАО «Харцызское АТП 11414»

сообщают о проведении конкурса по продаже активов. На конкурс выставляются: 1. Автобус ЛАЗ 6954, 1992 г., 57-12 ДОР, начальная цена продажи — 3127,43 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 156,37 грн. 2. Автобус ЛАЗ 672 М, 1989 г., 55-32 ДОХ, начальная цена продажи — 1924,23 грн., гарантийный взнос — 96,21 грн. 3. Автобус ПАЗ-3205, 1991 г., 34-92 ДОЧ, начальная цена продажи — 298,50 грн., гарантийный взнос — 14,93 грн. 4. Автобус ПАЗ-3205, 1991 г., 27-15 ДОЦ, начальная цена продажи — 298,50 грн., гарантийный взнос — 14,93 грн.

Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 260011503454 в ДОФ АКБ Укрсоцбанка г. Донецка, МФО 334011, ОКПО 31137268, Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области.

Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку для участия в конкурсе и конкурсное предложение организатору конкурса Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20.

Срок подачи заявок 25 календарных дней со дня публикации в газете по 18 апреля 2003 г. включительно.

Заседания конкурсной комиссии состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 24 апреля 2003 г., в Региональном Агентстве по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20 в 11.00 час.

Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Технологічні системи»**, що зареєстроване Дарницькою РДА м. Києва 06.07.2000 року за номером 03676, ідентифікаційний код: 31024126, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту опублікування. Телефон для довідок: 464-38-19.

Акціонерне товариство "Кредит Банк (Україна)" повідомляє про скликання 13 травня 2003 року річних загальних зборів акціонерів банку.

Збори скликаються згідно зі Статтею 45 Закону України "Про господарські товариства" та за рішеннями Правління та Спостережної Ради банку.

Збори заплановано провести в приміщенні конференц-залу готелю "Супутник" за адресою: м. Львів, вул. Княгині Ольги, 116.

Реєстрація акціонерів (представників акціонерів) відбудеться 13 травня 2003 р. з 15-15 д 16-45 по місцю проведення зборів.

Початок зборів - о 17 годині.

Проект порядку денного:

1. Звіт Правління про результати господарсько-фінансової діяльності в 2002 р.
2. Звіт Ревізійної комісії та затвердження "Акту перевірки господарсько-фінансової діяльності АТ Кредит Банк (Україна)" за 2002 р.
3. Затвердження річного балансу, звіту про прибутки і збитки за підсумками роботи в 2002 р., що складені згідно з українськими стандартами та підтверджені українською аудиторською фірмою.
4. Розгляд та затвердження фінансового звіту Правління по діяльності за 2002 р., балансу і звіту про прибутки та збитки за підсумками роботи в 2002 р., що складені згідно з міжнародними стандартами на підставі аудиторської перевірки, виконаної міжнародною аудиторською фірмою "Ернст енд Янг".
5. Затвердження змін і доповнень до Статуту банку.
6. Інформація про прийняті Спостережною Радою банку рішення щодо дообрання нового члена Правління банку та підтвердження повноважень діючого Голови та членів Правління на новий термін, визначений Статутом банку.
7. Затвердження нової редакції "Положення про діяльність Ревізійної комісії банку".
8. Дообрання нових членів Ревізійної комісії банку.

При розгляді питання "Затвердження змін і доповнень до Статуту банку" зміна розміру статутного фонду банку не передбачається.

Акціонери банку мають можливість ознайомитися з додатковою інформацією з питань, розгляд яких заплановано на зборах акціонерів, в приміщенні банку за адресою: м.Львів, вул.Академіка Сахарова, 78 з 9-ої до 17-ої години кожного робочого дня.

Відповідно до вимог ст. 43 Закону України "Про господарські товариства" акціонери банку мають право подати свої пропозиції щодо проекту порядку денного не пізніше, як за 30 днів до дати проведення зборів.

Для участі в зборах акціонерам банку необхідно мати :

- "Виписку з рахунку в цінних паперах", видану зберігачем, сертифікованим Державною комісією України з цінних паперів та фондового ринку;
- документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника (паспорт);
- належним чином оформлене доручення на право участі в зборах (для представників юридичних або фізичних осіб - акціонерів банку).

Тел. для довідок: (0322) 972312.

Правління банку.

Господарським судом Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободы, 5 м. Харків, 61022) порушено справу № Б-25/4-03 про визнання банкрутом відкритого акціонерного товариства «Первомайський завод будівельних виробів» (код 0126797, 64107, вул. Дорожня, 2, м. Первомайськ, п/р 26002301780032 в Первомайському вд. ПІБ, МФО 351470).

Розпорядник майна Чобот Олександр Андрійович (ліц. № 249857 від 22.10.2001 р., адреса для кореспонденції: м. Харків, вул. Червоножовтнева, 39).

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44б) постановою по справі № 23/608-б від 12 грудня 2002 р. визнав ПП «Сага-ТМ» (м. Київ, пр. Червоних Козаків, 16) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений Майстренко Тимур Володимирович.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 п.) постановою від 4.03.03 р., № 25/11-03 визнав Товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма—Костівське», код 30640724, за адресою: 63024, Харківська область, Валківський район, с. Костів, вул. Миру, 3 —банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Лосев Олександр Михайлович (ліц. № 140474 від 02.07.02 р.) адреса для кореспонденції: 61183, м. Харків, вул. Дружби Народів, буд. 267, кв. 64.

Общество с ограниченной ответственностью «Трион», ОКПО 22133842, зарегистрированное отделом регистрации и единого реестра Запорожского городского Совета 25 мая 2001 года за № 25488563Ю0010477 по юридическому адресу: 69015, г. Запорожье, ул. Минская, 7, реорганизуется путем присоединения к правопреемнику — обществу с ограниченной ответственностью «Запорожский завод цветных сплавов».

Справки по телефону: (0612) 13-99-55.

Постановлением хозяйственного суда от 6 марта 2003 года (дело № 23/469-Б) г. Киева акционерное украинско-российское совместное предприятие «ТВЕЛ-Энергия» (г. Киев, вул. Набережно-Луговая, 9, р/с 26005286211001 в КРУ КБ «Приват Банк» г. Киев, МФО 321842, ЗКПО 25400373) признано банкротом и в отношении предприятия открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначен Ковеза Андрей Иванович (лицензия № 250297).

Постановою від 17.12.2002 р. по справі № 9/165б господарським судом Луганської області (пл. Героїв ВВВ, 3а, м. Луганськ, 91000) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Краснодонський будівельний комбінат» (вул. Малометражна, 3, м. Краснодон Луганської області, 94400; рахунок № 26007301148О у філії «Краснодонське відділення № 3121 ВАТ «Державний ощадний банк України», МФО 364014; код ЄДРПОУ 05387529). Ліквідатором банкрута призначено Краснодонську об'єднану державну податкову інспекцію в Луганській області (вул. Першокінна, 1, м. Краснодон, Луганської області, 94404).

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 18.12.2002 р. по справі № Б26/132/02 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру відносно Дочірнього підприємства «Регіон-Дніпро» міжгалузевого паливно-енергетичного консорціуму «Регіон» (Юридична адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Міронова, 15, р/р 26000105101001 у КБ «Приватбанк», МФО 305299, код ЄДРПОУ 23365371). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рябчия Сергія Владиславовича, ліцензія АА № 047946. Адреса для листування 49700, м. Дніпропетровськ, вул. Панікахи, 2, тел. (0562) 65-89-65.

Сільськогосподарський кооператив «Обрій»

код ЄДРПОУ № 30314107 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 31409 Хмельницька обл. Старосинявський р-н, с. Теліженці, Боженка, 13.

Постановлением Хозяйственного суда Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) по делу № 33/2-б от 27.02.2003 г. ЧП «Укрстрой» (83101, г. Донецк, пр-т Титова, 7; р/с 26000429301001 в филиале КБ ДРУ «Приватбанк», МФО 335496, код ЕГРПОУ 31794149) признано банкротом.

Ликвидатором назначена частный предприниматель Чернышова В. В. (83014, г. Донецк, ул. Левобережная, 60; т/с 26007959676909 в филиале ПУМБ г. Донецк, МФО 335537; ИНН 2356000460).

ВИЗНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ АРБІТРАЖІВ — ЩЕ ОДИН КРОК НА ШЛЯХУ УКРАЇНИ ДО ПРАВОВОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

18 березня 2003 року набрали чинності Закон України № 542 IV «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України» від 20 лютого 2003 року, а саме, про внесення змін до Цивільно-процесуального кодексу, та Закон «Про виконавче провадження» про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів. Але якщо цей законодавчий акт міг пройти непомітним для пересічного громадянина, його значення знаменне для ділових та інвестиційних кіл у країні та й загалом для процесу побудови в Україні справді правової держави.

Після розпаду Радянського Союзу в 1990 році Україну було визнано однією із найперспективніших країн для інвестування серед колишніх республік Радянського Союзу. Більшість аналізів та публікацій указували на стратегічне положення країни, високоосвічений персонал, багаті ресурси та великий споживчий ринок, і всі очікували, що зі зростанням економіки іноземні інвестори вкладатимуть капітал у розмірах, співставних із Польщею, тим самим примножуючи економічне зростання. Але цього не сталося ані протягом перших десяти років після набуття Україною незалежності, ані у 2000 році, коли українська економіка вперше після спаду зросла на 6 відсотків, ані у 2001-му, коли Україна показала рекордне для регіону зростання у 9,1 відсотка, ані у 2002 році, коли попри уповільнення світової економіки та експорту, ВВП зріс на 4,1 відсотка. Серед економічних, політичних, соціальних та інших причин того, чому інвестори не поспішають вкладати кошти в Україну, зазначалася відсутність достатніх правових механізмів захисту прав іноземних інвесторів.

Ще у 1961 році Україна, будучи у складі СРСР, приєдналася до Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення у виконання іноземних арбітражних рішень, згідно з якою прийняла на себе зобов'язання щодо визнання та виконання на своїй території іноземних арбітражних рішень. Протягом більш як десяти років після набуття Україною незалежності судові органи України та зацікавлені сторони у справах про визнання та виконання іноземних судових рішень керувалися спеціальними нормами законодавства колишнього Радянського Союзу, що обумовлювали процесуальний порядок визнання та виконання таких рішень на території України, і тільки наприкінці 2001 року український парламент ухвалив Закон України № 2860-III «Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів». Цей закон встановив, що рішення іноземного суду визнається та виконується в Україні, якщо це передбачено міжнародними договорами України або за принципом взаємності за домовленістю ad hoc з іноземною державою.

Важливість дотримання Україною своїх зобов'язань відповідно до Нью-Йоркської конвенції про визнання та приведення у виконання іноземних арбітражних рішень — вельми важлива для надання впевненості іноземним інвесторам, які вкладають капітал в українські компанії. Інвестори завжди оцінюють діловий та інвестиційний клімат і готові брати на себе всі бізнес-ризики, що існують в країні з перехідною економікою та перехідною судовою системою, як в Україні. Але, незважаючи на те, що судова реформа в Україні досягла значного прогресу, саме дотримання та застосування загальновизнаних норм і принципів міжнародного права є основною гарантією захисту інтересів та прав іноземних інвесторів.

Як вважає визнаний фахівець у сфері міжнародного приватного права, доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка, старший партнер адвокатського об'єднання «Василь Кисіль і партнери» пан Василь Кисіль: «Сьогодні є шанс подолання негативних тенденцій у практиці виконання судових рішень, запровадження цивілізованого підходу до виконання рішень іноземних судів, реального застосування міжнародних договорів та внутрішнього законодавства України щодо визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні. Досягнення цих результатів буде, без сумніву, сприйняте іноземними інвесторами та юридичною спільнотою України як переконливий доказ посилення позитивних тенденцій не тільки в напрямі зміцнення верховенства права, а і як чинник подальшого економічного і політичного розвитку України».

Одним із прикладів того, як відбувається на практиці імплементація міжнародних норм, а також положень чинного законодавства України щодо визнання та виконання рішень іноземних арбітражів, є справа про визнання та виконання рішення Американської арбітражної асоціації щодо суперечки між фондом прямого інвестування Western NIS Enterprise Fund («Фонд») та АТЗТ «Сонола». У зв'язку з порушенням українським підприємством умов кредитної угоди, укладеної з фондом, останній звернувся до Американської арбітражної асоціації, яку було обрано сторонами як судовий орган, уповноважений розглядати будь-які спори та суперечки за зазначеною кредитною угодою, з позовом до АТЗТ «Сонола» про стягнення суми основного боргу, відсотків, штрафних санкцій та суми судових витрат.

Американська арбітражна асоціація визнала порушення умов кредитної угоди з боку АТЗТ «Сонола» та зобов'язала останню сплатити на користь фонду 3,7 мільйона доларів. Верховний суд штату Нью-Йорк, куди «Сонола» звернулась з апеляцією, підтвердив законність рішення Американської арбітражної асоціації на користь фонду. Протягом 2001—2002 років фонд двічі подавав клопотання про визнання та виконання рішення до Апеляційного суду Кіровоградської області, який двічі відмовляв у задоволенні клопотання. Не погоджуючись з ухвалою Апеляційного суду Кіровоградської області, фонд подав до Верховного Суду касаційну скаргу на зазначену ухвалу та, як стало нещодавно відомо, Верховний Суд України призначив на 26 березня 2003 року розгляд цієї касаційної скарги.

Ця справа не єдина у переліку інвестиційних диспутів, які, на жаль, час від часу виникають в Україні, але вона —своєрідний тест того, наскільки судові органи України готові підтвердити свою рішучу позицію щодо безумовного дотримання загальноприйнятих норм міжнародного права. Іншим прикладом міг би слугувати конфлікт навколо порушень прав власності російського підприємства «Совтрансавто-Холдинг». Як відомо, вирішення цього конфлікту вийшло навіть за межі української судової системи і розглядалося в Європейському суді з прав людини у Страсбурзі, який встановив факт порушення прав іноземного інвестора.

Якщо Україна має серйозні наміри покращити інвестиційний клімат і залучити значні інвестиційні кошти, вона повинна продемонструвати на практиці готовність інтегруватися у загальноєвропейський та світовий правовий простір. Брак виконання арбітражних рішень не є питанням одного конкретного випадку. Уряд України і Верховна Рада роблять багато кроків для того, щоб змінити правила гри на ринку, зробити їх цивілізованішими і прозорими, а також покращити значущість та незалежність судової системи для того, щоб різні типи інвесторів, і іноземні, і українські, могли ефективно працювати на ринку. І тому, коли інвестор не може вирішити дрібну і незрозумілу західним компаніям проблему — змусити боржника платити по рахунках — уся світова фінансова спільнота, яка спостерігає за цим процесом, робить висновок, що Україна не готова до приходу серйозних інвестицій. А зацікавлених у довгострокових інвестиціях у харчову, транспортну, гірничо-металургійну і хімічну промисловість є досить багато. Більшість галузей в Україні потребують значних вкладень для того, щоб економіка і надалі розвивалася та покращувався добробут населення. На думку Анатолія Довгерта, доктора юридичних наук, члена-кореспондента Академії правових наук України, завідувача кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка: «Іноземні партнери України, нинішні й потенційні інвестори, чітко заявляють, з яких саме позицій вони будуть виходити при визначенні своєї політики стосовно України. Насамперед ідеться про те, як Україна втілюватиме реформи, як вона дотримуватиметься своїх міжнародних зобов'язань і наскільки вона віддана загальнодемократичним цінностям, верховенству права. Виконання судових рішень — одна з наріжних складових цих процесів».

Від позиції, яку займе Верховний Суд України, залежить становлення стабільної процедури визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів. Але важливість цього питання набагато ширша, ніж просто залучення інвесторів в Україну та захист їхніх прав. Як нещодавно повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович, роботу над загальною частиною проекту Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу має бути завершено до 27 березня 2003 року. Визнання та виконання міжнародних арбітражних рішень також є питанням гармонізації законодавства України зі світовими нормами, яке потрібне для вступу України до Світової організації торгівлі та інших світових структур, що дасть великі переваги для країни і, зрештою, прискорить визнання України справжньою європейською державою. І ключове питання в цьому — дотримання принципу верховенства права, яке поряд з іншими нормами міститься у статті 9 Конституції України: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України».

Оксана МУЗИЧУК.

ВИДАННЯ

Герої — вигадані, ображені — справжні

У тернопільському видавництві «Джура» побачив світ п'ятий роман місцевої письменниці Лесі Романчук із серії жіночих романів «Не залишай...», об'єднаних спільною героїнею — лікарем-гінекологом. Їх автор — лікар за фахом, кандидат медичних наук, викладачка Тернопільської медичної академії. Літературну творчість розпочала з поезії, згодом взялася й за прозу.

Літературні критики зазначають, що ці книжки вирізняє динаміка сюжету, легкість викладу, пристрасті, гумор.

У Тернополі вихід кожної книжки Л. Романчук супроводжується мало не скандалом. Мешканці міста не бажають рахуватися з тим, що в літературі є таке поняття, як літературний вимисел, і в персонажах романів упізнають себе, через що з'явилося чимало ображених, **передає УНІАН**.

ЦЬОГО ДНЯ

25 березня

■ 1742 р. Народився Василь Рубан, видавець, історик і поет. ■ 1933 р. У Німеччині набув чинності закон, який надав Гітлеру надзвичайні повноваження й підстави для фашистської диктатури. ■ 1944 р. Визволено від гітлерівців Проскурів (тепер Хмельницький). ■ 1957 р. Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Франція та ФРН підписали Римські угоди. Заснування Європейського союзу. ■ 1976 р. Помер фельдмаршал Монтгомері, командувач союзних армій Великобританії під час другої світової війни. ■ 1993 р. В Україні створено Національне бюро Інтерполу.

Братчики випускають часопис

Після тривалої перерви побачило світ друге число літературно-публіцистичного журналу «Волинь моя», який видає у столиці Міжнародне громадське об'єднання «Волинське братство».

У кольоровому журналі зібрано кращі наукові і дослідницькі праці славетних земляків — вихідців з давньої Великої Волині. Як зазначив укладач часопису головний редактор газети «Урядовий кур'єр» Михайло Сорока, видання дає змогу вкотре повернутися до витоків малої батьківщини — рідної Волині, її унікальної минувшини та сучасності, до людей, які прославили свій край. У часописі зроблено наголос на правдивій історії краю, життєписах несправедливо забутих героїв.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

ФЕСТИВАЛІ

Вино пили: не хмеліли і життю раділи

Минулих вихідних в Ужгороді відбувся фестиваль виноробів. Утім, торгували не лише вином, а й саджанцями винограду та фруктових дерев.

У шістдесяті роки минулого століття Закарпаття мало стати краєм садів та виноградників. Тоді в галузь було вкладено колосальні кошти. Під сади закладали навіть гірські крутосхили. Та сумнозвісна програма боротьби з пияцтвом й алкоголізмом виноробну галузь підрубала під корінь. Тепер вона хоч важко, але все-таки піднімається з колін. І своєрідним стимулом для її розвитку є щорічні фестивалі вина, які започаткували мукачівці. Естафету підхопив Берегівський район, а торік свято виноробів стало й обласним.

Оргкомітет фестивалю серед промислових виробників визнав переможцями у різних номінаціях СП «Котам», «Айсберг», ПП «Бігам», радгосп-завод «Берегівський», Іршавський завод продтоварів, радгосп-завод «Великолазівський» та Закарпатський інститут агропромислового виробництва НАН України. Серед приватних виноробів — Олександра Ковача з Ужгородського, Василя Анталовського, Юрія Балога, Володимира Райчинця та Йосипа Машку з Мукачівського, Адальберта Варгу, Атіллу Дому та Андрія Бігарія з Берегівського районів.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

■ ***Фотофакт***

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

У п'ятому фестивалі студентських театрів естрадних мініатюр «Студентські жарти-2003», який проходить у Запоріжжі, взяли участь понад двадцять колективів із різних вузів країни.

На знімку: естрадну мініатюру «Телепузики в 2020 році» показують учасники СТЕМу Запорізького обласного центру молоді і студентів.

СПОРТ

У збірній з'явився новачок

Футбол. Наставник національної команди України Леонід Буряк оприлюднив список гравців, котрі готуватимуться до дуже відповідального відбіркового поєдинку Євро-2004 зі збірною Іспанії (29 березня, Київ, НСК «Олімпійський», початок о 20.00).

Цікаво, що до команди знову повернулися півоборонці Денис Онищенко та Олександр Співак. З'явився в колективі новобранець. Але новачком 33-річного Олександра Горшкова з підмосковного «Сатурна» ніяк не назвеш. Народився він на Донбасі, свого часу виступав за київських армійців, вінницьку «Ниву» та одеський «Чорноморець». Загалом у національному чемпіонаті провів 67 матчів, забив два м'ячі.

У Росії Горшков грав у сочинській «Жемчужине» та пітерському «Зеніті», а потім переїхав до Раменського. У російському чемпіонаті українець зіграв 177 поєдинків і 27 разів влучив у ворота.

Отже, список кандидатів: **воротарі** — Шовковський, Рева (обидва — «Динамо»), Шутков («Шахтар»); **оборонці** — Старостяк, («Шахтар»), Дмитрулін, Несмачний, Федоров (усі — «Динамо»), Радченко («Дніпро»), Лужний («Арсенал», Англія); **півоборонці** — Горшков («Сатурн-Ren TV, Росія), Зубов, Тимощук, Попов (усі — «Шахтар»), Гусін («Динамо»), Калиниченко («Спартак», Росія), Кормильцев («Торпедо», Росія), Онищенко («Хапоель», Ізраїль, Тель-Авів), Серебренников («Брюгге», Бельгія), Співак («Зеніт», Росія); **нападники** — Шевченко («Мілан», Італія), Воронін («Майнц», Німеччина), Ребров («Фенербахче», Туреччина), Венглинський («Дніпро»), Воробей («Шахтар»).

А позавчора Леонід Буряк до свого списку вніс також оборонця «Динамо» Головка.

Жереб кинуто

У штаб-квартирі УЄФА (Ньон, Швейцарія) відбулося жеребкування наступних етапів клубних єврокубків. **Ліга чемпіонів.** 1/4 фіналу (перші матчі — 8/9 квітня, повторні — 22/23 квітня). «Реал» (Іспанія, Мадрид) — «Манчестер Юнайтед» (Англія), «Інтер» (Італія, Мілан) — «Валенсія» (Іспанія), «Аякс» (Нідерланди, Амстердам) — «Мілан» (Італія), «Ювентус» (Італія, Турин) — «Барселона» (Іспанія).

Кубок УЄФА. 1/2 фіналу (перші матчі — 10 квітня, повторні — 22 квітня). «Селтик» (Шотландія, Глазго) — «Боавішта» (Португалія, Порту), «Лаціо» (Італія, Рим) — «Порту» (Португалія).

Знав би, де впадеш...

Чемпіонат України. Вища ліга. 18-й тур.

«Чорноморець» — «Шахтар». 2:0. 9 000 глядачів. Голи: Балабанов, 48, 84. Одесит Косирін не реалізував пенальті, 56. З поля вилучено донеччанина Пажина, 67 (дві жовті картки).

«Карпати» — «Арсенал». 1:2. 18 250. Микулич, 82 — Окодува, 79, Апхазава, 84. Пенальті не реалізували: львів'янин Ковальчук, 49 і киянин Гусєв, 60.

«Металіст» — «Таврія». 1:0. 7 000. Пушкуца, 90.

«Дніпро» — «Металург» Зп. 1:0. 5 000. Назаренко, 14, з пенальті.

«Іллічівець» — «Динамо». 0:1. 12 300. Рінкон, 8. З поля вилучено маріупольця А. Головка, 80 (два попередження).

«Металург» Д — «Волинь». 2:1. 2 000. Закарлюка, 81, 85 — Сачко, 70. З поля вилучено: донеччан Цихмейструка, 56 (удар суперника в обличчя після зупинки гри), Гюзелова, 67 (два попередження), лучанина Конюшенка, 56 (два попередження).

ФК «Олександрія» — «Кривбас». 0:0. 2 700. Вилучено криворіжця Попхадзе, 64 (дві жовті картки).

«Оболонь» — «Ворскла». 1:0. 2 500. Терещенко, 80.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	14	2	2	34—14	44
Динамо	12	4	2	38—11	40
Дніпро	12	3	3	27—12	39
Арсенал	11	4	3	40—15	37
Металург Д	11	4	3	27—14	37
Волинь	8	2	8	24—29	26
Таврія	6	2	10	19—29	20
Оболонь	5	5	8	17—21	20
Олександрія	4	8	6	18—24	20
Іллічівець	5	4	9	21—25	19
Металіст	5	4	9	11—23	19
Кривбас	4	7	7	14—19	19
Карпати	4	6	8	17—21	18
Чорноморець	4	2	12	13—28	14
Ворскла	4	2	12	10—31	14
Металург Зп	3	5	10	11—25	14

Звичайно, головною подією туру можна вважати поразку лідера в Одесі. «Чорноморець» міг здобути ще переконливішу перемогу, якби реалізував пенальті. Можна лише здогадатися, як готував до цього поєдинку підопічних Семен Альтман. Утім, Семен Йосипович ще раз довів свій тренерський клас. Але, безперечно, ця перемога для знаного фахівця має особливу вартість.

А тим часом у прихильників «Динамо» знову зажевріла надія. Щоправда, деякі швидкі «математики» все вже розрахували. Мовляв, динамівці приймають «Шахтаря». Але, шановні, треба ще й перемогти. Невже хтось думає, що «вуглярі» прибудуть до Києва з білим прапором? Сумніваюся ще й як. Та й до очного поєдинку — ще дуже багато часу. Отож гравцям «Динамо» варто не збавляти темпу, пильнувати конкурента і налаштовуватися на кожний черговий поєдинок, як на фінальний кубковий.

Можливо, це збіг обставин, але після відставки чергового президента клубу футболісти «Арсеналу» здобули, нарешті, першу перемогу у другому колі. До речі, це вже третє зміщення у «канонірів» упродовж останнього року. Чим завинив на посаді футбольного функціонера Михайло Поживанов (за сумісництвом він ще й заступник голови Київської міськдержадміністрації), інформації поки що жодної. Господарі «Арсеналу» від коментарів утримуються.

А про напруження, безкомпромісність у турнірі свідчить цілий листопад жовтих і червоних карток (відповідно 45 і 6!), показаних арбітрами цього дня. Звичайно, порушення до позитиву зараховувати гріх. Однак не слід забувати, що футболісти — люди, а не роботи. А нині такий період, коли можна спробувати поліпшити турнірну долю. Он «Оболонь» здобула дві перемоги поспіль і, мов на повітряній кулі, з низу турнірної таблиці миттєво злетіла до її середини. На фініші надолужити згаяне буде значно складніше. Тому без отаких спалахів емоцій не обійтися.

Далі підуть спартаківки

Гандбол. Жінки. Кубок кубків. 1/4 фіналу. Матч-відповідь. «Спартак» (Україна, Київ) — «Альса Прес-тижіо» (Іспанія). 25:17 (перший поєдинок — 21:29). Українські гандболістки вийшли до півфіналу, бо закинули більше м'ячів на майданчику суперниць.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото УНІАН.

Бокс. У Донецьку відбувся турнір Кубка України. Глядачі стали свідками багатьох цікавих поєдинків. Однак найбільший інтерес викликав фінальний бій у ваговій категорії до 91 кг. Майстер спорту міжнародного класу, чемпіон Європи-97 і срібний призер європейської першості-2002, бронзовий призер чемпіонату світу-2001 В'ячеслав Узелков **(на знімку ліворуч)**, котрий представляв місцевий СК «»Єлісеєва», переміг Віталія Міхеєнка зі СК «ІСД», СК «Мотор Січ» (Запоріжжя).

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311054. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos